

ཕྱེད་ལྔ་མའི་མཆན་འགྲེལ།

དཀྱིལ་མའི་ཕྱེད་ལྔ་མཆན།

མེད་བྱེས་ཤིག་ཅུང་ཆེན་མོ་ལྟོ་ལྟོ་སྒྲིག་པ་དང་།

༡༡། །ཟིན་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྔ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ་
མི་ལམ་ཞལ་ཕྱང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

འབྲུ་མི་ལམ་འཛམ་དབྱངས་ནམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ།

༡༩༩༩ --- ༡༩༩༩

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་ཆེན་པོ་ལྟར་།

SJRB-0436

འཇམ་དབྱངས་རྒྱུ་ཡིག་མེར་པོའི་དཔེ་སྟླན་ཆོག་པ་འདི་དཔ་ལྟར་བསྒྲིགས།
མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲིག་ཁང་གིས་བྱུ་སྒྲིག་བྱས།
མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲིག་ཁང་གིས་འདུལ་དེབ་ཏུ་བསྐྱོད།
མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་པོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༡༩༩༩ལྷོ་ ༠༩ པར་ཆོས་སྒྲིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཤིབ་སྤྱད་པ། གློ་བཟང་ཚེས་ལྷུ་ལ།

དཔེ་སྟླན་པ། གྲོལ་ཕྱེ་ལྷུ་མཚོ།

པར་སྟླན་གྱི་བདག་དབང་མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་པོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

མཇུག་པ་ཏེ་རྒྱུད།	v
འཁྲིག་པའི་གསལ་བཤད།	vi
ཕྱི་ལ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྟ་མའི་བཟུན་བཙོས་ཀྱི་མཆན་	
འབྲེལ་མི་ཕམ་ཞལ་ལྟར་།	༡
དང་པོ་དེ་བཞིན་གཤམས་པའི་སྒྲིང་པོའི་སྐབས།	༡
གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས།	༢༧
གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས།	༩༣
བཞི་པ་ཐིན་ལས་མཇུག་པའི་སྐབས།	༡༠༩
ལྔ་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་སྐབས།	༡༤༡
པར་བྱང་སྒྲིན་ཆེ་ག ༡༥༩	

མཛད་པ་ལོ་རྒྱུད།

འདྲུ་མི་པམ་འངས་དབྱངས་ནས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ལོར་མདོ་
ཁམས་མྱེ་དགའི་ཉི་འདབས་ཡ་ཆུ་དྲིང་ཆུང་གི་ས་ཆར་ཡབ་མཐོན་པོ་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་
སྲོང་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཙམ་ནས་ཡབ་དང་ཞང་པོའི་བྱང་ནས་
ཡི་གའི་འབྲི་སློག་དང་། ཅིས་དཀར་ནག་གི་སྟོན་འགྲོ་དང་གཞུང་ཆེན་སློ་འཛིན་སོགས་ལ་
གཞོལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་གསང་སྤྲུག་ཆོས་གླིང་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་
མཛད། དགྲུང་ལོ་བཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ཞང་པོ་དང་འགྲོགས་ནས་རྩ་ལྗོན་དུ་གནས་སྐྱོར་ལ་
བྱོན། ཕྱིར་ལོག་རྗེས་འངས་དབྱངས་མཁའ་བཙུན་དབང་པོ་དང་། དབང་ཆེན་དབྱེས་རབ་རྩོ་
རྗེ། དབལ་རྒྱལ་འཛིགས་མེད་ཆོས་དབང་སོགས་ལས་སྐུན་མོང་དང་སྐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
གཙུག་ལག་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོར་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད།

སྐྱ་ཆེ་ཕྱིལ་པོར་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བས་བསྐྱན་འགྲོ་ལ་པན་པའི་དོན་རྒྱ་
ཆེན་པོ་སྦྱབ་པར་མཛད། མདོ་སྤྲུག་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དབྱུང་འབྲེལ་བཤད་པ་སོགས་མང་
དུ་མཆིས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་བཟོ་དང་། གསོ་བ། ཅིས་རིག་བཅས་ལ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་
བྲུག་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག། མདོ་དབྱུས་ཁམས་གསུམ་དུ་མཁས་པའི་བྲགས་པ་ཡོངས་སུ་
འབར། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ལས་འབྱུངས་པའི་སློབ་མ་བྲགས་ཆེ་བ། རྩོ་སྤུལ་རྩོ་
རྗེ་དང་། གཏེར་སྟོན་བསོད་རྒྱལ། ཀའོག་སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་སོགས་མཁས་པ་མང་དུ་
བྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ དགྲུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་འདྲུ་རི་ཁྲོད་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།
ཁོང་གི་གསུང་ཅོམ། པར་དུ་བསྐྱོས་པ་པོ་ཉི་ལྔ་མ་ཅུ་ལྷག་བཞུགས།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཕྱོན་ཕྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། ཐོད་
མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་གྱུར་པའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་བཅ་ཁྱི་སྒྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཁྱོད་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་
འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མའི་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་
བརྒྱག་དུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་རྩ་བརྒྱག་དུ་འགྲོ་ཉིང་ཡོད་པར་བརྟེན་
དུས་རབས་འདིའི་ཐོད་མི་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་རྩ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་གྱེད་
རྒྱུར་བཅོལ་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བརྒྱུག་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་
བས་འདི་ག་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩ་ཆ་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་རྩ་ཆའི་གསུང་རབ་
དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱད་སྦྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩ་ཆ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉིར་བཞེན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བརྒྱན་ནས་གསར་དུ་རྩ་ཆ་སྒྲིག་
བྱས་པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་བྱུང་བར་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་
པ་ལྟ་བུར་སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྱུན་དང་ཞུ་སྒྲིག་གྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་
གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཆབས་ཆེ་བའི་སྦྱོན་ཆ་འབྱུང་སྤིང་བས་བསྐྱེད་དང་བཟོ་
བཅོས་མེད་པར་སོར་འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་
བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་
རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་རྩ་ཆ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཆོན་ན། པར་གཞི་ཆད་ལྷན་ཞིག་མ་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་

ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཚཱ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱ་ཅ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་འད་གང་རུས་ཤིག་སྤྱར་བཞིན་ཡོད། མ་ཕྱིར་ཡིག་ཅོར་མཛོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཙོས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ལས་བྲེལ་ཏེ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྤྱར་བྱེད་སྐབས་མཆན་འདེབས་པ་ཅམ་ལས་མ་ཕྱི་དང་དཔེ་གཞི་གཞན་གྱི་ཤོག་གངས་དང་མདུན་རྒྱབ་ཡིག་བྲང་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་བྱུང་བ་རེ་བྱུང་བྱུང་ཡོད་ན་འདྲ་བྱིས་སུ་དཔེ་བསྐྱར་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་གསལ་ཁ་བཏོན་ཡོད།

ཚཱ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཚཱ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཐོག་སྐབས་ངེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་སྤྱོད་ཅུང་ཅམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དགུས་སུ་རྟགས་[]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དགུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དགུས་སུ་རྟགས་ " འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་སའི་ཡི་གེ་འཕྲིན་ཆོག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གངས་ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྟུན་མཐོན་གྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྦྱད་དང་ཐད་སྒྱོར་སྦྱངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་ཟེད།

མཐའ་མཆན་ཐོག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་པར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་པར་མ་དང་། བཟུང་གིས་ལྷུན་

པོ། ཞོལ། སྤྱ་འབྲུལ། ཟླ་བྲང་པར་མ་རྣམས། **ཤྲེ།** **བཟླ།** **ཞོལ།** **སྤྱ།** **ཟླ།** སོགས་ཀྱིས་མཆོན་
པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆོན་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྟགས་ཅན་ ***བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱང་ན་མ་ཕྱིད་
ཡིག་ཞོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ *****
འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་
-བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་དང་། **+བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱང་ན་བསྐྱབས་ལྷག་
མ་བྱང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆོན་དུ། **མ་ཕྱི།** **༥ནལ།** **བསྐྱབ** ***བསྐྱབས** **སྤྱ།**
༡༠ནནལ། **ཟླ།** **༡༡༠བནལ།** **བསྐྱབས** ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆེ་དེད་ག་གི་དོན་
ནི། **མ་ཕྱི**འོག་གངས་**༥**མདུན་དོས། ཡིག་ཐེང་**༥**པ་ན། **བསྐྱབ**ཅེས་ཐེས་ཡོད་པ་མཆོན་
ཞིང་། ***བསྐྱབས** བེ་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ཞོར་བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅས་
ཡོད་པ་མཆོན་ཐེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་**སྤྱ་འབྲུལ་པར་མ**འི་ཐེབ་གངས་
༡༠ནམདུན་དོས། ཡིག་ཐེང་**༥**པ་ན། **ཟླ་བྲང་པར་མ**འི་ཐེབ་གངས་**༡༡༠རྒྱབ་དོས།** ཡིག་ཐེང་
༥པ་ན། **བསྐྱབས**ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཆ་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་ཁོར་འཁྲུལ་ཤོར་
བ་སོགས་གཟིགས་ཆེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་
མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་འདི་གའི་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་དོ་སྣོད་དང་ལམ་སྟོན་
གནང་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མཁྱོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་
དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤྲུལ་ཀ་རེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

༢༠༢༣།༡༡།༡༤ལ་མེར་བྱས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

༡༣། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྔ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་
བཤེལ་ཨི་ལམ་ལཱ་ལྷན་བཞུགས་སོ། །

༡༣། ཁ་མོ་གུ་ར་ཤེ། ཀུན་མཁུན་རྟོན་པ་བཞི་ལྟ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ཆེ་དང་རྒྱལ་
བའི་སྤྲུལ། ཁྲིམ་དོན་ལམ་བཟང་གསལ་མཛད་པར། རྩོམ་གསུམ་གྲུས་པས་བྱུག་
འཆའ་ལོ། གཤོད་ནས་ཕྱི་མེད་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི། ཁྲིམ་དོན་འཇམ་དཔལ་དཔལ་
མོའི་བདག་ཉིད་དུ། ཁྲིམ་པའི་རིགས་ལམ་རལ་གྱི་འོ་རྩོུན་གྱིས། ཀུན་རྫོངས་སྤྱི་
པའི་བ་བ་རྣམ་པར་གཙོད། །

དེ་ལ་འདིར་དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་སྤྱིར་སོ་
དགོངས་པའི་མཐེལ། མདོ་དང་སྡགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་ཀྱི་གནད་གཅིག་སྤྱོད་ཀྱང་ཁྲུབ་
བདེ་གཤེགས་སྤྱིར་སོ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་གསལ་བར་སྟོན་ལ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལྔ་མ། །འདི་འཆད་པ་ལ་དོན་ནམ་བཞི། །དོན་དང་མཐུན་
པ་མཆན་གྱི་དོན། །དོན་ཆེན་སྦྱུབ་པ་སྦྱི་ཡི་བྱུག། །དོན་མཆོག་ལྡན་པའི་བསྟན་བཅོས་
དངོས། །དོན་དེ་ལེགས་པར་བསྟར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་གཉིས་པར་དབྱེ་བ་མེད། །

དང་པོ། ལྷ་གར་སྐད་ནི། མ་རྩ་ཡུན་ལྷན་རྒྱུ་བླ་སྟོན་པོ་འོ། དོད་སྐད་ནི། རེག་པ་
ཆེན་པོ་ལོ། སྤྲུང་བླ་མའི་པོ་སྤྲུང་བཅོས་ཞེས། མ་རྩ་ཡུན་ནི་རེག་པ་ཆེན་པོ་ལོ། །ལྷན་རྒྱུ་རྒྱུ་

ནི་ཟླ་མའོ། །ཏུ་ཉི་རྒྱུད་དོ། །ཤུ་ཉི་ལྷན་བཅས་སོ། །

མཆོན་བཤད་པ་ནི། །ཐེག་པ་ནི་འདིས་འདེགས་པས་ན་ཐེག་པ་སྟེ་རྒྱུའི་ཐེག་
པའོ། །འདིར་འདེགས་པས་ན་ཐེག་པ་སྟེ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པའོ། །ཆེན་པོ་ནི། དམིགས་
པ་དང་ནི་སྦྱབ་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་ཚུལ་པ་དང་། །ཐབས་མཁས་འགྲུབ་
པ་ཐིན་ལས་ཆེ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྷན་པའོ། །རྒྱུད་ནི་རྒྱན་ཆགས་པ་
སྟེ། འདིའི་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་
བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆགས་པའམ། ཡང་ན་རྒྱུད་དང་འབྲས་བུ་སྟེ། ཁམས་ནི་རྒྱ་རྒྱུད་
དང་འབྲས་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་འི་མ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་བྱང་རྒྱལ་སོགས་གསུམ་ནི་
ཐབས་རྒྱུད་དང་འབྲས་ལ། འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དང་འབྲས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟླ་མ་ནི་གོང་ན་མེད་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ། དེས་པའི་དོན་
ཀྱི་མདའི་དོན་ཉོགས་པར་དགའ་བ་དོན་མེད་གནས་བདུན་ཉོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་
བཅོས་ནི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ལས་འཆོས་ཤིང་འབྲས་བུ་དན་འགོ་དང་མེད་པ་ལས་སྦྱོབ་
པ་སྟེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པར། ཉོན་མོངས་དབྱ་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་པ་དང་། །དན་
འགོ་མེད་ལས་སྦྱོབ་བྱེད་གང་ཡིན་པ། །འཆོས་སྦྱོབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་
ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །མཆོན་འདི་ནི་
བརྗོད་བྱ་དང་བྱེད་ལས་ལས་བཏགས་པའོ། །

གཉིས་པ། མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སྟོར་རྒྱས་པའི་སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཆེད་དུ་སེམས་མི་ཞུམ་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་

ཅད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་ལོ་རྒྱ་བས་བཀོད་པའོ། །

དང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་སྐབས།

གསུམ་པ་ཉིད་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། །ལུས་ཉིད་ནམ་པར་བཞག་དང་གཅིག་ །ཡན་
ལག་རྒྱས་པར་བཤད་དང་གཉིས། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་གསུམ། ལུས་ཉིད་
བཞག་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། །སྒྲིམ་དོན་ལུང་སྤྱར་གོ་རིམ་ངེས། །གསུམ་པོ་ཆོགས་
བཅད་རེ་རེའོ། །

རིམ་པར་སྒོ་བ་མས་བདེ་སྒྲགས་ཏུ་རྫོགས་ཤིང་སྒྲོ་སྒྲར་སྤང་བ་དང་འཆད་པ་ལོས་
བསྟན་བཅོས་མ་འཛིངས་པར་བཤད་སྒྲ་བའི་ཆེད་ཏུ་སྒྲིམ་གྱིས་བསྟན་པ། དེ་ཡང་།
དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་དང་། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཆོགས་དགེ་འདུན་དང་།
རྫོགས་བྱ་ཁམས་དང་ཁམས་དེ་བི་བྲལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། དེའི་བྲལ་སྟོན་གྱི་ཡོན་ཏན་
དང་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ནི་
བྲངས་བདུན་ལས་གྲུ་སྟེ། དེ་ལས་མང་བ་མེད་པའི་ཐ་ཆོག་གོ། དེ་ལྟར་ན་འཆད་
འགྱུར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡན་ལག་ཀུན་གྱི་ལུས་སམ་སྒྲིམ་ནི་མདོར་བསྟན་ན། རྟོ་རྟོ་ཡི་
ནི་གནུས་བདུན་འདྲི་དག་གོ་ཞེས། དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ནམ་གནས་བདུན་
པོ་དེ། བརྗོད་མེད་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་དོན་ཡིན་པ་སྟེ། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤེས་པས་ཕྱིགས་པར་དཀའ་བ་དང་། རྫོགས་པས་མི་བྱེད་པས་ན་རྗེས་ཀྱི་རྟོ་རྟོ་ཡིན་ཆེན་

དང་འབྲ་བ་སྟེ་པར་ལ་ཐུབ་ཅིང་ཚུར་གང་གིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་
བྱ་རྒྱུ་རྟེན་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི། རྗོད་བྱེད་ནམས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་གསལ་པོར་སྟོན་ཅིང་གོ་
བར་བྱེད་པའི་གནས་སམ། རྟེན་ནམ་གཞིར་གྱུར་པས་ན་གནས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་
རྗོད་རྟེན་ལྟ་བུའི་ཚོས་དེ་གང་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་དུ་བཞག་པ་དང་། དེའི་རྗོད་བྱེད་
ལ་ཡང་སྒྲ་དེ་འཛོལ་གོ། །གནས་བདུན་དེ་ལྟར་གང་ལས་བསྟན་ཞེ་ན། མདོ་སོ་སོ་ནས་
གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་སྒྱུར་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་
པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །ཁམས་ནི་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་མདོ་ལས་སོ། །བྱང་
ཚུབ་ནི་དཔལ་ཐེང་གི་མདོ་ལས་སོ། །ཡོན་ཏན་ནི་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་མདོ་ལས་
སོ། །ཐུན་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་
པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །མདོ་གཅིག་ནས་གསུངས་
པའི་ཚུལ་དང་སྒྱུར་ན། རྗོད་རྟེན་གནས་བདུན་པོ་འདྲི་དག་རང་མཆོན་ཉིད་དམ་ངོ་མོ་
ཉིད་ཀྱི་རྟེན་འཕེལ་བ་སྟེ་ལྷན་ཅིག་རྒྱན་ཆགས་པའི་ཚུལ་གྲིས་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་
པའི་གོ་རིམ་རྟེན་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་པའི་མདོར་ཏེ། དེས་ཞུས་
པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོན་རྟེན་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། རི་
ལྟར་ན། མདོ་དེའི་སྐྱེད་གཞི་ལས་ནི་རྗོད་རྟེན་གནས་དང་པོ་གསུམ་བསྟན་པར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛོན་
པར་རྗོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བ། སྟོབ་
པའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་གྲས་པ་མངའ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ལྷག་

མའི་གནས་བཞི་ནི་སྒོ་ལྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ཆོས་ཡོན་ཏན་གྱི་དེ་མ་ཡོངས་
སུ་སྦྱོང་བ་དྲུག་ཅུ་བསྟན་བས། དང་པོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་གསལ་བར་མཛད་
དེ། ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་བྱས་བས། །ས་ལེ་སྦྱུང་དག་མཛོང་བར་འགྱུར། །ཁམས་
མེད་ན་ནི་ལས་བྱས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་ངལ་བ་ཅམ་དུ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། དེ་མ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་གཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་བ་སྟོང་པོར་
ཡོད་པ་ལས། དེ་མཛོན་དུ་འགྱུར་ཆེད་ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཚུལ་སྟོན་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་
དོ། །ཡོངས་སྦྱོང་དྲུག་ཅུ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུན་ལྷན་པ་བཞི་དང་། ལྷན་བ་
ལྷན་པ་བརྒྱད་དང་། ལྷན་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་དང་། ལྷན་ལས་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་
སོ། །རྒྱལ་བའི་ཆོས་དབྱེ་བ་ལས་ནི་གནས་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་བསྟན་ཏེ་ཅི་ལྟར་ན་རྒྱལ་
བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་ཅུ་བསྟན་བས་གསལ་ཏེ། དབྱིངས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་
བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་སྟོང་རྗེ་ལྷན་པ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་བས་བྱང་ཚུབ་གསལ་བར་མཛད་
པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྟོབས་བཅུ་མི་འདིགས་པ་བཞི་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་བསྟན་
བས་ཡོན་ཏན་གསལ་བར་མཛད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱིན་
ལས་སྒྲ་ན་མེད་པ་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་བསྟན་བས་ཕྱིན་ལས་གསལ་བར་མཛད་པས་དེ་
ལྟར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གོ་རིམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལྷན་མཉམ་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་
ལས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འབྱུང་ཞིང་། ཆོས་བསྟན་པ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་ལས་
སྟོབ་མ་འཕགས་པའི་ཆོགས་འབྱུང་ལ། ཆོགས་དགེ་འདུན་ལས་རང་གི་སྟོང་པོ་ཡེ་
ལེས་ཀྱི་ཁམས་སྦྱིབ་པ་ཅི་རིགས་པས་དག་པ་ཐོབ་ཞེས་ཁམས་ཐོབ་པའང་གསུང་

དུ་ནི་མེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་རྒྱུར་སྒྲིན་ངེས་པ་ཐོབ་པའི་རིགས་ཁྱད་པར་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དེ་སྐད་དོ། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་མཐར་ཡེ་ཤེས་དེ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་འི་མ་མཐའ་དག་
བྲལ་སྟོབས་གྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཅེས་བྲ་ལ། བྱང་ཆུབ་
དེའི་ཡན་ལག་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པ་དང་། དེའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་
སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐིན་ལས་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་ལྷན་པ་
ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས། དེ་ལས་དགེ་འདུན། དེས་རང་རྒྱུད་གྱི་
ཁམས་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་པས། ཡོན་ཏན་དང་ཐིན་ལས་འབྱུང་བ་དང་།
ཡང་མཆོག་གསུམ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་དང་། ཁམས་སོགས་བཞི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གོ་
རིམ་གཉིས་ལས། སྔ་མ་ནི་མཆོག་གསུམ་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྒྲིབ་བྱས། རང་རྒྱུད་
གྱི་ཁམས་གྱིས་རྒྱ་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སོགས་འཐོབ་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རང་གི་ཁམས་
ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དང་། གཞན་རྒྱུད་གྱི་ བྱང་ཆུབ་སོགས་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྒྲིབ་
བྱས་པའི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རིམ་བཤུགས་གཞུང་འདིར་བསྟན་ཏོ། །

ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གཉིས། །ཐོབ་བྱ་མཆོག་གསུམ་ཡན་ལག་
དང་། །ཐོབ་ཆུལ་གནས་བཞི་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་མཆོག་གསུམ་བཤད་ལ་
གསུམ། །མཆོག་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གཅིག །སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་འཛོག་
ཆུལ་གཉིས། །ངེས་པའི་ཆོག་གིས་བཤད་དང་གསུམ། །དང་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོར་
གསུམ། །སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་དང་། །དེས་བསྟན་དམ་པའི་
ཆོས་དཀོན་མཆོག །དེར་འཛིན་དགེ་འདུན་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་སངས་རྒྱས་ངོ་བོར་

གསུམ། །བསྐྱོད་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་བརྗོད། །

སངས་རྒྱུ་ཤིང་ཞིག་ཐོག་མ་སྐྱེ་བ་དང་དབྱུང་གནས་པ་དང་མཐར་འཇིག་པ་
སྐྱེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་གསུམ་མེད་པས་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། སྒྲོས་པ་དང་
རྟོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཤིང་གིས་གཞན་ལ་མ་
སྐྱོས་པར་སོ་སོ་རང་རིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་སངས་རྒྱུ་པས་
གཞན་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེན་པའོ། །རང་ཉིད་དེ་ལྟར་ཆོས་གསུམ་ལྡན་
གྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སངས་རྒྱུ་ཉམས་ནི། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་
ལ་བཅེ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་ལྟར་གཞིགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་བར་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་ཕྱིར་མི་ཐོག་པ་ཏྲག་པའི་ཆོས་སྐྱེ་
མཛོན་གྱུར་གྱི་ལམ་སྟོན་པ་དང་། དཔེ་འཇིག་རྟོན་ན་རལ་གྱིས་གཅོད་པ་དང་རྟོ་རྟེས་
འཇིག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། གོང་སྒྲོས་མཁྱེན་བཅེའི་རལ་གྱི་དང་རྟོ་རྟེས་མཆོག་ལྟ་
བྱ་བསྐྱམས་ནས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་བཅེའི་རལ་གྱི་ལྟ་བུས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
མ་གཞན་བསྐྱེད་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་གཅོད་པར་མཛད་ཅིང་། མཁྱེན་
བཅེའི་རྟོ་རྟེས་ལྟ་བུས་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཇིན་པ་སོགས་སྐྱ་ཆོགས་པའི་ལྟ་བ་
ནགས་ཐེབས་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཅིག་པ་བཏན་པོ་
འཁོར་བའི་ར་བ་ལྟ་བུ་དེ་འཇིག་པར་མཛད་པའི་རྣམས་པ་ཅན་རྒྱལ་བ་ཆོས་བྱུག་ལྡན་
དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །དོན་དེ་རྣམས་པར་བྱེ་སྟེ་བསྐྱེད། དེ་ལྟར་ན་
བཤད་པའི་དོན་བྱུག་གམ་བརྒྱད་དེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པས་འདུས་མ་བྱས་

ཤིང་འབད་ཚྭ་མེད་པས་ལྷན་གྱིས་བྱབ་པ། རང་གིས་རིག་པས་གཞན་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་
རྟོགས་པ་མིན་པ། དེ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་མཁྱེན་པ་དང་། གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་བཅུ་
བ་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱད་པ་སྤྲུལ་རྒྱ་འབྲས་སེལ་བའི་རྒྱས་པར་ལྷན་པ་བྱུག་དང་། དེ་
ལྟར་ན་དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་སྤྱི་དེ་བཅུས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་
དོ། །དེ་དག་སྤྱར་ཏེ་རྒྱས་བཤད་དོ། །དེ་ཡིན་ཚུ་ལ་ནི་ཐོག་མ་སྤྱི་བ། དབུས་གནས་
པ། མཐའ་འགག་པ་མེད་པ་ཡི། རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། ལུས་
དག་གི་སྒྲོས་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་སོགས་འབད་ཚྭ་མ་ལུས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ལྷན་གྱིས་བྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྟུན་
སོ་སོ་རང་གིས་སམ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་གཞན་གྱིས་བརྟུན་
པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མིན་པའོ། །དེ་ལྟར་ནམ་པ་གསུམ་དང་
ལྷན་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་། གདུལ་བྱ་གཞན་དག་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་ལ་འགོད་པའི་ལམ་གསལ་བར་
སྟོན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱད་པ་བཅུ་བ། རྒྱས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དང་སྤྱད་པ་རྗེ་དེ་གཉིས་པོ་ཡིས།
སྤྱད་པ་སྤྲུལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱང་པོ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་སྤྱིར་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་རང་དོན་ལྷན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྲུག་པ་
ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ནི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དམ་ཆོས་བཤད་ལ་བཞི། །བསྟོད་པའི་སྒྲོན་པ་དངོས་པོ་བརྟུན་། །དམ་
ཆོས་གང་ཞིག་འགོག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞིང་

སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་མེད་པ་ཆད་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་མིན་
ཞིང་། རང་བཞིན་བདེན་དངོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་མེད་པས་རྟག་པའི་དངོས་
པོར་ཡོད་པ་མིན་ལ། དེ་གཉིས་སོ་སོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་པན་ཚུན་འགལ་བས་ཡོད་
མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཡིན་མ་གྲུབ་པས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལས་
གཞན་པ་གཉིས་མིན་དུ་འདྲ་བརྟག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཟུ་བཞིའི་སྒྲོས་པ་དང་
བྲལ་བ་དང་། བར་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་དག་ཡུལ་ལས་འདས་པས་ངེས་
ཆིག་དྲང་བྲལ་བ། དཔེ་གཏན་ཆིགས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་གཞན་རིག་
གི་ཡུལ་མིན་པས་ཡེ་ཤེས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། འཁོར་ཅིའི་ལས་ཉོན་
གཉིས་མེད་པའམ་ཞི་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཞི་
བ་ཞེས་པས་བསྟན། ལས་ཀྱི་ཆོས་ཉོན་མོངས་ཉེ་ཉོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ངྱི་
མ་མེད་པས་དག་ལ། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ཀུན་མཛོན་ཟུམ་མཁྱེན་
པའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤང་བ་དང་ལྷན་པའི་གསལ་བ། དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཀུན་ལ་
སྤྱག་པ་ལ་འདོད་ཅིང་ཆགས་པ་དང་། མི་སྤྱག་པ་ལ་ཁྲི་ཞིང་སྤང་བ་དང་། བར་མ་
ལ་མོངས་ཤིང་གཉི་སྤྱག་པའི་རབ་རིབ་ཟུན་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་
མཇུག་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དམ་ཆོས་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །

དོན་དེ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་བསྟན། དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཤེས་པས་བསམ་མེད།
ལས་ཉོན་གཉིས་མེད། ཚུལ་མིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་
དག་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་གསལ་བ། དུག་གསུམ་གྱི་ཟུན་པ་འཛོམས་པའི་གཉེན་

མའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས། སྤྲ་མ་གསུམ་འབྲས་བྱ་གང་ཞིག་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བྱ་འགོག་བདེན་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་རྒྱ་གང་གིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་
བྱེད་པ་ལམ་བདེན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ནི་དམ་པའི་ཚས་སོ། །དེ་
དག་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བསྟུ། ཆགས་བྲལ་ཉིད་ལ་ཚས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ནི་འགོག་པ་
དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གིས་བསྟུས་ལ། གོ་རིམ་འགོག་ལམ་ཞེས་རིམ་བཞེས་བཞེན་
དུ་དེ་དག་གྱུར་ཡོད་ཏན་སྤྲ་མ་གསུམ་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་
འགོག་པ་དང་། དག་བྱེད་ལམ་བདེན་ཞེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ནམས་སྦྱར་ཏེ་རྒྱ་
མཚན་བཤད། ལུ་བཞིར་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་བརྟག་བྱ་མིན་བྱིན་དང་། སྤྲ་མ་སྦྱར་
ངེས་ཚིག་སོགས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་མིན་བྱིན་དང་། འཕགས་པས་མཉམ་བཞག་གིས་
མཐེན་བྱིན་ཏེ་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་སོ་སྦྱེད་སྦྱོམ་བསམ་མེད་ཉིད་དང་། ལས་ཉོན་ཞི་བ་
ཉིད་ཀྱི་བྱིར་གཉིས་མེད། ཚུལ་མེན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་དེ། དག་གསལ་སོགས་གསུམ་ནི་
ཉི་མ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དག་འདུན་བཤད་ལ་གསུམ། །བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་
བརྗོད། །བྱང་སེམས་བྱིར་མི་རྟོག་པའི་སེམས་དུ་ནི་གཉེན་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་མཛོན་དུ་གྱུར་པས་ན་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པའི་རོ་བོ་གདོད་ནས་སྦྱེ་བ་མེད་
པར་གཟིགས་པས། གང་དག་འགྲོ་ཀྱན་ཚས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་མཐའ་
འམ་དབྱིངས་སྦྱོས་པ་ཞི་བ་ཡང་དག་བརྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རིམ་མཐེན་པ་དང་། ཚས་
ཅན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཚས་ཉིད་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚས་ཀྱི་སྦྱུ་ཁབ་

བར་རྗེས་ཞུགས་གཟིགས་པ་རི་སྟེང་མཁུན་བ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་རིམ་བར་ཆགས་
ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་མེད་པའི་སྟོ་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་མངའ་བ་དེས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་མཁུན་བ་དང་། དེ་སེམས་
ཅན་མཐའ་ཡས་བ་ལ་བྱབ་པར་མཁུན་བས་དེ་ལྟར་རི་ལྟ་རི་སྟེང་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་མངའ་བ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །སྐབས་འདིར་ཆོས་ཉིད་ཅེས་
སེམས་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་དབྱིངས་བདེ་ག་ཤེགས་
སྟེང་པོ་ནི་ཆོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། དེ་གཟིགས་པ་རི་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་
ཉིད་དེས་བྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་བ་རི་སྟེང་བ་ཞེས་ཆོས་ཉིད་དེ་
སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་རྟོགས་པའོ། །

ཡོན་ཏན་དེ་དག་གཉིས་སུ་བསྟུ། བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་དོན་བསྟུན་རི་ལྟ་རི་
སྟེང་ཀྱི་མཁུན་བ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ནང་སོ་སོ་རང་གི་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
གཟིགས་པ་རིམ་བར་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་དག་པའི་ཕྱིར། སྟོ་ལྟན་བྱང་ཚུབ་
ཆེན་པོ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས་ནི་ཉན་རང་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་མེད་
ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་རྣམས་སྦྱར་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་གཤོད་ནས་སྟོས་
བ་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་ཏུ་སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟ་མཁུན་བ་
ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོངས་དག་ཕྱིར་ལས་སྟོ་བྱང་གི་
ཉོན་མོངས་སྦྱར་ཡོད་ཕྱིས་མེད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་གཤོད་ནས་ཐད་པར་རྟོགས་པའི་

ཕྱིར་དོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དང་མཐར་ཐུག་གས་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་
པའི་སྒོས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ནི་ཆོས་
ཅན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་ཡོད་པར་སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
མཐོང་ཕྱིར་དེ་སྤྱོད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་
འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ལས་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་དེ་གཞན་དང་སྤྱོད་མེད་འཕགས་
པ་རང་གི་ནང་གི་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། རི་མ་
མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རི་མ་གདོད་ནས་དག་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་ཉོན་མོངས་
པའི་སྤྱིབ་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་རྟོགས་པས་ཐོགས་པ་
ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་མེད་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཉི་ཆེ་བའི་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཤིན་ཏུ་
དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་གཉིས་པོ་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་རི་མས་རྣམ་པར་
དག་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་
མངོན་སུམ་མཐོང་བའི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་ལུས་ཅན་གྱི་སྤྱུག་བསྐལ་
ལས་སྒྲོབ་པའི་སྤྱབས་ཡིན་ནོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཆར་རིག་གྲོལ་ལ་ཁྱད་ཅི་ཞེ་ན།
ཐེག་ཆེན་མི་སྒྲོབ་པའི་རིག་གྲོལ་སངས་རྒྱས་དང་། སྒྲོབ་པའི་རིག་གྲོལ་དང་ལྷན་
པས་དགེ་འདུན་དང་། ལྷན་ཆོས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གོ། །

གཉིས་པ་སྤྱབས་གསུམ་འཛིག་ཚུལ་གསུམ། དགོས་པ་ལ་ལྟོས་གསུམ་དུ་
འཛིག་ །སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། དེས་བསྟན་པ་རྟོག་འབྲེལ་ཟབ་མེད་
ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་དེ་ལ་བསྟན་པ་སྒྲོབ་མ་དགེ་འདུན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་

དོན་གསུམ་གྱིས། རིམ་པར་སངས་རྒྱས་ཆོས་དགེ་འདུན་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་
པའི་ཐེག་ཆེན་པ་དང་རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་། བྱེད་པ་གསུམ་
ལ་སྟེ་མཆོག་གསུམ་སོ་སོ་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་སོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་རིམ་པར་སངས་རྒྱས་ཆོས་དགེ་འདུན་ཏེ་སྐྱབས་གནས་གསུམ་དུ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་རྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་གང་ཟག་བྲག་གི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་སྐྱབས་གསུམ་རྣམས་པར་བཞག་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་རིམ་གྱིས་
གཞུག་པའི་དོན་ནོ། །

ཕྱི་མ་གཉིས་སོ་གཏན་སྐྱབས་མིན། །མིང་ཆོག་ཡི་གེ་ཆོགས་པའི་ལུང་ཆོས་ནི།
དོན་སྤྱི་ཙམ་རྟོགས་པའི་རྟོན་ཡིན་ཡང་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས་ན་ཚུ་བཀལ་
བའི་གཟིངས་བཞིན་དུ་སྤང་བའམ་འདོར་འགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་པའི་
ཆོས་ཀྱང་གཉིས་ཏེ། གང་གིས་རྟོགས་པ་ལམ་གྱི་ཆོས་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས། མི་
རྟོག་པ་མི་བདེན་པ་སྤྱིན་གྱི་མཆོན་མ་ལྟར་བརྟུན་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ་གཏན་དུ་བ་
མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་རྟོགས་པ་འགོག་པའི་ཆོས་མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཡིན་ཀྱང་། ཉི་ཆེ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་འགོག་པའི་དབྱིངས་ནི་མར་མེ་
རྒྱན་ཆད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དང་། ལྷག་བསྐྱུ་མེད་པའི་མེད་རྒྱང་ཙམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། དགེ་འདུན་དག་བཅོམ་པ་སྤིད་པ་ཟད་པ་ལྷག་བཅས་རྣམས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལ་རལ་གྱི་གདེང་པའི་གཤེད་མ་ལྟར་འཇིགས་པས་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
འཆོལ་བ་དང་། བྱང་སེམས་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོབ་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པས་སྤང་

བྱ་མཐའ་དག་གི་འཛིགས་པ་མེད་པ་ཁྱེལ་མཆོག་གི་སར་མ་བྱིན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱིར་ན་ལྷང་
རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ནམ་པ་གཉིས་དང་འབྲགས་པའི་ཆོགས་དགེ་འདུན་ནམས་ནི། རེ་ཞིག་
པའི་སྐྱབས་གནས་ཡིན་གྱི། མཐར་ཐུག་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །

དོན་གྱི་སྐྱབས་གནས་གཏན་ལ་དབབ། །དམ་པའི་དོན་དུ་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་
བ་ཡི་འཛིགས་མེད་ཉག་པའི་སྐྱབས་མཆོག་ནི་སངས་རྒྱུ་ཉག་གཅིག་ཡིན་ཏེ་གོང་
གི་སྒྲིན་མེད་པས་གཏན་དུ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་དེར་མཐར་ཐུག་
བ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་མཐར་བྱིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་བྱིན་ན་ཆོས་ཡིན་
ལ། ཆོགས་དགེ་འདུན་ཡང་ཡིན་ཏེ་སྒོ་བ་པ་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་བྱིན་སངས་རྒྱུ་ཡིན་
ལ། ཐེག་གསུམ་དགེ་འདུན་ནི་སྤང་རྟོགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། སྤང་རྟོགས་དེའི་
མཐར་བྱིན་པ་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཆོགས་དགེ་འདུན་ཡང་ཡར་ལྡན་དུ་ཆང་བ་
ཡིན་ནོ། །

ངེས་ཆོག་བཤད་ལ་དབྱེ་བ་མེད། །རྣམ་པར་རྒྱས་ཅིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་
འཛིག་རྟོག་ན་འབྱུང་བ་དགོན་བྱིར་དང་ཉིས་པའི་བྱི་མ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ལྷན་པ་
སེལ་ཞིང་ཐུན་ཆོགས་སྟེར་བའི་མ་ཐུ་ལྡན་བྱིར་དང་། དགོན་མཆོག་བསམ་པ་དགེ་
པའི་འཛིག་རྟོག་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་ལས་མཆོག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
བྱིར་དང་། བསྟོད་སྤྲུང་དང་དད་མ་དད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་མེད་བྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་
རྟོག་པས་སོ། །དགོན་མཆོག་ཉིད་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པར་རྒྱས་ཅིན་ཆོག་གི་དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །

ཐོབ་ཚུལ་གནས་བཞི་བཤད་ལ་གསུམ། །ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་སོ་སོ་ཡི། །ངོ་བོ་
 དེ་དག་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་བཞི། །གནས་གཞི་དམ་པའི་ཡུལ་
 གྲུར་ཚུལ། །དྲི་མ་དང་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཁམས་དྲི་མའི་སྐབས་སུ་བཞུགས་
 པའི་སྐབས་དང་དྲི་མ་མེད་པ་ཁམས་སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་བལ་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུར་པའི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་སྒྲུལ། །དྲི་མ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བམ་སངས་རྒྱས་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་
 གི་བྱས་པས་གཞན་དོན་མཛད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་གནས་བཞི་པོ་གང་ལས་
 འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་དགེ་བ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་གསུམ་འབྱུང་བར་གྲུར་པའི་ཚུལ་
 འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
 ཐུག་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཁོན་ཉིད་དོ། །

དེ་དག་བསམ་མི་བྱུང་བར་བསྟན། །འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་
 འབྱུང་ཁེང་འབྲུབ་པ་ཡི་རིགས། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་གནས་བཞི་པོ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་ནི་རྣམས་
 ཅད་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་
 སྟོང་པོ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་པོ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བཞི་ཡིས་ནི་སོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་
 བསམ་མི་བྱུང་པའོ། །

དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད། །དང་པོ་ཁམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དགེ་བ་
 དང་སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་ཉོན་མོངས་དང་ལྷན་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་ནི་སྤང་ནས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ཀྱང་ལམ་

གོམས་པས་གསར་དུ་དག་པར་ཡང་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་
ནི་སོ་སྟེའི་དུས་ནའང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་མངོན་དུ་གྱུར་བ་
མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱུ་གི་ཐོན་ལས་ནི་གདུལ་བའི་ཁམས་ལ་འཇུག་པ་
ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་འདི་བའོ་སྟུང་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཕྱིར་ན་བསམ་གྱིས་
མི་བྱལ་བོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་རྟོགས་བྱ་ཁམས་དང་དེ་རྟོགས་པ་རང་
གི་ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་དང་དེ་ཡི་ནི་ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་དྲོད་། གཞན་དག་ཀྱང་རྟོགས་
པར་བྱེད་ཕྱིར་ཐོན་ལས་ཏེ། གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གནུས་གཅིག་དང་པོ་
ཁམས་དེ་ནི་དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་དག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཞེ། རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཆོས་དབྱིངས་དོན། རྟོགས་པའི་
ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་དོན། རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་དོན། རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐོན་
ལས་དོན། རྟོགས་བྱ་ཆོས་དབྱིངས་དོན་ལ་བརྒྱད། །

ཆོས་དབྱིངས་ཀྱང་ལ་བྱལ་ཆུལ་གཅིག་དེ་ལ་སྟོན་པའི་གསུང་གི་སྐབས་ལ་ལར་
སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ཆོས་དབྱིངས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་ངོ་བོ་གསལ་བར་
མཛད། ལ་ལར་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྡན་དུ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་བདེ་གཤེགས་
སྟོང་པོའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་མཛད་དེ། དེ་གཉིས་འགག་མེད་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་
དགོས་ཀྱང་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་པའི་གནད་ཟབ་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ལ་ཡིད་
ཆེས་མ་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ངོ་བོ་སྟོང་པའི་བདེན་གྲུབ་ཉག་
པ་དང་། རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྲལ་མེད་ཡེ་ལྡན་དུ་མེད་པའི་སྟོང་པ་བྱང་

ཆད་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀར་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་ཞིང་། རོ་ཤོ་སྟོང་པ་
དང་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྷན་གྱི་སྟོང་པོ་འགྲོ་བའི་ཁམས་ན་ཡོད་པ་ལ། གནོད་
བྱེད་མེད་ཅིང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡོད་པར་མཐོང་ངོ་། །གང་ཞེ་ན། རྩོགས་སངས་
སྐྱ་སོགས་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་ཉེ་འདི་ལ་སྤྲ་རབས་པ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུས་
ཡུལ་ཀུན་ལ་བྱབ་པ་ཅམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོང་རྒྱུ་ཅམ་དུ་རིགས་འབྲུ་བ་དང་།
རིགས་ཡོད་ཅེས་སངས་རྒྱ་རུང་ཡིན་པ་ཅམ་ལ་བཤད་ནས་གཞུང་གི་སྟོང་པོ་འདིའི་
ཐད་ནས་གནད་མ་བསྐྱད་པའི་ཆིང་ཉུང་དུ་སྒྲུབྱོ། །དེ་ལ་ཆོས་སྐྱུས་ཡུལ་ལ་བྱབ་པ་
ཅམ་གྱིས་རིགས་མཆོད་ཉིད་པ་མི་འགྲུབ་ཅིང་སྟོང་པ་རྣམ་གངས་པ་ཅམ་ལ་རིགས་
ཀྱི་དོན་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། གསལ་སྟོང་དབྱེད་མེད་པའི་གནས་ལུགས་རིགས་
སུ་འདོད་ན་ཡང་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་བྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་འགྱུར་མེད་འདུས་མ་
བྱས་ལ་འདོད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་གཞན་དུ་དགོས་ལུས་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་
ཞིང་། ཆོས་དབྱིངས་འགྱུར་མེད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་འདོད་པན་ཆད། ཐོག་
མར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་པ་གང་ལ་གདགས་པའི་གཞི་རྣམས་གངས་མིན་པའི་དོན་
དམ་བཤེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་དབུ་མའི་དོན་དེ་ཉིད་ངོ་པོ་
ངོས་ཟིན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ངོས་མ་ཟིན་པར་རྣམ་གངས་པའི་དོན་དམ་ཅམ་ལ་འདོད་ན་
ནགས་སུ་སྤྱེའུའི་ཆོགས་མཐོང་བ་ལ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྟར་འཁུལ་པ་ལྟར་ཆོས་
དབྱིངས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བཟུང་ནས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་
སུ་འདོད་པ་དང་། དེ་ངོ་པོ་ཉིད་སྐྱུའི་རྒྱུར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀུན་

ལྟར་སྒྲུང་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་སྒྲོས་བྲལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་དབྱིངས་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་མཚན་ཉིད་པ་དང་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུང་འགྲུར་བ་ཡིན་པར་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པས་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདི་འདྲུས་མ་བྱས་སུ་འདོད་པ་ལས་འོས་མ་མཆིས་ལ། འདྲུས་མ་བྱས་ཡིན་པན་ཆོད་འདི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གཞན་བསྐྱེད་ནས་རང་ཉིད་འགགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པས་ཆོས་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་བྲལ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བྱམས་གྲུས་གསལ་པོར་གསུངས་ཕྱིར་རང་ལུགས་ཆོས་དབྱིངས་འདྲུས་མ་བྱས་ལ་རིགས་སུ་འདོད་ཅིང་། དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ལ་དེའི་ངོ་བོ་སྟེ་འགག་མེད་པ་དང་། ལྟར་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ལྟར་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྟེ་ཞིང་འགག་པར་སྒྲུང་བའི་འདྲུས་བྲས་རྣམས་ནི་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར་དབྱིངས་ཀྱི་གཤིས་ལ་དེ་གོས་པ་ཡོད་མ་སྟོང་པས་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ཡེ་ནས་དག་ཅིང་རང་བཞིན་ལྡན་གྱིས་བྱལ་བའི་འོད་གསལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་རྣམས་དང་འདྲུ་འབྲལ་མེད་པའི་གནད་འདིས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངོས་ཟེན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་བས་ན་རིགས་པ་དང་པོ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་མཐར་ཐུག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྟོན་ཐ་མལ་པ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་དེ་ལས་ཕྱིས་གསལ་

བའས་འཕྲོ་བའས། མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ད་ལྟ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་
ན་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་ཡོད་ཅེས་བསྒྲུབ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་དང་། འདིས་རི་ལྟར་འབྲུབ་
པའི་འཐད་པ་ནི། ཐུན་མོང་ཐུན་མེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་
མཇེད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་ན་སེམས་ལ་སངས་རྒྱ་རུང་གི་རིགས་ཡོད་པས་བྱབ་
ཅིང་། རིགས་གཏན་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་
བྱས་པས་སོགས། ཞེས་གསུངས་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འཐད་པ་བསྟན་པ་དེས་ཞིང་ས་ལ་ལོ་ཉོག་སྐྱེ་རུང་ལྟར་སེམས་
འདི་སངས་རྒྱ་རུང་གི་རྒྱ་ཅམ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྡན་གྱི་
རིགས་བྱད་པར་བརྩི་ལྟར་འབྲུབ་སྟམ་ན། འབྲུབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཏེ། འདུས་
བྱས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མེན་པར་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལ་སོགས་
པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྒྲེའི་ལུང་དང་རིགས་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་ཡང་།
གདོད་མའི་ཆོས་དབྱིངས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་རོ་མཉམ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་
པ་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་འདུས་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་
ན། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་དང་། འགྱུར་བའི་ཐུག་རྩ་མ་སྤངས་པར་ཐལ་བ་
སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དང་བཅས་ཤིང་རྩི་རྩི་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པར་བསྟན་བའི་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་
ཆེར་འབྱུང་བས་ན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་དང་རྟག་པ་
དམ་པར་བསྟན་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཚུར་མཐོང་གི་དོར་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཉི་ཆེ་

བ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པས་འདུས་མ་བྱས་མི་སྤྱིད་ཀྱང་། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་རོག་ཅིག་
པའི་ཡེ་ཤེས་མཁའ་བྱབ་མཁའ་ཡི་རྩོམ་ཅན་ནི་དེ་དང་མི་འབྲས་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་པའི་
རང་གཤངས་འོད་གསལ་ལ་མི་འགྱུར་པའི་རང་དེར་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁྱུ་འཁྱུ་
ཆུབ་པས་ན་དེའི་རོ་བོ་ལ་སྟེ། འགག་ཡེ་ནས་མེད་པར་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་
ཤེས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་ཆོས་སྤྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྤྱིད་ཞེ་ཀྱན་
བྱབ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། འགྱུར་མེད་དོན་དམ་པའི་རང་
བཞིན་དུ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བྱབ་པ་ན། དེ་ནམ་ཞིག་མཛོན་དུ་འགྱུར་བྱུང་གི་རྒྱུ་ན་
ད་ལྟ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆུལ་དུ་བྲི་གང་དང་བལ་བར་
བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ལ། སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རི་མ་བལ་མ་བྱས་ཀྱིས་སྣང་ཆུལ་ལ་མཛོན་དུ་གྱུར་
མ་གྱུར་ཡོད་ཀྱང་། གནས་ཆུལ་ལ་སྤྱི་བྱེད་བཟང་ངན་གྱི་བྱུང་པར་ཉིལ་ཅམ་མེད་
དེ། འགྱུར་མེད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདུས་མ་
བྱས་འོད་གསལ་པའི་དབྱིངས་ལ་འཁྱུལ་པས་གོས་པ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
པར་དག་ཅེས། མ་འཁྱུལ་པ་ག་ཤིས་ཀྱི་རང་གཤངས་ལ་ལྷན་གྱིས་བྱབ་པའི་སྟོབས་
སོགས་འབྲས་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྲས་མེད་དུ་གནས་ཏེ་ཉི་མ་དང་འོད་ཟེར་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་སེམས་དང་སྤྱིང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ལ་སངས་
རྒྱུ་དང་སེམས་ཅན་ཡང་གནས་ཆུལ་དང་སྣང་ཆུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་
ཕྱིར་རྒྱུ་ལ་འབྲས་གནས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞོད་པ་སྟོན་པ་ནི་སྟོགས་མ་གོ་བར་
བློ་དོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པ་འདི་ནི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་མཛོན་དུ་གསལ་པའི་རྟགས་

གྲིས་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རིགས་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྷན་ཅན་ཡོད་པ་བསྐྱབ་པ་སྟེ། གནས་ཚུལ་ལ་
སྒྲ་ཕྱི་རྒྱ་འབྲས་སུ་མེད་ཀྱང་སྤང་ཚུལ་ལ་སྟོས་ནས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བཞག་དགོས་
པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་ལས་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་སྟོས་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རིགས་
པ་གཉིས་པ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དམ་དེ་བཞིན་ཉིད་
གདོད་མའི་ཡོད་གསལ་ཆེན་པོར་དབྱེད་མེད་རོག་ཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་དང་
སེམས་ཅན་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་དེ་སྤིང་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་
འབྲུལ་པ་སློ་བྱར་བས་སྐྱལ་པའི་སེམས་ཅན་ལྟར་སྤང་བ་ནམས་ཀྱང་གནས་ལུགས་
དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཡོས་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་
བྱུང་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཅན་དུ་ངེས་སོ་ཞེས་དང་། འོན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་
དབྱེར་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་རིགས་ཡོད་པར་འབྱུང་ན་ས་རྩོ་སོགས་ལའང་རིགས་ཡོད་
པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ན་འབྲུལ་པའི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་
སྤྱི་བ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་ནས་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་སློ་རྒྱས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་སྟོན་མེད་ལ་འཛོག་དགོས་ན། དེ་སེམས་མ་ཡིན་ན་ས་རྩོ་སོགས་
བེམ་པོ་ལ་ལམ་སྐྱུབ་པ་མེད་པས་ཐ་སྟོད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དབྱེར་མེད་ནའང་དེ་
ལ་རིགས་ཡོད་པར་འཛོག་མི་དགོས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ས་རྩོ་སོགས་སྤང་
གི། ས་རྩོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་གིས་སེམས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་མི་ལམ་གྱི་སྤང་
བ་དང་དེ་ངེས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབེས་མཆོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་
པ་པོ་སེམས་འདི་ལ་ཆོས་ཉིད་བདེ་གསལ་གསུམ་སྟོང་པོ་དོན་དམ་པའི་དགོ་བ་ཟག་མེད་

གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་རྒྱལ་རྒྱུན་ལྟར་བཞུགས་པར་ཤེས་པས་འཁོར་འདས་གྱི་སྤང་
བ་ནམས་ནི་གྱི་ནམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་རོལ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་ཐ་དད་དུ་མི་
དགོས་ལ། ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཡེ་སངས་རྒྱས་པའི་རང་ལས་མ་གཡོས་
པའི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་རྒྱལ་ལས་མི་འདའ་བར་ཤིན་
ཏུ་ཡང་ཁས་ལེན་ནོ། །

རིགས་པ་གསུམ་ལ། རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་སངས་རྒྱ་རུང་གི་རིགས་ཡོད་དེ། བློ་སྒྲུབ་བ་སྤང་རུང་དུ་གྲུབ་ཅིང་།
ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐྱེ་བྱུང་མེད་པར་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་སོ། །དེ་ལྟར་སངས་
རྒྱ་རུང་གི་རིགས་ཡོད་ན་ལུས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་ཐོག་མེད་ནས། དུས་ཉག་ཏུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་ཅན་དུ་ངེས་ཏེ། དེ་དག་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐྱེའོ་པས་ཡོད་ལ།
སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་འདུས་མ་བྱས་སུ་གྲུབ་པས་སྐྱ་བྱེ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་
བྱུང་པར་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །རིགས་པ་འདིས་རྒྱལ་ལས་འབྲས་བྱ་སྤྱིད་
པར་ཤེས་པ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་རྒྱུ་ཡོད་ཙམ་གྱིས་འབྲས་བྱ་
འབྱེན་པར་དཔོག་པ་ཙམ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་འགྱུར་བ་
མེད་པ་དང་། དེ་འབྲས་དུས་དང་ངོ་བོ་ལ་བཟང་ངན་མེད་པ་དང་། སྐྱོ་བྱར་བའི་བློ་མ་
ནམས་ལུན་ངེ་ལྟར་རིང་ཡང་འབྲལ་རུང་ཡིན་པས་རིགས་དེ་སངས་རྒྱ་བ་ལ་ནམ་
ཡང་ཆུད་ཟ་བ་མི་སྤིད་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་རིགས་ཡོད་པ་དེ་འབྲས་
དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་དང་ངོ་བོ་བྱུང་མེད་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་ཡོད་ན་དེ་སེམས་

ཅན་གྱི་དུས་ནའང་འཕེལ་འབྱི་མེད་པར་ཡོད་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་ལབས་དང་ལྷ་ཕྱིར་
བཏགས་ཀྱང་དོན་ལ་ཆོས་དབྱིངས་འགྱུར་མེད་གི་རོ་བོར་རོ་གཅིག་པའི་རིགས་པ་
དེ་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་འགྱུར་
སྟེ་དངོས་པོའི་སྒྲོབས་གྱིས་ཞུགས་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་སོ། །དེ་ལྟར་
བདེ་སྒྲིང་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་འདིས་མཐར་ཐུག་གི་ཐར་
བ་དང་། ཐེག་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རིགས་པ་མཐའ་བྲ་ཡས་
པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་མོས་པ་རྣམས་གྱིས་གནས་འདི་ལ་སྒོ་
གྲོས་འབྱོར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྒྲིང་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཀྱང་དེས་སྒྲིང་པོའི་ཡོན་ཏན་འགོག་པར་མ་འགྱུར་ཏེ་
ཡོན་ཏན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡོད་ཀྱང་རོ་བོ་སྒྲིང་པར་འདི་བས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་བསྟན་དོན་ཀྱང་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་
པར་བསྟན་པ་ནི་དེ་དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་སྟེ་བདེ་གསལ་གསལ་སྒྲིང་པོའང་སྒྲིང་བ་ཉིད་གྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲིང་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྐྱུ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་
སྒྲིང་བ་དང་འདྲུ་འབྲལ་མེད་པའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པ་འདི་འཁོར་ལོ་
ཐ་མའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་རྣམས་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་དེ་ཅུམ་གྱི་ཆ་ནས་
འཁོར་ལོ་བར་པ་ལས་སྟག་པའི་ཕྱིར། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་
དོན་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྟགས་པའང་དེར་གཏོགས་ཆད་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པའི་
ངེས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས། དེས་ན་འཁོར་ལོ་བར་པར་བསྟན་པའི་

སྟོང་ཉིད་དང་། བ་མར་བསྟན་པའི་སྒྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་དག་སྒྲུང་སྟོང་བྱང་དུ་ཆུད་པར་
བྱ་དགོས་པས། བར་བ་དང་བ་མའི་ངེས་དོན་གྱི་སྟོང་ནམས་དབྱེ་བསལ་མེད་པར་
གཉིས་ཀ་ངེས་དོན་དུ་ཀྱན་མཁེན་སྟོང་ཆེན་པས་བཞེད་པ་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་བབྱང་
བར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་གཅིག་ངེས་དོན་བྱས་ན་གཅིག་བྱང་དོན་བྱ་དགོས་པའི་འགལ་
བ་མེད་པར་མ་ཟད། བྱང་དུ་ཆོག་པས་བར་བྱས་ན་བདེ་གཤམ་གསུམ་སྟོང་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱ་
རྒྱད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས་དོ་མཉམ་པའི་མན་ངག་གི་གནད་འབྱུང་པས་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་དག་གནད་གཅིག་དུ་འབབ་པར་ཤེས་དགོས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་གི་
དོན་འདི་ལ་སྒྲུ་ཐོགས་གཉིས་སོགས་འཕགས་པ་ནམས་དགོངས་པ་གཅིག་སྟེ་ཆོས་
དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་སེམས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲུའི་འགྲེལ་པ་སོགས་
ཀྱིས་གསལ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། སྟོང་
པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ། །རྒྱལ་བས་ངེ་སྟེད་གསུངས་པ་སྟེ། །དེ་དག་ཀྱན་གྱིས་ཉོན་
མོངས་ལྟོག །ཁམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་
དབྱིད་པས་དབྱུད་ནས་བྱུབ་འབྲས་མཐར་ཐུག་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་དོ་མེད་ལྟ་བུའི་
དོན། རྟོག་གའི་ཤེས་པས་མི་བྱེད་པའི་དབྱིངས་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་ལ་བསྟེན་པའི་
ལྷན་ཀ་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་དོ། །དེ་ལ་སྦྱར་གཞུང་གང་འཆད་ཀྱང་གནད་དོན་སྟོང་
པོ་ཟེན་ན་ཆོག་རྒྱས་བསྟུས་ངེ་ལྟར་འགྲེལ་ཀྱང་བྱུང་ཕྱིར། འདིར་གཞུང་གི་སྟོང་པོ་
གནད་ཟེན་ཕྱིར་ངེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཐུན་ལས་ཅུང་ཟད་བཀོད་པ་ལས་རང་བཟོ་མེད་པར་
སྒྲུང་དབྱིད་ལྷན་དག་གིས་སྟོང་ཐུན་སེང་གའི་ང་རོ་ལ་གཟིགས་ཤིང་རྒྱས་པར་ཁོང་དུ་

ཐུབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་དོན་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སེམས་ཅན་གྱི་
ཆོག་ས་ལ་ཞུགས་ཤིང་གནས་པ་ནས་ཞིག་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་།
རང་བཞིན་གྱི་མེད་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་ཁྱད་མེད་པ་མཉམ་པའི་དོན་
དེ། སངས་རྒྱལ་རིགས་གདོད་ནས་དག་པ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་དེ་འབྲས་སངས་
རྒྱལ་སྐྱ་ཉེར་བཏགས་ཕྱིར་འཕྲོ་ཀྱན་སངས་རྒྱལ་སྐྱེད་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །

ཁྱབ་བྱེད་སྒྲོམ་གྱི་མདོར་བསྟན་གཉིས། །ཁམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པ་དེ་བོ་ཡི་དོན་དང་། དག་བྱེད་མོས་པ་སོགས་རྒྱ་ཡི་དང་། གི་མ་མཐའ་
དག་དང་བཅས་པ་འབྲས་བུ་ཡི་དང་། སྐྱག་བདེའི་སྒྲིན་ཡོན་མཐོང་ན་སྒྲུང་དོར་འདོད་པ་
བྱེད་ལས་ཀྱི་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཐུན་པའི་དང་། ཉེན་གང་ཟག་གི་
སྒོ་ནས་བཞེན་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འཇུག་པ་ཡི་དང་། ཐ་དད་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་དབྱེདས་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཀྱན་ཏུ་འཕྲོ་
བའི་དོན་དང་། སྒྲིན་ཡོན་གྱི་དུས་ཏྲག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་དང་། ཡོན་ཏན་མཐར་
ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་དང་བཅུ་ནི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དབྱེདས་
ཀྱི་དགོངས་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱའོ། །

སྒྲོམ་དོན་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་གསུམ། །བཤད་པའི་དོན་བསྐྱས་མཆམས་
སྒྱར་བཞེ། །མཆམས་སྒྱར་བ་ལྟར་དཔེས་བསྟན་ལ། །བསྟན་དོན་དད་པས་རྟོགས་
ཅུལ་བྱུག་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ངོས་བཟུང་བདུན། །དེ་རྣམས་བཤད་པའི་དགོས་
པ་བརྒྱད། །གསུམ་པ་སྒྲོམ་དོན་རྒྱལ་བཤད་བརྒྱད། །དོ་བོ་རྒྱ་ལས་ངག་དོན་

གཅིག །འབྲས་བུའི་བྱེད་ལས་སྒྲུབ་དོན་གཉིས། །ཡོན་ཏན་ཆོག་པ་དང་ལྡན་དོན་
གསུམ། །གང་ཟག་དབྱེ་བའི་འཇུག་དོན་བཞི། །གནས་སྐབས་མིང་ཅམ་བྱེད་དོན་
ལྔ། །མཁའ་ལྗར་ཀླན་ཏུ་འགྲོ་དོན་དྲུག །དུས་ཏྲག་འགྱུར་བ་མེད་དོན་བདུན། །ཡོན་
ཏན་ནམ་དབྱེར་མེད་དོན་བརྒྱད། །དང་པོ་དག་པའི་དོན་ལ་གཉིས། །དག་བྱ་དག་བྱེད་
སྤྱན་མོང་བསྟན། །

རིན་ཆེན་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང་
ཆུ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་བཞིན་ཏྲག་ཏུ་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་
པའི་ངོ་བོ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་པའི་
ཤེས་རབ་དང་། བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཉིང་འཛིན་ཆད་མེད་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་
བརྟེན་བ་དང་རྒྱ་བཞི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

སོ་སའི་ངོ་བོ་བྱུང་བར་བཤད། །འདི་ལ་དག་བྱ་ངོ་བོའི་དོན། །རེ་བ་སྐྱོང་བའི་
མཐུ་དང་། རང་བཞིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱིང་རྟེན་བརྟེན་པའི་ངོ་བོའི་རང་
བཞིན་ཕྱིར་འདི་དག་རིམ་བཞིན་ཞོར་བུ་རིན་ཆེན་དང་ནམ་མཁའ་དང་ཆུ་ཡི་ཡོན་ཏན་
དང་ཆོས་མཐུན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དག་བྱེད་རྒྱ་ཡི་དོན་དང་གཉིས། །བྱི་མ་དག་བྱེད་འདིར་ཡང་གཉིས། །སྤང་བྱ་
སྐྱབ་པ་བཞི་སྐྱོང་ཚུལ། །རིགས་ཇི་མ་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྐྱོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་
ཁོང་ཁོང་བ་དང་། བདག་ལྟ་དང་། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་འཇིགས་ནས་རང་ཞི་
བདེ་གཉེར་བ་དང་། སེམས་ཅན་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྱུར་བ་ཉིད་དང་། བཞིན་ཅི་རིམ་

པར་གཏན་དུ་འཁོར་བ་མི་སྤོང་བའི་འདྲོད་ཆེན་དང་། ལྷ་སྟེགས་པ་དང་། ཉན་སྟེན་
དང་། རང་བྱུང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་མངོན་དུ་
འགྱུར་བའི་གོགས་སྟོབ་པ་རྣམས་བཞི་ཡིན་ལ་དེ་དག་པར་བྱེད་རྒྱ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྟག་
པར་མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་བཞི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་
འགྱུར་ཚུལ། དེ་ལ་ས་བོན་སོགས་བཞི་ལྟན་པས་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་སྤྱི་འགྱུར་བ་ལྟར།
ཐེག་པ་མཆོག་ལ་མོས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པས་ས་བོན་ལྟ་
བུ་སྟེ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཁོང་ཁོ་བའི་གཉེན་པོ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་
བཞིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་སྟེ་མ་དང་འབྲེལ། དེས་བདག་
ཏུ་ལྟ་བ་སོགས་ལྟ་དན་ཀྱན་འཛོམས་མོ། ཉིང་རེ་འཛིན་བསམ་གཏུན་གྱི་དགའ་བདེ་
ཆད་མེད་པའི་གནས་པ་ནི་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའི་བདེ་བའི་མངལ་གནས་དང་འབྲེལ་
སྟེ། དེས་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་སྤོང་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱི་ལ་བྱང་གཅིག་ལ་གནས་བཞིན་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དགའ་བདེ་ཆད་མེད་པའི་དང་ནས་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་འདུལ་
བ་ལྟ་བུ། སྤྱིད་སྤྱིང་བའི་སྤྱིང་ཇི་དེ་མ་མ་སྟེ། ཞི་མཐའི་གཡང་ས་སོགས་སྤྱི་མི་གཏོང་
བར་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སྤྱི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེས་སེམས་ཅན་ལྟོས་མེད་དུ་བོར་
བ་སེལ་བའི་གཉེན་པོ་ལོ། །ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱི་བའི་
སྤྱགས་ལས་ཇེས་སྤྱི་སྤྱི་ཤིང་གཏུད་འཆོབ་པའི་སྤྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཡིན་
ལོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་ལས་བྱུབ་དོན་གཉིས། །འཐོབ་བྱ་ཐོབ་བྱེད་ལྟན་མོང་།

བསྟན། །གཉེན་པོས་སྦྱིབ་པ་སྦྱངས་འབྲས་ཆོས་སྦྱ་གཙང་བའི་པ་རོལ་དང་། བདག་གི་དང་། བདེ་བའི་དང་། རྟག་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འབྲས་བུའི་དོན་ཡིན་ལ། །རིགས་ལས་ནི་འཁོར་བའི་སྦྱ་ག་བསྡུལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཞི་བ་སྦྱང་འདས་ཐོབ་པར་འདུན་པ་དང་སྟོན་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

སོ་སའི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད། །ཕྱི་མ་འདི་ལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །འཛོལ་བྱ་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱེད་ལས། །འཛོལ་བྱ་འབྲས་བུའི་དོན་ལ་གསུམ། །སྦྱང་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྦྱང་ཚུལ། །མོས་སོགས་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་གཙང་བ་སོགས་ནམ་པ་བཞི་ལས་བསྒྲིག་པ་ཡི་གཉེན་པོས་ཏེ་གཙང་སོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བྱེད་ཀྱིས་ན་ཡོན་ཏན་བཞི་ཐོབ་པོ། །ཡང་ན་ཡུལ་ཅན་ལ་སྦྱར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ལ་དེའི་རང་བཞིན་དང་མི་མ་སྦྱར་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཆོས་སྦྱ་མི་གཙང་བ་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ལས་བསྒྲིག་པའི་གཉེན་པོ་ནམ་བཙད་ཀྱི་སྟོན་པ་གཙང་སོགས་བཞི་ཞེས་དོན་འདྲའོ། །སྦྱངས་པས་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་ཚུལ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གདོད་མ་ནས་དག་ཕྱིར་དང་། གྲོ་བྱར་གྱི་ངེ་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྦྱང་ཕྱིར་དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ནི་གཙང་བ་ཡི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ། ལུ་སྟེགས་སོགས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་བཟུང་བའི་སྟོས་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བས་དམ་པའི་བདག་གི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །སྦྱ་ག་བསྡུལ་མ་ལུས་པ་འགགས་ཏེ་སྦྱང་བ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་། གུན་འབྱུང་མ་ལུས་པ་འགགས་ཏེ་ཕྱང་

པོ་དེ་ཡི་རྒྱ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཡང་ལོག་ཕྱིར་བདེ་བ་ཡི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བ་ཉིད་
དོ། །འཁོར་བ་དང་ནི་ཐུང་ལས་འདས་པ་དག་རང་བཞིན་མཉམ་བུ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
ཕྱིར་དོན་གཉིས་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་རྟག་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ཐོབ་པས་མཐའ་
གཉིས་ལས་གོལ་ཚུལ། སྤང་བོ་ལ་བདག་ཏུ་སྟེན་པའི་ཆགས་པ་བག་ཉལ་དང་བཅས་
པ་མ་ལུས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅད་པས་འཁོར་བར་མི་གནས་དེ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོས་
སེམས་ཅན་ལ་སྟེན་ཕྱིར་མི་གཏོང་བས་ན་བཙེ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ནི་ཐོབ་
སྟེ་ནི་མཐར་ལྷུང་བ་མིན་ལོ། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྟོང་དང་བཙེ་བ་སྟོང་ཇེ་
ཆེན་པོ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཐབས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བཙེན་ནས་བྱང་སེམས་འཕགས་
པ་ནི་འཁོར་བའམ་ཐུང་ལྟ་འདྲའི་མི་འགྱུར་ཏེ་མཐའ་གཉིས་སུ་མི་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐོབ་བྱེད་ལས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས། །དབྱིངས་མེད་སྟོང་ལེན་མི་རྟོག་པ། །གལ་ཏེ་
སངས་རྒྱས་ཁམས་དེ་མེད་ན་ནི། འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལ་ཡིད་སྟོལ་བར་མི་འགྱུར་
ཞིང་། ཐུང་ལྟ་འདས་ལ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐབས་འཆོལ་བའི་དོན་
གཉིད་དང་དེའི་དོན་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་འདྲ་མེད་པར་འགྱུར་
དགོས་ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ལོ། །རིགས་ཡོད་སྟོན་ཡོན་རྟོགས་པའི་ལས། འདིར་སྟེན་པ་
དང་ཐུང་ལས་འདས་པ་དག་ལ་རིམ་པར་དེ་དང་དེའི་སྤྲུག་བདེའི་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་
དག་མཐོང་བ་འདི་ནི་རིགས་ཡོད་པའི་བྱེད་ལས་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་སྟོན་ཡོན་མཐོང་
བ་དེ་རིགས་མེད་པ་དག་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དེ་མེད་
ན། ཉན་ཀྱིས་བོན་ལ་འབྲས་ཀྱི་ཐུ་གུ་མི་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱེད་

པའི་བྱེད་ལས་གང་ཡང་མེས་མ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་མེད་པས་སོ། །རྒྱ་
མེད་ན་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་བྲབ་བའང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱའམ་ས་བོན་མེད་པ་ལ་
གཞན་གྱིས་འབད་ཀྱང་བྱར་བྱར་མི་བརྟབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་
བྲས་པས་སོགས་ལྟར་རོ། །

ཡོན་ཏན་ཆོགས་ལྡན་དོན་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་དང་། དཔེར་
ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་བ་སྟོད་ཡངས་པར་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱ་དཔག་མེད་འདུ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་
དབྱིངས་ཀྱང་མོས་པའི་སྟོད་ཡངས་པར་ཤེར་ཉིང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིན་
ཆེན་དང་སྟེང་རྩེའི་རྒྱ་མི་ཟད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱའི་ཡོན་ཏན་དང་། མངོན་
ཤེས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་བ་རྣམས་དབྱེར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མར་མེ་ཡི་སྤང་བ། རྩོ་བ། མདོག་རྣམས་དབྱེར་མེད་
པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ། །སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །

སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་འདིར་གཉིས། །རྒྱ་ཡི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་དོན། །ཆོས་སྐུ་རྣམ་
པར་དག་པའི་རྒྱ་མོས་པ་དང་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཤེར་ཉིང་དང་། ཐུགས་
རྩེ་ཆེན་པོ་འཇུག་པའི་རྒྱའམ་ཁམས་ནི་སྟེང་རྩེ་སྟེ། དེ་མ་ལུས་པ་བསྐྱས་ཤིང་གནས་
པའི་ཕྱིར་ན་རིམ་པར་སྟོད་དང་། རིན་ཆེན་དང་། རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིས་ཆོས་མཐུན་གསུམ་
གྱིས་ནི་དབྱིངས་འདི་ནི་རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་མཚུངས་པར་བསྟན་ཏོ། །

འབྲས་བུ་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་དོན། རྩེ་མ་མེད་པའི་གནས་ཁམས་ལ་ནི་མངོན་
ཤེས་ལྡན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྩེ་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གནས་

མ་ལུས་པར་གྱུར་པའི་སྤང་བ་རྣམས་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་མར་མེ་
ཡི་སྤང་བ་དང་། རྟོ་བ་དང་། མདོག་རྣམས་དབྱེར་མེད་གནས་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་
པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གང་ཟག་དབྱེ་བས་འཇུག་དོན་གཉིས། །གསུམ་གྱིས་འཇུག་པས་གསུངས་
པའི་ཚུལ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་
དེ་བཞིན་ཉིད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་འཇུག་པ་ལས་བཅུམས་ནས་དེ་ཉིད་གཟིགས་པ་
སངས་རྒྱུ་གྱིས་སེམས་ཅན་སྐལ་བ་ཅན་ལ་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་བོ་འདི་བསྟན་ཏོ། །རྟེན་
གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་ན་ཆོས་སྐྱེ་འབའ་ཞིག་ལས་གཞན་མེད་པས་སོ། །དེ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་དག་ཚུལ་ལོ། །

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སེམས་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་ཡང་དག་པའི་
གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་འཕགས་པ་
རྣམས་ནི་དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་སྟེ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པ་དང་སྟོབ་
གཉིས་བག་ཆགས་བཅོམ་ཅོམ་སྟོས་མེད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གནས་སྐབས་མིང་ཅམ་དོན་ལ་གཉིས། །གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་མིང་འདོགས་
ཚུལ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁམས་དེ་དྲི་མས་མ་
དག་པའི་སྐབས་དང་། མ་དག་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐབས་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
དུག་པའི་གནས་སྐབས་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པའི་མིང་གསུམ་གྱིས་བརྗོད་ཅིང་བསྟན་
ཏོ། །གསུམ་གྱིས་དོན་དུག་བསྟུས་ཚུལ་ལོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་གྱི་འབྲས་ལས་ལྡན་འདུག་པའི་དོན་
ཏེ། དོན་འདི་དུག་གིས་ནི་བསྟུས་པ་ཡི་ཁམས་དེ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་གསུམ་
དག་ཏུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་མིང་གསུམ་གྱིས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བྱད་པར་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །

མཁའ་ལྟར་ཀུན་འགྲོའི་དོན་ལ་གཉིས། རྟོག་མེད་ཀུན་ལ་བྱབ་པའི་ཚུལ། །དཔེ་
རི་ལྟར་ན་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབྱེར་མེད་པར་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་སོང་ཞིང་བྱབ་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ནི་མེད་དབྱིངས་དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་དེ་བཞིན་གང་ཟག་གི་གནས་སྐབས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་དང་། སྤྱི་མཆོན་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། དབྱིངས་
ནམ་དག་དེ་ནི་ཆོས་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ལོ་མཆོན་ཉིད་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀུན་བྱབ་ཡིན་པས་ཉེས་
པ་དང་བཅས་པ་སོ་སྟེ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཡོན་
ཏན་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་བྱབ་པ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་
ནམ་པ་དམན་པ་སའི་སྟོན་དང་། བར་མ་ཟངས་སྟོན་དང་། མཆོག་གསེར་སྟོན་ལ་
ནམ་མཁའ་རྗེས་སུ་སོང་ཞིང་བྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །

རྟོག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་དོན་གཉིས། །འཇུག་མེད་གནས་སྐབས་བསྟན་པ་
དང་། །སྤར་བེ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ནའང་ཉེས་པ་སྟོན་བྱེད་པ་འབྲས་བྱུང་ཉིད་དང་ལྡན་

པས་རང་བཞིན་མེན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་
རུང་བ་དང་ལྷན་པས་སྒོ་བྱུང་བ་མེན་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྒར་འཁོར་བར་གནས་ཆེ་དེ་ལྟར་
ཡིན་པ་བཞིན་ཕྱིས་སྤང་འདས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་
པའི་ཆོས་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དེ་ཚུལ་རྒྱས་པ་ཤད་འདི་ལ་གསུམ། །མ་དག་གནས་སྐབས་འགྱུར་བ་མེད། །མ་
དག་དག་པའི་སྐབས་མི་འགྱུར། །ཤིན་ཏུ་ནམ་དག་སྐབས་མི་འགྱུར། །དང་པོ་ལ་ཡང་
གཉིས་ཡིན་ཏེ། །མཁའ་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་ཚུལ་དང་། །དེ་ནམས་བྱུང་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་བསྟན་བཤད་བསྟུ། །

མདོར་བསྟན་དཔེ་དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱུན་ལ་རྗེས་སུ་
སོང་བ་ཡིན་ཡང་སྤྱོད་པ་སྟེ་གཟུགས་མེན་པར་ཐབ་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟག་
སོགས་ཉིས་པས་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
གནས་པའི་ཁམས་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཉིས་པས་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད་དོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་དག་ལ་ལྟ། ཆོས་ཅན་སྐྱེ་འཇིག་སྤང་བའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་སྣོད་
གྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དང་པོར་གོ་བྱེ་བའི་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་སྐྱེ་
ཞིང་མཐར་ནམ་མཁའི་ངང་དུ་འཇིག་མོད་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པ་དེ་བཞིན་
རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ལ་ནང་སེམས་
ཅན་གྱི་དབང་པོ་ནམས་ནི་དང་པོ་སྐྱེ་ཞིང་མཐར་འཇིག་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལ་དེ་གཉིས་
མེད་དོ། །

ཆོས་ཉིད་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཚུལ། ཇི་ལྟར་ནས་མཁའ་དྲུས་མཐའ་དཔྱལ་བ་
རང་བཞིན་གྱི་མེ་གསུམ་སོ་ནམས་ཀྱིས་སྟོན་ཆད་ནས་ཡང་ཆོག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་
ཁམས་འདི་ནི་འཆོ་བ་དང་། ཉུ་བ་དང་། གྲུ་བའི་མེས་མི་འཆོག་པ་ཉིད་དོ། །

གནས་ལུགས་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ་གསུམ། །དཔེ་དང་དོན་དང་དེ་དག་
སྟུང་། །རིམ་བར་དཔེ་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྟོན་ས་ཡི་དགྱེལ་འཁོར་ནི་ཚུ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆགས་ཤིང་གནས་ལ་ཚུ་ནི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ཅིང་རྒྱུ་ནི་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་
བ་ཡིན་མོད་གྱི་མཁའ་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་སྟོས་པ་མེད་ལྱེད་རྒྱུ་དང་ཚུ་དག་དང་། ས་ཡི་
ཁམས་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་གནས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སྟང་
སོ་དང་། ཁམས་དང་། དབང་སོ་སྟེ་མཆེད་ཟག་བཅས་སྟེ་བའི་ཀུན་ཉོན་ནམས། དེའི་
རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་ལ་གནས་ཤིང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་
རྟག་པར་འཇིག་པ་སོགས་ཚུ་ལ་བཞིན་མིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་བརྟེན་
ནས་རྟག་ཏུ་གནས་ཏེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་སོ། །ཚུ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་
ནི་སེམས་ཀྱི་དག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་གསལ་བའི་དབྱིངས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་
ཞེས་མི་ལམ་གྱི་སྒྲུང་བ་ལྟར་མེད་བཞིན་འབྲུལ་བའི་རྟོག་པ་ཅམ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་
བརྟག་ན་དཔེན་པའི་དག་པ་ཡོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཅམ་ལས་འདི་ལས་བྱུང་ཞེས་
རྟེན་གཞི་གཞན་གཏུག་ས་མེད་པས་ཡིན་གྱི་དག་པ་ཡོད་ན་ཚུ་ལ་མིན་ཡིད་བྱེད་
ཡོད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ལྟ་བུར་གོ་བར་མི་བྱའོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་གསལ་བར་
གཏོགས་པའི་ཆོས་ནམས་ནི་ཚུ་ལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་ཉོན་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་

ཡང་གནས་པ་མེད་དོ། །དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ས་དང་འབྲ་བ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་
དང་། སྒྲིམ་ཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ། ས་དཀྱིལ་
དེ་འགྲུབ་པའི་ཚུ་ཁམས་དང་འབྲ་བ་ནི་ལུས་ཅན་གྱི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་པར་ཤེས་བྱ་སྟེ་དེ་བཞིན་པའི་རྒྱང་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
ཡིད་བྱེད་ནི་ད་གི་ཁམས་དང་འབྲ་བར་ལྟོལ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁམས་ནི་ནས་
མཁའི་ཁམས་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་གཞི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ཅན་མིན་པས་གང་དུ་
གནས་པ་འདྲ་མེད་དོ། །

སྒྲི་ཕུར་འཁོར་བ་འགྱུར་བའི་ཚུལ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དང་མི་མ་སྦྱར་པར་
འཛིན་པ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་གནས་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་རྒྱང་དང་འབྲ་བ་དེས་རྒྱང་གི་ཚུའི་
ཉེན་བྱེད་པ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་སྐབས་རབ་ཏུ་བྱེ་ཞིང་སྒྲིབ་ལ་
ཚུའི་ཕུང་པོ་བསྐྱབས་པ་ལས་ས་གཞི་འབྱུང་བ་ལྟར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཚུལ་ས་ནི་
ཕུང་པོ་སྒྲིམ་ཆེད་ཁམས་ཟག་བཅས་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲིབ་རྣམས་
འབྱུང་སྟེ། སྒོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་དེ་ནས་མཁའི་དབྱིངས་སུ་འཛིག་པ་དང་ཆགས་པ་ལྟར་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲིབ་དང་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །

རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཚུལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ནས་མཁའ་ཡི་
ཁམས་ལྟར་ཉར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མེད་ཅིང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་དེ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་

འདུས་པའི་ཆོགས་པ་མེད་ཅིང་དེའི་ཕྱིར་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དང་། མཐར་འཛིག་པ་དང་།
བར་དུ་གནས་པ་འདྲ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལྷ་པོའི་དོན་བསྐྱུས་ན། སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་བདེ་གསལ་གསལ་སྤྱང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དུ་སྤྱོན་
སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ་ཡང་དག་མིན་རྟོག་ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་སོགས། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་སྐྱོ་བུར་གྱི་འི་མས་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་
པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ནམས་བྱུང་བར་གཉིས། འགྱུར་མེད་སྐྱེ་འཛིག་གིས་དབེན་བ། ལས་
དང་ཉོན་མོངས་ཚུ་དང་འབྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཁམས་འདི་ནི་སྤར་མེད་གསལ་དུ་མངོན་
པར་བསྐྱེད་ཅིང་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ། འཆི་དང་ན་དང་ཆུ་བའི་མེ་མི་བཟད་པས་ཀྱང་
འཆིག་པར་མི་འགྱུར་ལོ། །

འགྱུར་བ་མེ་གསུམ་དང་མཐུན་ནོ། །དེ་ལ་མེ་གསུམ་ནི་དུས་མཐའ་དཔྱལ་བ་
ཐ་མལ་པའི་མེ་གསུམ་དང་། སོག་འགྱུར་བ་འཆི་བ་དང་། ཁམས་འགྱུར་བ་ན་བ་
དང་། ན་ཆོད་འགྱུར་བ་ཆུ་བའི་མེ་གསུམ་པོ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤར་ནས་དཔེ་དེ་དག་
དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་འབྲ་བར་ཞེས་པར་བྱལོ། །

མ་དག་དག་སྐྱབས་མི་འགྱུར་གཉིས། །སྐྱེ་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་དོན་
དངོས། །རྒྱལ་སྐས་ཡོན་ཏན་ངོས་བཟུང་བ། །དོན་དངོས་བསྟན་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །མི་

འགྱུར་འགྱུར་བར་སྒྲུང་བའི་ཚུལ། །

བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ནམས་ལྷུང་པོ་གསར་དུ་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱན་འགགས་པའི་འཆི་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་པའི་ནྤ་བ་དང་རྒྱན་འགྱུར་བའི་གྲ་བ་ལས་གྲོལ་བ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་འདྲི་ཡི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལྷགས་རྩི་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ་རྟོགས་པ་དེས་ན་བྱང་སེམས་འདི་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་སོགས་པོངས་ཤིང་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་དང་བྲལ་ཏེ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་རྩི་བཞིན་རྟོགས་པ་དེ་ཡི་རྒྱས་སྒྲོལ་ནས་བྱང་སེམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་འགྲོལ་སྤྱིང་རྩི་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཕྱིར་སྐྱེ་སོགས་བསྟན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་སྟོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་མིད་པར་སྐྱེ་བ་དང་། ཏྲག་འཛིན་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་དུ་འཆི་བ་དང་། དགོས་དབང་གིས་ན་བ་དང་གྲ་བ་སོགས་སྟོན་ཞིང་འཁོར་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་གཞན་སྒྲུང་ལ་མ་དག་ཅིང་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པར་ཡང་སྒྲུང་ངོ་། །

དེ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གཉིས། །སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིན་གྱིས་འགྱུར་བ་མེད། །ཅི་ལྟར་ན་འཕགས་པས་སྐྱེ་སོགས་ཀྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་མཛོན་དུ་རྟོགས་པས་འཆི་དང་ནྤ་བ་དང་གྲ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཅད་ནས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལས་དྲུང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་དེ་ལ་ལས་ཉོན་དེ་མེད་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིང་རྩིའི་དབང་ལས་འགྱུར་བར་སྒྲུང་། དེ་ལྟར་ན་འགྱུར་བར་སྒྲུང་བ་ནི་ཆོས་དབྱིངས་རྩི་བཞིན་ཡང་དག་པར་མཛོང་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་སོགས་ནམས་ལས་འདས་ལྷུང་ལྷུང་སྤྱིང་རྩིའི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་།

འཆེ་དང་ཁྱ་དང་ན་བར་སྟོན་ཅིང་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

ཁྱུ་ལ་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་ངོས་བཟུང་ལ། །དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་ཡོན་
ཏན། །ཁྱུ་བའི་སྤྱོད་པོ་རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་ཆོས་ཉིད་སྟོན་བྲལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
འདི་རྟོགས་ནས་མ་རིག་པའི་ལིང་རྟོག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ལྟོངས་པ་ནམས་ཀྱིས་
སྟོན་ཡུལ་དུ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་ནི་མཐོང་བ་ཡིས་འགྲོ་ནམས་སྟོན་པ་གང་ཡིན་
དེ་ངོ་མཆར་མདུ་དུ་བྱུང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་གིས་པའི་ཆོས་ལས་འཕགས་
པའི་སྟོན་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་མཛོད་སྤྱོད་མཐོང་བ་ཐོབ་པ་གང་གིས་པའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་
སྟེ་གཞན་འཆེ་ལྟ་བུར་སྟོན་ཏེ་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་འགྲོ་བ་ཡི་
གཉེན་གྱི་ཅ་ལག་གི་ངང་ཚུལ་གྱིས་པན་བདེ་སྦྱབ་པའི་བསྐྱེད་ངོས་སོགས་ཐབས་
མཁས་དང་དེའི་རྒྱ་སྟོང་རྩེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པ་མཆོག་ལ་ཞུགས་
ཡོན་ཏན། །ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ནི་ཤེས་རབ་
སྟོབས་ཀྱིས་འཛིག་རྟོག་ཐམས་ཅད་ལས་འདུས་ཀྱང་སྟོང་རྩེའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟོག་
ལས་མ་གཡོས་པ་ཉིད་དེ་ཅི་ལྟར་འཛིག་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་འཛིག་རྟོག་
སྟེ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་ནས་འཛིག་རྟོག་གི་དྲི་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོས་པར་སྟོན་
དེ་རི་ལྟར་པར་ཚུ་བདུ་སྟེས་པ་ཚུ་ཡིས་གོས་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་བྱང་
སེམས་འདི་ནི་གཞན་དོན་དུ་འཛིག་རྟོག་དུ་སྟེས་ཀྱང་འཛིག་རྟོག་ཆོས་ཉིད་མཛོད་སྤྱོད་
སྟོན་སོགས་ཀྱིས་མི་གོས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་ཐོབ་ཡོན་ཏན། །ས་བརྒྱད་པའི་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་གཞན་

དོན་གྱི་བྱ་བ་སྤྱད་པ་ལ་དུས་ཏྲུ་རང་གི་སྒོ་འབད་ཚེ་ལ་མེད་པར་བྱད་ཤིང་སྐམ་པོ་
ལ་རང་བྲུགས་གིས་མེ་འབར་བ་བཞིན་དུ་ནི་ཆེར་འབར་བ་དང་། དེ་མ་ཟད་དེ་དང་
ཅིག་ཆར་དུ་སྒོས་མཆན་ཉི་ལར་ཞི་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་འཛིན་སྒྲོམས་འཇུག་ལ་
དུས་ཏྲུ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའང་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེ་བ་ཐ་མར་གྱུར་ཡོན་ཏན། །དེས་ས་དགུ་བ་མན་ཆད་དུ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལས་
སོགས་གྱི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་གཞན་དོན་ལ་ཆེད་དུ་ཚེ་ལ་བ་མེད་པར་འཇུག་
པ་དང་ནི་ཀུན་སྒྲིང་གི་ནམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་བལ་བའི་ཕྱིར་ས་བཅུ་བ་སྟོན་པ་ཐ་མ་
པ་དེ་ནི་ལུས་ཅན་ནམས་སྟོན་པ་ཡི་དོན་དུ་འབད་བ་དང་ཚེ་ལ་བ་བྱེད་དགོས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་པ་བཞིན་ཆོས་བསྟན་པ་དང་མོས་པ་དང་འཆོམས་པར་
གཟུགས་སྐྱ་སྒྲ་ཆོགས་པ་དག་དང་ནི་གཞན་དོན་བྱང་སེམས་གྱི་སྟོན་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
དང་འཆག་དང་བཞེང་བ་སོགས་སྟོན་ལས་གྱིས་ཀྱང་རུང་གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་ཚུ་ལ་
རྟེ་ལྟར་ཐབས་གང་གིས་འདུལ་བ་ནམས་རྒྱལ་སྐས་དེས་སྟོན་ལས་རྟེ་ལྟར་འོས་པ་དེ་
དེ་ལྟར་ཉིད་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་འབད་མེད་གྱི་སྟོན་ལས་འཇུག་པ་ཡིས་ནམ་མཁའི་
མཐའ་སྐྱས་གྱི་འགྲོ་ལ་ཏྲུ་ལྷན་གྱིས་བྱུ་བར་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་ཡོད་ཅིང་སོགས་
པ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་སྒོ་ལྷན་སེམས་དཔའ་དེ་ཡིས་ནི་ཚུ་ལ་དེ་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་དོན་གྱི་ནི་སྟོན་ལས་ཡང་དག་པར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇུག་གོ།
དེ་ཡི་དོན་གཉིས་འབྲུབ་ཁྲད་པར། ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལས་འཇུག་
པའི་ཚུ་ལ་འདྲི་ནི་རྩིས་ཐོབ་གྱི་སྐབས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་དང་། གདུལ་

བྱའི་སེམས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ཡང་དག་པར་སྒྲོལ་བ་ལ་འཛིག་རྟེན་ནི་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་མཐོང་གི་བྱེད་ཕྱི་མི་བྱས་ཏེ་མདོན་པར་ཤེས་པ་བྱུག་དང་དབང་བཅུ་སོགས་
ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རང་དོན་དུ་ས་ཆེན་པོ་དང་རྩལ་
མན་གྱི་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེད་དང་མཚོ་དང་བ་སྦྱོང་མིག་རྩེས་ཀྱི་ཆུའི་བྱེད་པར་གང་ཡིན་
པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུ་སྤྲད་བྱེད་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཙམ་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བཤིད་དོ། །

ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པའི་སྐབས། །འགྲུར་བ་མེད་ཚུལ་མདོར་བསྟན་
ཅིང་། །ཆོས་དབྱིངས་ནམ་དག་གི་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ལུས་གཞན་དོར་ནས་གཞན་དུ་འགྲུར་
བ་མེན་པའི་བདག་ཉིད་ཉག་པ་ཡིན་ཏེ། །སྤྲུག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཡང་མི་ཟད་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འགྲོ་བ་ནམས་ཀྱི་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་བརྟན་
པའི་དོན་ཡིན་ཏེ་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པའི་སྤྲུག་ཐུག་པར་སྐབས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་མེད་དབྱིངས་དེ་ནི་ཉག་ཏུ་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཞི་
བའི་དོན་ཏེ་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་དང་པན་ཡོན་ལ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་
དོ། །གཏན་དུ་འཛིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་གཡུང་རྒྱུད་གི་དོན་ཡང་ཡིན་ཏེ་ལས་ཉོན་
གྱིས་མདོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གསུམ། །སྐྱེ་ལ་སོགས་དང་བྲལ་བའི་དོན། །སོ་སོར་།
བསྟན་དང་སྦྱར་ཏེ་རྒྱས་བཤད་པ། །བསྟན་པ། །ནམ་དག་གི་དབྱིངས་འདི་ནི་དང་པོར་
སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་མཐར་འཁྱིལ་བ་མེད་ལ། །བར་དུ་ན་བས་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། །འགྲུར་

བ་དང་ཀྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉག་ཕྱིར་དང་བཟན་ཕྱིར་དང་
 ཞི་བའི་ཕྱིར་དང་གཡུང་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་པ། ཁམས་དེ་ནི་ཐོག་མར་ཡིད་
 གྱེ་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གྱི་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མི་འགྱུར་ཞིང་ཉག་པའི་ཕྱིར།
 མཐར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་བ་ཡིས་ཀྱང་ཁམས་
 དེ་ནི་མི་འཆི་བ་ཡིན་ཏེ་མི་བསྐྱེ་ཞིང་བཟན་པའི་ཕྱིར། བར་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་
 གྱི་སྐྱེ་བ་བ་མ་མེད་ནད་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་དེ། གཉིས་འཛིན་སོགས་ཞི་
 བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། ཟག་མེད་གྱི་ལས་མཛོན་བར་འདུ་བྱེད་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་མི་འཛིན་
 ཅིང་གཡུང་བྱུང་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ན་ཀྱ་བ་མེད་ན་ཐ་མལ་པའི་སྐྱེ་སོགས་ལྟ་ཅི་སྟོས། རོན་
 བསྐྱེ་ཕྱི་མཆམས་སྐྱར་བ། །སྐྱེ་མེད་སོགས་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་མི་ཟད་སོགས་ཆོག་ཀྱང་
 གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡི་སོགས་གཉིས་དང་། རྣམ་བར་སོགས་གཉིས་དང་།
 མ་བཅོས་སོགས་ཀྱང་བ་གཉིས་གྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་
 ལ་ནི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རི་ལྟར་ན། ཉག་པ་སོགས་སུ་འཛིན་
 པའི་རྒྱ། །ཆོས་སྐྱེ་དེ་ནི་ལྷག་མེད་གྱི་དབྱིངས་སུ་མི་ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་
 ཕྱིར་ན། གཞན་འགྱུར་མེན་པའི་བདག་ཉིད་ཉག་པའི་དོན་དང་ལྷན་པ་དང་། འཁོར་བའི་
 མཐའ་ཡི་སྐྱེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན། འཕོ་བ་ཀྱང་གྱི་སྐྱབས་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
 བ་བཟན་པའི་དོན་དང་། མཐའ་གཉིས་སུ་རྣམ་བར་མི་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་
 ན་སྤིང་ཞི་གཉིས་མེད་ཆོས་ཉིད་ནི་ཞི་བའི་དོན་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་མ་བཅོས་པ་འདུས་
 མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ན་གཏན་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་ནི་

གཡུང་བྱུང་གི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

ཡོན་ཏན་རྣམ་དབྱེར་མེད་དོན་ལ། མིང་གི་སློན་ས་མདོར་བསྟན་པ། ཁང་ཕྱིར་
ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྐབས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ཞིང་དེ་
བཞིན་ཁམས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གཤེགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དེ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་
པའང་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པའི་ཐུང་ལས་འདས་པའང་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ཕྱིར་ཉི་མ་དང་འོད་ཟེར་དག་དབྱེར་མེད་པ་བཞིན་དུ་མཐར་
ཐུག་ཐུང་འདས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་པས་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་ཐུང་ལས་འདས་པ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་དོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་རྒྱས་པར་བཤད། དོན་
ཀྱི་དོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད། དེ་དག་དཔེ་ཡིས་ངེས་པར་བྲ། དང་པོ་མིང་གྲངས་རྒྱས་
བཤད་གཉིས། དོན་བཞིའི་དབང་གིས་མིང་བཞིར་གསུངས། །

མདོར་བསྟན་ལྟ་བུ་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཆོས་དབྱེར་སོགས་འཆད་འགྱུར་གྱི་དོན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཞིས་ཆོས་
ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་ཡི་རྣམ་གྲངས་བཞིར་ནི་བཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་
དོན་དང་སྦྱར་དེ་བཤད། ཁང་ཞེན་ཁམས་དེ་སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་དང་དབྱེར་མེད་པ་ཡི་ཆ་ནས་ཆོས་སྐུ་ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་རིགས་
སོག་མེད་ན་གནས་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་སོབ་པའམ་མདོར་གྱུར་གྱི་ཆ་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དང་། རྣམ་ཡང་བརྟན་པ་མེད་ལ་ཉག་ཏུ་བསྐྱུ་བའམ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་

གནས་ལུགས་སམ་ཚུ་ཉིད་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བས་དོན་དམ་བདེན་པ་
དང་། གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་སློབ་པ་གྱི་རིམ་མཐའ་དག་
ཉི་བར་ཞིབས་མཐུང་འདས་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཉིས། །གཉིས་སུ་མེད་དོན་རྒྱས་པར་བཤད། །རི་ལྷ་
རི་སྟོད་གྱི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་མཐུན་པའི་མཛོན་པར་བྱང་
ཆུབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སློབ་པའི་རྩི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
སྤངས་པ་ལ་མཐུང་འདས་ཞེས་བྱ་བས། རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ལ་བཏགས་པ་སངས་
རྒྱས་དང་། སྤང་བ་མཐར་ཕྱིན་ལ་བཏགས་པ་མུ་དན་ལས་འདས་པ་ནི་དམ་པའི་དོན་
དུ་ཁམས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཐར་པ་མཐུང་འདས་རྒྱས་
པར་བཤད། །རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རིགས་མཐའ་དག་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བྱངས་གསལ་བ་མཐའ་ཡས་ཤིང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཟབ་
ཅིང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། སྤྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་བཅས་
པ་རྣམ་པར་དག་པས་རྩི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་། ཟག་མེད་གྱི་དབྱིངས་སུ་
རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐར་པ་སྟེ་ཐར་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཛོན་སུམ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་ཡིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་དཔེ་ཡིས་ངེས་བྱ་གཉིས། །རི་མོ་དཔེ་དང་ཉི་མའི་དཔེ། །རི་མོའི་དཔེ་
ཡིས་ངེས་པར་བྱ། །དེའི་དཔེ་རི་ལྷ་རྩ་ནི་མོ་འབྲི་བར་བྱེད་པ་ལོ་མགོ་ཡན་ལག་

སོགས་གཞན་དང་གཞན་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་མཁས་པ་དག་གང་ཞིག་རང་རང་གིས་ཡན་
ལག་གང་འཕྲིམས་པ་དེ་ནི་རང་ལས་གཞན་ངེས་ཅིན་པའམ་མེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་
ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་དེ་ནས་རས་གཞི་འདི་ལ་རི་མོ་མཁན་ཁྱེད་ཀྱི་གྲིས་རྒྱལ་
པོ་ང་ཡི་གཟུགས་ནི་རྫོགས་པར་འཕྲི་བར་གྲིས་ཤིག་ཅེས་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོས་
རི་མོ་མཁན་དེ་དག་ལ་བཀའ་ཡིས་བསྐྱོ་ཞིང་རས་གཞི་ཞིག་ནི་བྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་
དེ་ལས་བཀའ་ལྟར་དེ་ནི་མོས་པར་གྱུར་ཏེ་རང་རང་གི་གང་ཤེས་པའི་རི་མོའི་ལས་ལ་
རབ་ཏུ་སྦྱོར་ནོ། །རི་མོ་དེ་ལ་མདོན་པར་སྦྱོར་བ་པོ་རྣམས་ལས་གང་རུང་འཕྲི་བ་པོ་
གཅིག་ཅིག་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་གྱུར་ལ་མགོ་ལྟ་བུ་འཕྲི་བ་དེ་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་
བས་ན་དེས་འཕྲི་སྐལ་དེ་མ་ཆང་པའི་བྱིར་རི་མོ་དེ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གཙུག་ན་རིན་
ཆེན་གྲིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བྱས་པའི་དབང་བྱས་སོ། །ཡན་ལག་དེ་རྣམས་འཕྲི་
བར་བྱེད་པ་པོ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་ནི་སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་ལ་སོགས་སྐྱས་
བཅོམ་བསམ་ཤེས་རབ་སྟེ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཀྱང་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀྱང་གྱི་
མཆོག་དང་ལྟན་པ་སྟེ་ཐབས་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མཐར་
ཐུག་པ་ནི་གཟུགས་ཡོངས་རྫོགས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། མདོར་ན་རི་མོ་མཁན་སོ་སོ་
བ་དེས་གཅིག་མ་ཆང་ན་ཡང་དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་གཟུགས་དེ་མི་ཆང་བས་གཟུགས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མི་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྦྱོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཆོས་སྐྱ་ཡིན་
ལ། དེའི་གཟུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རི་མོ་བཞིན་དུ། ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་མ་

ཆང་ན་ཡང་མི་འབྲུབ་ལ། ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ལས་འབྲུབ་བ་དེའི་ཕྱིར་ན། སྤང་རྟོགས་གཉིས་པོ་འཇུག་ཡོད་ཏེ་དང་མུང་འདས་སམ། སྤྱོད་སྤང་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་འབྲུབ་མི་ཤེས་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

ཉི་མའི་དཔེ་ཡིས་ངས་བྱ་གཉིས། །ཆོས་མ་ཐུན་བཞི་ཡིས་ཉི་དང་མཚུངས། །དེ་ལྟར་བ་མཐུན་བའི་ཤེས་རབ་དང་དེ་སྟེན་གཟེགས་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྤང་བྱ་ལས་ནས་བར་གྲོལ་བ་ནམས། གསལ་དང་འཕྲོ་དང་དག་ཕྱིར་དང་། །དེ་གསུམ་ཡང་ཉི་མ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ལས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་ལྟར་འོད་དད་ཟེར་དང་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་བ་དང་དེ་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པ་ནམས་དང་མཚུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་མུང་འདས་མེད། དེས་ན་སྤྱི་བ་ཀུན་དག་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར། མུང་དན་འདས་པ་མཆན་ཉིད་པའང་མི་ཐོབ་སྟེ་སྤང་རྟོགས་གཉིས་མཉམ་དུ་རྫོགས་པ་ལས་སོ་སོར་རྫོགས་པ་མི་སྤྱིད་བས་སོ། །དཔེར་ན་འོད་དད་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། ཉི་མ་རང་ཉིད་ལོགས་སུ་ལྟ་བར་མི་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །བཤད་དོན་བསྟུས་ཏེ་མཆོམས་སྤྱར་བ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་པའི་སྤྱིང་པོ་ནི་ངོ་བོ་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་བར་ནས་བཞག་ནས་བ་བཅུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཁམས་དེ་ད་ལྟ་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ནད་ན་གནས་པ་དེ་དཔེ་དག་གིས་སྒྲོན་ནས་ནི་ཤེས་བརྟུན་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཤེས་མི་བྱས་བས་སོ། །

མཆོམས་སྤྱར་བ་ལྟར་དཔེས་བསྟན་གཉིས། །དེ་མ་དང་ནི་སྤྱིང་པོ་གཉིས། ཐུན་མོང་ཆོས་མ་ཐུན་སྤྱར་བ་དང་། །སོ་སོའི་ཆོས་མ་ཐུན་སྤྱར་བཤོ། །ཐུན་མོང་ཆོས་

མཐུན་སྦྲུང་ལ་གསུམ། །འགྲོ་བ་དབྱིངས་ཀྱིས་ཁྲབ་ཚུལ་དང་། །དེ་ཡི་དཔེ་དོན་རྒྱས་
པར་བཤད། །བསྐྱས་ཏེ་ཐོག་མ་མེད་ཚུལ་སྟོ། །འགྲོ་ལ་དབྱིངས་ཀྱིས་ཁྲབ་ཚུལ་
ལ། །མདོར་བསྟན་བ་དང་སྦྲུང་བཤད་པ། །

མདོར་བསྟན། དེ་ལ་དཔེ་དབྱུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབ་དུ་མ་ངན་པའི་ནང་ན་
གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་ཅི་སྤྱད་མ་མང་པོ་ཡི་དབྱས་ལ་དང་། སྤྱན་བ་ལ་
འབྲས་བུའི་སྤྱིང་པོ་དང་མི་གཙང་པའི་ནང་ན་གསེར་དང་། དབྱལ་པོའི་ཁྲིམ་གྱི་ས་
འོག་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང་། ལྷ་གུ་སོགས་སྐྱེ་བའི་རུས་བ་འབྲས་བུ་རྩྱུང་དུ་ལ་
ཡོད་པ་དང་། གོས་རྩལ་ནང་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྐྱབ་གཟུགས་ཡོད་
པ་དང་ནི། བྱད་མེད་ངན་པའི་ལྷོ་ནུ་མི་བདག་འཁོར་བསྐྱར་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་གོང་
གི་ས་ལ་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་གཟུགས་ཡོད་པ་རྩི་ལྷ་བརྟེན་བྱར་ཉོན་མོངས་བྱི་མས་
བསྐྱེབས་པ་ཡི་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། །ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་
པར་དག་པ་འདི་གནས་སྟོ། །

དཔེ་དོན་སྦྲུང་བ། སྤྱིབ་བྱེད་བྱི་མ་ནི་བུ་རྩྱུ་དང་སྟོག་ཆགས་བྱང་བ་དང་སྤྱན་བ་
དང་མི་གཙང་བ་དང་ས་ཡི་བྱང་པོ་དང་འབྲས་བུ་ནང་གོས་རྩལ་དང་། མགོན་མེད་
པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱབ་བསྐྱེད་འབར་བས་མདོན་པར་གདུང་བའི་བྱད་མེད་དང་ས་
འདམ་ནག་པོ་ཡི་ཁམས་དང་མཚུངས་སྟོ། །བསྐྱེབ་བྱ་ཁམས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་སྤྱད་
ཅི་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱིང་པོ་དང་གསེར་དང་གཏེར་དང་ལྷ་གྲོ་ཏ་དང་རིན་ཆེན་སྦྲུང་
སྤྱིང་བཞིའི་བདག་པོ་འཁོར་བསྐྱར་མཆོག་དང་རིན་ཆེན་གཟུགས་དང་གདོད་ནས་

རང་བཞིན་གྱིས་རྩི་མེད་ཁྱམས་མཆོག་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་ཡི་དཔེ་དོན་རྒྱས་བཤད་དག། རེ་རེ་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་སྟེ། བད་ངན་
སངས་རྒྱས་དཔེ་དོན་སྟུར། དཔེ་རིམ་རྩེ་ན་མདོག་ངན་ཁ་ཟུམ་པའི་བད་མའི་ཁོང་ན་
གནས་པ་མཆོན་དཔེའི་གཟི་བྱིན་སྟོང་གིས་འབར་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི་སྐྱེ་དེ་
ཉིད་རྩི་མ་མེད་པའི་ལྷ་ཡི་མིག་ལྡན་མིས་མཐོང་ནས་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཚུ་
སྟེས་དེའི་འདབ་མའི་སྐབས་ནས་སྐྱེ་དེ་འབྱེན་པར་བྱེད་པའོ། །དོན་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་
བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཐ་ན་མནར་མེད་དུ་གནས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་འདྲ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྤྱི་བ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་
བདེ་གཤེགས་སྟེང་པོ་ཡོད་པར་གཟིགས་ཏེ། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དོན་ཡོད་པར་
གཟིགས་པ་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་སྟོན་པ་བྱི་མའི་སྐར་སྤྱི་བ་པ་འདིར་གནས་ནས་སྤྱགས་
རྩི་ཆེན་པོ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤྱི་བ་པ་ལས་ནི་རིམ་གྱིས་
གྲོལ་བར་མཛད་དོ། །དཔེར་ན་སྐར་བ་རིམ་མདོག་མི་སྐྱག་པའི་བརྒྱ་ཟུམ་པ་ལ་
བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི་དེ་ཡི་ཁོང་ན་གནས་པར་ལྷ་ཡི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་དེ་སྐར་
པའི་དོན་དུ་སྤྱི་བ་བྱེད། འདབ་མ་དག་གི་སྐབས་རྣམས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ཆགས་
སྐར་སོགས་ཀྱི་རིམ་འདྲ་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་རྫོགས་སངས་རྒྱས་པའི་སྟེང་པོ་དེ་
ཉིད་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་གནས་པར་གཟིགས་ཏེ། སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་པའི་
དབང་པོས་ཀྱང་འདབ་མ་སེལ་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་དེ་ནི་འཛོམས་
པར་མཛད་པའི་ཐོན་ལས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱང་མ་སྤྱང་ཅིའི་དཔེ་དོན་སྤྱར། །དཔེ་དྲི་ལྟར་སྟོག་ཆགས་སྤྱང་མའི་ཆོགས་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་བསྤྱང་བའི་སྤྱང་ཅི་རོ་བཅུད་ལུན་སུམ་ཆོགས་བ་ནི་
སྤྱིས་བྱ་སྤྱང་ཅི་བཟགས་བ་ལ་མཁས་པས་སྤྱང་ཅི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིས་སྤྱང་མའི་
དབྱས་ན་ཡོད་པར་མཐོང་ནས་དུ་བ་གཉོང་བ་སོགས་ཐབས་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱང་
ཅི་དེ་དང་སྟོག་ཆགས་སྤྱང་མའི་ཆོགས་ཀྱན་ནས་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་སྤྱང་ཅི་ཐོབ་པར་
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན། དོན་བྱང་སྤྱང་ཆེན་པོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་ནམ་
བ་ཀྱན་མཛོན་སུམ་མཐུན་པའི་སྤྱན་ཀྱིས་ནི་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་
སྤྱང་ཅི་དང་འདྲ་བ་དེ་གཟིགས་ནས་ཁམས་དེ་ཡི་སྤྱིབ་པ་སྤྱང་མ་དང་འདྲ་བ་ས་བོན་
དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱར་བ་དྲི་ལྟར་སྤྱང་ཅི་
རོ་བཅུད་དང་ལྷན་པ་ནི་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་བ་ཁྱལ་ཁྱེལ་སྤྱོད་མང་པོས་བསྐྱབས་པ་ཞིག་
སྤྱང་ཅི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མིས་མཐོང་ནས་སྤྱང་མ་དེ་དག་བསལ་ཏེ་དྲི་ལྟར་འདོད་
པ་བཞིན་དུ་སྤྱན་དང་བཟའ་བ་སོགས་སྤྱང་ཅིའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་རང་རིག་པའི་ཤེས་པ་དེ་སྤྱང་མའི་ཅི་དང་
འདྲ་བ་ཉོན་མོངས་སྤྱང་མ་དང་འདྲ་བའི་སྤྱིབ་པ་དེ་འཛོམས་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱལ་བ་
ནི་སྤྱང་ཅི་ལེན་པ་ལ་མཁས་པའི་སྤྱིས་བྱ་བཞིན་ནོ། །

སྤྱན་ལ་སྤྱིང་པའི་དཔེ་དོན་སྤྱར། །དཔེ་དྲི་ལྟར་བྱི་ཡི་སྤྱན་བ་དང་ལྷན་པ་སྤྱ་ལུ་
སོགས་འབྱུ་ཡི་སྤྱིང་པོ་ནི་སྤྱན་བ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་མི་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་དུ་
བྱང་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཟས་སྒོམ་འཆོ་བ་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་

དག་གིས་ནི་སྤྱོད་ནས་འབྲུ་དེ་འབྲེན་པ་ལྟར། དོན་དཔེ་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངི་མ་དང་འདྲེས་པ་རྒྱལ་བ་སྟེ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་
 སྟོང་པོའང་ངི་སྟོང་དུ་ཉོན་མོངས་ངི་མ་སྟོ་བྱར་བ་དང་འདྲེས་པ་དེ་ལས་མ་གྲོལ་བ་
 དེ་སྟོང་དུ་རྒྱལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛུགས་པའི་སྟོན་ལས་བསམ་མི་བྱལ་བ་
 རྣམས་འདོད་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའམ་མཛོན་པར་
 འདུ་མི་བྱེད་དོ། །སྦྱར་བ་ངི་ལྟར་འབྲས་སྤྱུ་ལྟ་དང་བྱ་བོ་དང་ནས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་འབྲུའི་སྟོང་པོ་རང་རང་གི་སྤྱོད་ལས་མ་བྱུང་བ་ག་མ་ཅན་དེ་དག་ནི་སྤྱོད་ལས་
 འབྲེན་པ་སོགས་ལེགས་པར་མ་བསྐྱབས་པས་ན་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྦྱད་བྱ་བ་ཟུང་བ་
 ཞེས་པོར་མི་འགྱུར་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་
 བའི་སྟོང་པོ་ཉོན་མོངས་སྤྱབས་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ལུས་སམ་སྦྱ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་
 བཞེས་པས་ཉེན་པའི་འགྲོ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་སྟོར་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
 དུ་འགྱུར་པ་མིན་ནོ། །

མི་གཙང་ནང་གསེར་དཔེ་དོན་སྦྱར། །དཔེ་ངི་ལྟར་ལས་སྤང་པན་ཚུན་དུ་རབ་
 ཏུ་རྒྱ་བའམ་འགྲོ་བའི་ཆེ་མི་འགའ་ཡི་གསེར་སྤྲུམ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟན་ལྟན་རུ་ལ་བའི་
 གནས་སུ་ལྟར་ཞིང་ལྟར་བར་གྱུར་པ་རུ་ལ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་འདིག་པའི་ཆོས་ཅན་
 གསེར་བཟང་བོ་དེ་ནི་གནས་དེར་སྤར་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་དེ་བཞིན་དུ་ལོ་བརྒྱ་སྤག་མང་
 བོ་དག་ཏུ་གནས་པ་ན་གསེར་དེ། ལྷ་མིག་རྣམ་དག་དང་ལྟན་ལྟ་ཡིས་གནས་དེར་
 ཡོད་པར་མཐོང་ནས་མི་ཞིག་ལ་འདི་ནྟ་ཡོད་པའི་གསེར་རིན་ཆེན་པལ་པའི་མཆོག་

དུ་གྱུར་པ་འདྲི་མོངས་ལ་འདམ་སོགས་སྦྱངས་ཏེ་རིན་ཆེན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའམ་བསྐྱབ་པར་འོས་པ་སྦྱ་གཟུགས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྦྱ་
ལྟར། དོན་དཔེ་དེ་བཞིན་བྱུང་པས་ཏེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱིས་མི་གཙང་དང་འབྲ་
བའི་ཉོན་མོངས་སྦྱ་བྱིང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི།
གཟེགས་ནས་ཉོན་མོངས་འདམ་དེ་དག་བྱིང་བྱིང་སྦྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་
ཚུ་ཡི་ཆར་པ་ལྟ་བུ་འབེབས་པར་མཛད་དོ། །སྦྱར་བ་རྩི་ལྟར་མི་གཙང་བའི་ལྷན་ལྷན་
རུལ་བའི་གནས་སྦྱ་ལྟར་བའི་གསེར་ནི་ལྟ་ཡིས་མཐོང་བར་གྱུར་ནས་གསེར་དེ་འདམ་
ལས་ཀྱན་ཏུ་དགུ་པར་བྱ་བྱིང་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་ཡི་གསེར་བཟང་པོ་དེ་མི་ལ་ནན་
གྱིས་སྟོན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་རྒྱལ་བས་ཉོན་མོངས་མི་གཙང་ཆེན་པོར་ལྟར་བར་གྱུར་
པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་དང་འབྲ་བ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་གཟེགས་ནས་ཁམས་དེ་དག་པར་བྱ་བྱིང་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་
ཏོ། །

ས་ལ་གཏེར་ཡོད་དཔེ་དོན་སྦྱར། །དཔེ་རྩི་ལྟར་བཤེས་ཤིང་མོངས་པས་ཉེན་པའི་
མི་དབུལ་པོའི་རང་གི་བྱིས་ནང་གི་ས་འོག་ན་ཅི་འདོད་འབྱུང་བའི་མི་ཟད་པ་ཡི་གཏེར་
ནི་ཡོད་པར་གྱུར་ལ་མི་དེས་གཏེར་དེ་ཡོད་པ་མ་ཤེས་ཏེ་གཏེར་དེ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་མི་
དེ་ལ་ང་ས་འོག་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྦྱ་བ་ལྟར། དོན་དཔེ་དེ་བཞིན་བྱུ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ནང་ཆུད་རིན་ཆེན་གྱི་གཏེར་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པས་དོན་
དམ་པར་ཡོན་ཏན་གསེར་དུ་བཞག་པ་དང་སྟོན་སྦྱར་ཡོད་པས་ལ་བར་བྱ་བ་མེད་

པའི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པས་ན་ཟག་མེད་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་བས་དབུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་ནམ་པ་མང་པོ་རྒྱུན་དུ་སྦྱི་དགུ་འདིས་སྤོང་ངོ། །སྤྱར་བ་རི་ལྟར་དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་ནང་དུ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་ཆུད་པར་གྱུར་པའི་སྐབས་ན་མི་དབུལ་དེ་ལ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་བདག་ནི་འདྲི་ན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་གཏེར་ཡོད་པ་དེ་ནི་མི་ཡིས་ཤེས་པ་མེན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་གཏེར་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་ན་གནས་བཞིན་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ནི་དབུལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་འདིག་རྟེན་དུ་ནི་བྱང་སྤོང་ཡང་དག་པར་བལྟམས་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

སྤྱག་སོགས་འབྲས་ཆུད་དཔེ་དོན་སྤྱར། །དཔེ་རི་ལྟར་ཨ་མ་དང་ཏ་ལ་ཅུ་གོ་ཏ་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་གི་འབྲས་བྱུ་ལ་ལྟོན་ཤིང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ས་བོན་རྒྱུན་དང་མཛད་ན་སྤྱ་གུ་འབྱུང་བ་ལ་གོགས་ཀྱིས་འདིག་པ་མེད་པའམ་སྤྱ་གུའི་ས་བོན་འདིག་མེད་ཡོད་པའི་ཆོས་ས་གཤི་རྩོས་ལེགས་པ་ནང་ཆུ་བཏང་བ་དང་ལུད་བསྐྱེལ་བ་སོགས་དང་ལྟན་པས་ལྟོན་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོ་རིམ་གྱིས་འབྲུག་པ་ལྟར། དོན་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་མ་རིག་པ་སོགས་འབྲས་ཀྱི་པགས་སྐབས་ལྟ་བུའི་ནང་ཆུད་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཁམས་ཟག་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་ཞེས་སམ། གཟུགས་སྦྱུའི་རྒྱ་དགོ་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཁམས་ཀྱི་སྟེང་གི་དགོ་བ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། རིམ་གྱིས་སྐབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །

སྤྱར་བ། བཟུན་ལ་ཆུ་དང་སྟེན་པ་ཉི་མའི་འོད་དང་མི་འབྲུལ་བ་དང་འདིན་པར་

བྱེད་པ་སྟེ་དང་། སོས་ཀ་སོགས་དུས་དང་གོ་འབྱེད་པ་ནས་མཁའ་ཁྱེན་རྣམས་ཀྱིས།
ཏུ་ལ་དང་ནི་ཨ་མའི་འབྲས་བུའི་སྤྲུགས་སྤྲུགས་ཀྱི་གསལ་ནས་ཤིང་སྦྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུར།
སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་འབྲས་བུའི་སྤྲུགས་སྤྲུགས་ནང་ཆུད་པའི་རྩོགས་པའི་སྤངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་སྤྲུ་བྱ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཐར་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་
དགོ་ཁྱེན་དེ་དང་དེ་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཛོད་སྤྲུམ་པར་མཛོད་སྦྱོར་ལས་དུ་འཕེལ་
བར་འགྱུར་ཞིང་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །

གོས་རྩལ་རྒྱལ་སྤྲུ་དཔེ་དོན་སྤྲུ། །དཔེ་དེ་ལྟར་རྒྱ་རིན་ཆེན་སྤྲུ་ཆོགས་ལས་
བྱས་རྒྱལ་པའི་སྤྲུ་གཟུགས་གོས་རྩལ་པོ་དེ་མ་དག་པ་ཅན་གྱིས་ནི་བསྐྱམས་པར་གྱུར་
པ་ལས་ཀྱི་བཞི་མདོར་གནས་པ་ལྟ་ཡིས་མཛོད་ནས་སྤྲུ་དེ་གོས་རྩལ་དེ་ལས་གྲོལ་
བྱའི་ཕྱིར། ལས་ན་གནས་པའི་དོན་དེ་ལྟ་བུ་མི་དེ་ལ་སྤྲུ་བ་ལྟར། དོན་ཆོས་ཀྱང་ལ་
གཟེགས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྤྲུ་ན་མངའ་བ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་
སོགས་རྣམ་པ་སྤྲུ་ཆོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྦྱོར་བར་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱམས་པ་བདེ་
གཤེགས་དངོས་པོ་ཁམས་དེ་ཉིད་ཐ་ན་གཤམ་པའི་སྤྲུ་སོགས་དུད་འགོ་རྣམས་ལ་
ཡང་ཡོད་པར་གཟེགས་ནས་སྤྲུ་གོས་རྩལ་ནས་འབྱེད་པ་དེ་བཞིན་ཁམས་དེ་སྦྱོར་བར་
གྱི་དེ་མ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་སྤྲུ་པར་མཛད་དོ། །

སྤྲུ་བ། དེ་ལྟར་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུ་དེ་མ་
དག་པའི་གོས་རྩལ་ཀྱིས་བསྐྱམས་པ་ལས་ཀྱི་བཞི་མདོར་གནས་པ་དེ་ལྟ་ཡི་མིག་
གོས་མཛོད་ནས་སྤྲུ་དེ་སྤྲུ་བ་ལས་ཐར་ཕྱིར་མི་ལ་འདི་ན་འདི་ཞེས་སྤྲུ་བ་ལྟར། དེ་

བཞིན་ཉོན་མོངས་གོས་རྩལ་གྱིས་བསྐྱམས་ཤིང་མིང་པ་འཁོར་བའི་ལམ་ན་གནས་
པའི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྤང་པོ་དེ་དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་དེ་སྤྱིབ་
པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བྱིན་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཆམས་ནི་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །

མངལ་གནས་མི་བདག་དཔེ་དོན་སྦྱར། །དཔེ་རི་ལྟར་མི་མོ་གཟུགས་ངན་ཞིང་
མགོན་མེད་པ་འགའ་ཞིག་མགོན་མེད་འདུག་གནས་སུ་ནི་སྟེ་མགོན་ཁང་བྱ་སྤྱིབས་
བཞི་མདོ་ལ་སོགས་པར་འདུག་པར་གྱུར་ལ། དེ་དག་གི་མངལ་གྱིས་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་བྲེལ་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ཉེ་འཛིན་
པར་བྱེད་པ་བྱད་མེད་དེས། རང་སྟོན་ཡོད་པ་དེ་མི་བདག་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པས་
གཞན་གྱིས་བརྟམས་སོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ལྟར། དོན་སྤྱིད་པར་སྦྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
སྤྱ་ཆོགས་པས་མགོན་མེད་པའི་བྲིས་བཞིན་ཉེ་མ་དག་སེམས་ཅན་ནི་མངལ་ལྡན་བྱད་
མེད་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྦྱོབ་པའི་མགོན་
དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་དེ་མེད་ཁམས་ནི་དེ་ཡི་མངལ་ན་གནས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་
ནོ། །

སྦྱར་ག། རི་ལྟར་བྱད་མེད་ལུས་ལ་མི་གཙང་བའི་དེ་དང་བཅས་པའི་གོས་གྲོན་
ཞིང་མི་སྤྱག་པའི་གཟུགས་ལྡན་པ་ལ་ས་ཡི་བདག་པོ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མངལ་ན་གནས་
གྱང་། མགོན་མེད་ཁང་པར་དབྱང་གཉིན་དང་བྲལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཆོག་སྟོང་བ་
ལྟར་དེ་བཞིན་བདག་རང་གི་ཡིད་ཀྱི་ནང་གནས་མགོན་ཡོད་གྱུར་གྱང་མགོན་མེད་
པའི་སྟོང་དང་ལྡན་པ་འགྲོ་བ་ཆམས་ནི་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་ཡིད་མ་ཞི་བས་ན་སྤྱག་

བསྐྱེལ་གྱི་གཞི་འཁོར་བ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

ས་ནང་གསེར་གཟུགས་དཔེ་དོན་སྦྱར། །དཔེ་རིེ་ལྟར་ས་འདམ་དེ་ཡི་ནང་གི་
གསེར་ཁུན་མ་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཆད་དང་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྱུ་ས་
པ་རང་གི་དོ་བོ་བྲི་མ་ཞི་བ། ཕྱི་རོལ་ས་འདམ་ས་ཡི་རང་བཞིན་ཅན་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་
ཤེས་པ་དག་ནང་གི་གསེར་བྲི་མ་ལས་སྦྱང་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྦྱིབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་
ལྟར། དོན་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་བྲི་མ་
ནམས་ཀྱང་ནི་སྒོ་བྱར་བར་ནི་ནམས་པར་གཟིགས་པར་གྱུར་ནས་རིན་ཆེན་གསེར་དེའི་
འབྱུང་གནས་ས་འདམ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་དེ་ནམས་སྒོ་བྱར་གྱི་སྦྱིབ་པ་དག་ལས་སྦྱང་
བར་མཛད་ནས་མཐར་བྱུང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་འཆང་གྱི་བ་ཡིན་ནོ། །

སྦྱར་བ། རིེ་ལྟར་བྲི་མེད་གསེར་བཟང་པོ་འོད་འབར་བ་ལས་བྱས་པ་སྒྲགས་གྱི་
ས་ཡི་ནང་དུ་ཆུད་པར་གྱུར་པའི་རྟ་སོགས་གྱི་གཟུགས་བྲི་མ་མེད་པས་ཞི་བ་དེའི་རང་
བཞིན་ལྟ་བུ་མཐོ་མཁས་པས་རིག་ནས་ཕྱི་ཡི་ས་དག་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་
ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱུ་ས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་དག་པའི་གསེར་འབྲ་བ་ཉོན་མོངས་ཞི་བའི་
ཡིད་ནི་མཁྱེན་པར་གྱུར་ནས་སྦྱིབ་པ་སེལ་ཐབས་ཆོས་འཆད་ཚུལ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
ས་འདམ་སེལ་བའི་བརྟེན་སྦྱད་དལ་བྱས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྦྱིབ་པས་ཁམས་གྱི་སྦྱིབ་
པ་དག་ནི་སེལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱེལ་ཉི་ཐོག་མ་མེད་ཚུལ་ལོ། །བརྟན་མདོག་ངན་པ་དང་སོག་ཆགས་བྱང་
བ་དང་། །འབྲས་བུའི་སྦྱན་པ་དང་ནི་མི་གཙང་ས། །འབྲས་བུ་གོས་རྩལ་བྱང་

མེད་ཀྱི། །མངལ་དང་ས་ཡི་སྤྱབས་ལྟ་བུ་ན་ཡང་། །སངས་རྒྱས་སྤྱང་ཅི་སྤྱང་པོ་
བཞིན། །གསེར་བཞིན་གཏེར་བཞིན་ལྗོན་པ་བཞིན། །རིན་ཆེན་སྤྱད་པོར་ལོ་
ཡིས། །བསྐྱར་བ་བཞིན་དང་གསེར་གཟུགས་བཞིན། །ཞེས་དཔེ་དེ་དག་གིས་ཉི་
བར་མཆོན་པའི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་སམ་རྒྱད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་
སྤྱབས་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་མ་འབྲེལ་བས་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གནས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་མ་མེད་པའི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྤྱང་པོ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
དེའི་ཉེས་བས་མ་གོས་པར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཆེན་པོར་གནས་པ་ཡིན་པར་བརྟུན་
དོ། །

དེ་མ་དང་ནི་སྤྱང་པོ་གཉིས། །སོ་སོའི་ཆོས་མཐུན་སྤྱར་བ་གཉིས། །དེ་མ་ཁྱད་
པར་མཆོན་ཚུལ་དང་། །རང་བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་མཆོན་ཚུལ་ལོ། །དེ་མ་མཆོན་ཚུལ་
ལ་བཞི་སྟེ། །སྤྱིབ་བྱེད་དེ་མའི་རྣམ་དབྱེ་བ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་ཀྱི་རྒྱད་ལ་
ཡོད་པའི་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱབ་བྱེད་རྒྱ། །འཕགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་བྱ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཉལ་དང་། །ཞེ་སྤང་གི་བག་ཉལ་དང་།
མོངས་པ་གཏི་ཐུག་གི་བག་ཉལ་ཉེ་ས་བོན་གསུམ་པོ་སོ་སོར་དང་། །དུག་གསུམ་དེའི་
ཀྱན་ནས་ལྡང་བ་བྲག་པོ་སྟེ་འདོད་ཁམས་སྤྱབ་བྱེད་མི་སྤྱག་པ་བསྐྱོམས་པ་སོགས་
ཀྱིས་གཞོམ་བྱ་དུག་གསུམ་མཛོད་རྒྱར་པ་དང་། །དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐག་མེད་
ཀྱི་ལས་དང་ཡིད་ལུས་སྤྱབ་བྱེད་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་ཡེ་

ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དང་། སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བའི་སྤྱིབ་པ་
མཐོང་སྤང་དང་། འབགས་པ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་དང་། མ་དག་
ས་བདུན་པའི་སྤང་བྱ་དག་སས་གཞོམ་བྱ་དང་། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཡི་སྤྱིབ་
པ་རྩོམ་མུ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་གཞོམ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱི་མ་ནམ་པ་དགུ་ནི་བརྩ་
ཡི་སྤྱབས་ལ་སོགས་པའི་དབེ་དགུ་པོ་ཡིས་ནི་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་སྤྱབས་ཀྱི་ནི་དབེ་བ་ནི་བྱེ་བ་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཆགས་
སོགས་བྱི་མ་དགུ་པོ་འདྲི་ནི་མདོར་བསྟུས་ནས་ནི་ནམ་པར་བཞག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ཉོན་
མོངས་པའི་གོ་རིམ་བཞིན། བརྩའི་སྤྱབས་ལ་སོགས་པ་ཡི། དབེ་དགུ་དག་གིས་ཉེ་སྒོ་
ནས་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཏོ། །ཤོ་ཤོ་ཀ་འདི་རོང་སྟོན་གྱིས་འབྲེལ་ཆོག་དཀྱུས་ཤོར་
དུ་འདོད་དོ། །དེ་ཡིས་དབྱིངས་ལ་སྤྱིབ་པའི་ཚུལ། བྱི་མ་དགུ་པོ་འདྲི་དགུ་གིས་བྱིས་
པ་སོ་སྤྱི་ནམས་དང་། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པ་དང་། ཆོགས་སྤྱོར་དང་བཅས་སློབ་པ་
མཐོང་སློམ་པ་དང་། སྒོ་ལྟན་བྱང་སེམས་ནམས་མ་དག་པ་དང་དག་པ་ནམས་ལ་རིམ་
བཞིན་བཞི་དང་གཅིག་དང་ནི། གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པ་གཙོ་ཆེར་ལྟན་པའི་
སྒོ་ནས་གང་ཟག་དེ་དག་གི་ཆོས་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་མདོན་སྤུམ་གྱི་གོགས་བྱས་པ་
ཉིད་དོ། །རོང་སྟོན་སློབ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་ཞུགས་ལའང་བཞེད། དོལ་པོས་ཐུན་མོང་
དུ་གསུངས།

སོ་སའི་དཔེ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད། །རྩི་ལྟར་བརྩ་འདམ་སྤྱིས་དེ་གསར་པའི་དུས་
མདུན་དུ་གྱུར་ན་ཡིད་དགའ་བ་དང་། བྱིས་ནས་ཉིང་སྟེ་ཡང་དགའ་བ་མེད་པར་འགྱུར་

བ་ལྟར། འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཉལ་ཡང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཆགས་པ་མཛོན་དུ་
 གྱུར་པ་ན་དགའ་བ་དང་། འགགས་པ་ན་དགའ་བ་མེད་པས་བསྐྱེད་མཛོད་བའི་དགའ་
 བ་དེ་བཞིན་ནོ། །རྩི་ལྟར་སོགས་ཆགས་སྤྱང་མ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཇུགས་ཏེ་མཐུང་བཟླ་ཅིང་
 ཟུག་རྩ་སྦྱང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་ནི་སྤྱང་གི་བག་ཉལ་ལས་ཁོང་ཁོ་མཛོན་གྱུར་དུ་སྦྱེ་བས་
 ལྟ་རང་གཞན་གྱི་སྤྱིང་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཟུག་རྩ་སྦྱང་བར་བྱེད་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩི་ལྟར་
 འབྲས་སོགས་སྤྱིང་པོ་ནི་ཕྱི་རོལ་སྤྱན་པས་བསྐྱེད་པ་ཏེ་མི་མཛོད་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་
 བཟེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་དོན་ཚུལ་བཞིན་མཛོད་བ་ཡང་མ་རིག་གཉི་ཟུག་གི་བག་ཉལ་
 སྦྱོང་འེ་སྤྱབས་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་སོ། །རྩི་ལྟར་མི་གཙང་བ་ནི་ཡིད་དང་མི་
 མཐུན་པ་དེ་བཞིན་འདོད་བའི་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱི། འདོད་པ་
 དག་གིས་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་ཉེས་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར་དུག་
 གསུམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་ལྷང་བ་མི་གཙང་བའི་ཕྱང་པོ་དང་འབྲ་བར་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་
 བའི་གནས་སོ། །རྩི་ལྟར་ནོར་གྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ནི་ས་ཡིས་བསྐྱེད་པས་བསྟན། དབུལ་པོ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནོར་ཡོད་པར་མི་ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་མི་ཐོབ་པ་ལྟར།
 དེ་བཞིན་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་པས་དབུལ་བའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་མི་ཐད་པ་རང་
 གྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ཏེ་མི་མཛོད་བར་
 བྱས་སོ། །རྩི་ལྟར་ལྷོན་ཤིང་རམ་སྤྱ་གུ་དང་ཡལ་ག་སོགས་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བས་ས་བོན་
 ཀྱི་ཤུན་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་གཙོད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱིས་དོན་མཛོད་བའི་
 ཡེ་ཤེས་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བ་ཡིས་མཛོད་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་

དོ། །རིམ་སྐྱེ་ཞེས་བྱོང་ནས་ཀྱང་ཡིན་སྟེ། འཕགས་པའི་ལམ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་
མཛོན་སྤུལ་མཛོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་འདྲིལ་ཆོགས་སུ་ལྟ་བ་སོགས་སྤང་བའི་སྙིང་
པོའམ་གཙུག་པོ་བཙུམ་ནམས་ཀྱིས། བསྐྱོམ་ལམ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་དེས་སྤང་བར་བྱ་
བ་ནམས་ནི་སྤྲོ་མཁེག་གི་སྙིང་པོ་མེད་པ་གོས་རྩལ་དག་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་
ཏོ། །མ་དག་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་བྱི་མ་ནི་མཛོང་བུ་ལ་སྤྱིབ་ཅིང་འབད་ཚེ་ལ་བཅས་
བས་སམ། རང་ལ་ཡོད་པ་མི་མཛོང་བས་མངལ་སྤྱབས་ཀྱི་བྱི་མ་དག་དང་མཚུངས་
ལ། མངལ་སྤྱབས་དེ་དང་བལ་བ་དང་འབྲེལ་བར་དག་སར་འབད་མེད་དུ་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་ཉིད་འཁོར་སྤྱར་ནམ་བརྟེན་སྤྱོད་པ་དག་སྤྱེས་པ་བཞིན་ཏེ་འབད་ཚེ་
ལ་མི་སྟོམ་པས་སོ། །དག་སྤྱོད་སྤྱེས་པོ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱི་མ་ནམས་ནི་བྱི་མ་
ཚུང་དུ། འབད་ཚེ་མེད་པར་སྤང་བུས་པས་གསེར་གཟུགས་སྤྱོད་ཀྱིས་གོས་
པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་བྱི་མ་དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྟོ་རྟོའི་
སྙིང་ཞེས་དོ་རྟོ་སྙིང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་གཞོམ་བྱ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱི་ཡང་སྤྱི་ཡི་དོན་བསྟོན། །དེ་ལྟར་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིབ་བྱེད་བྱི་མ་
དགུ་ནི། བརྟེན་ལ་སོགས་དཔེ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དབྱིངས་ཁྱད་པར་
མཆོན་ཚུལ་གསུམ། །ཆོས་གསུམ་དཔེ་དགུའི་མཆོན་མདོར་བསྟན། །བསྐྱིབ་བའི་
དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་པ་འཆད་འགྱུར་གྱི་རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱི་རྟ་
ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ནི་སངས་རྒྱུ་སོགས་དཔེ་དགུ་པོ་དང་ཆོས་མཚུངས་
སོ། །

དེ་ཡི་དོན་ཉིད་སོ་སོར་བྱེ། །རང་བཞིན་གསུམ་གང་ཞེན་སྦྱང་པོ་འདི་ཡི་རང་
བཞིན་ནི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། སངས་རྒྱུ་ལྟུང་བའི་རིགས་ཀྱང་སྦྱེ་གསུམ་མོ། །དེ་ལས་ཆོས་སྐྱེ་ནི་དཔེ་
དང་པོ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གསེར་དཔེ་གཅིག་དང་ནི་རིགས་ནི་དཔེ་ལྷག་མ་
ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཕྱེ་བའི་ངོ་བོ་རྒྱུ་བཤད་དོ། །རྒྱུ་བཤད་འདི་ལ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་སྐྱེ་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་ནི། །རིགས་ཀྱི་དཔེ་དོན་རྒྱུ་བཤད་དོ། །ཆོས་སྐྱེ་དཔེ་དོན་བཤད་
ལ་གཉིས། །ཆོས་སྐྱེ་ནི་རྣམ་དབྱེ་བསྟན་པ་དང་། །དེ་ལ་ཆོས་སྐྱེ་རྣམ་བཤགས་སུ་དབྱེ་
བ་ཤེས་པར་བྱ་སྦྱེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་བྱི་མ་མེད་པ་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་དངོས་ཏྟགས་པ་ཆོས་སྐྱེ་དང་། །དེ་ཏྟགས་པ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་པ་དོན་དམ་
པ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ཟབ་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྟོང་དང་། །རྒྱ་ཆེ་བ་ཀྱན་རྩེ་བ་ས་ལམ་
སོགས་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲ་ཆོག་པའི་ཚུལ་ནི་སྟོན་པ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་ཏེ་གཉིས་ནི་བཏགས་པ་བསྟན་པ་ཆོས་སྐྱེ་ལྟར་གི་ཆོས་སོ་ཞེས་པའོ། །

དེ་དག་དཔེ་དང་སྐྱུར་བའོ། །དང་པོ་ཏྟགས་པ་ཆོས་སྐྱེ་དེ་འཛིག་ཏེན་ལས་
འདས་ཕྱིར་འཛིག་ཏེན་ནུ་འདི་ལ་མཆོན་ཀུས་པའི་དཔེ་ནི་མི་དམིགས་པས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བདག་རང་ཉིད་དང་ཁུམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱང་པོ་དེ་གཉིས་པོ་
འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ན། །འཛིག་ཏེན་ཀྱི་སྟོང་རགས་པའི་ཡུལ་མིན་པས་སྐྱེ་
གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཟབ་མོའི་སྦྱེ་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་སྦྱང་ཅི་རྣམས་

མངར་ཞིང་ཞིས་པར་རྟོག་ཅིག་པ་བཞིན་ཏེ་རང་བཞིན་སྟོང་བར་འབྲ་བས་སོ། །ཀླ་
ཆེ་བ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་གསུང་བའི་ཚུལ་
བསྟན་པ་ནི་ཤུན་པ་སྣ་ཆོག་གསུང་བའི་སྤྱབས་ན་གནས་པའི་འབྲུ་ཡི་སྟོང་པོ་མི་འབྲ་བ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དཔེ་དོན་སྦྱར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཁྱོན་ཡང་རུང་།
མ་ཁྱོན་ཡང་རུང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུས་ཏྲག་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་བ་ལྟར་
སྤང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་གསེར་མི་གཙང་བའི་འདམ་དུ་སྦྱང་བས་
མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། གསེར་མཛེས་ཤིང་རིན་ཆེ་བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་དགོ་
ཞིང་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཡང་གསེར་རྒྱན་དུ་བརྒྱང་རུང་པ་ལྟར་དེ་ལ་དམིགས་
ན་དགོ་བ་སྟེ་བ་ལའང་ངོ་། །གསེར་ཇི་མས་དག་པ་ལྟར་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམས་པར་དག་
པའི་ཕྱིར་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ནི་གསེར་གྱི་ནི་གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་
ཡིན་ལོ། །

རིགས་ཀྱི་དཔེ་དོན་བསྟན་ལ་གསུམ། །རིགས་གཉིས་དཔེ་ཡིས་བསྟན་པ་
དང་། །འབད་ཚུལ་མེད་པར་ནི་ས་ལོག་ན་གཏེར་རང་བཞིན་གྱི་གནས་པ་དང་འབད་
ཚུལ་དང་བཅས་པས་འབྲས་བུའི་ཤིང་རིམ་བཞིན་སྟེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་དེ་ལའང་
རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
གནས་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་དག་རིང་བཞིན་གྱི་རིགས་དང་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་མོས་

སོགས་འབད་ཚོལ་གྱི་གསར་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུང་བའི་དགེ་བ་ཐར་ཆ་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཉིད་དོ། །རོང་པས་འདི་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་འདི་མཆོག་
ཅེས་གསུངས། རྒྱས་འགྱུར་དེའང་དོན་གྱི་དབང་དུ་སྒྲུང་མེད་གསར་དུ་ནི་མིན་ཏེ།
ཁམས་ཀྱི་སྤྲེང་གི་བྱི་མ་ཅུང་ཟད་བསྐབ་པས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་པ་གསོ་རྒྱས་པའི་ལས་
ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལས་སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ཚུལ། །རིགས་འདྲི་གཉིས་ལས་འབྲས་བྱ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་དག་པས་སྐྱ་ནི་དང་པོ་ཆོས་
སྐྱ་ཐོབ་སྟེ། གཉིས་པ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་
ཡིས་ནི་སྐྱ་ཕྱི་མ་གདུལ་བྱ་ཉི་འུ་ལ་སྒྲུང་བ་ཡོངས་སྐྱལ་གཉིས་འཐོབ་ལོ། །

དེ་ནམས་དཔེ་དང་སྒྱར་བའོ། །ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་
ཡོན་ཏན་གྱིས་མཛེས་པ་ནི་རིན་ཆེན་གྱི་སྐྱ་འབྲར་ཤེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་
གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་དེ་ནི་གསར་དུ་ཚོལ་བས་བྱས་པ་མིན་པ་དང་།
སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གཏེར་ཡིན་ཕྱིར་ཉི་འུ་ལ་རིན་ཆེན་སྐྱ་དེ་སོ་སོ་རང་
གིས་འདུ་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་སྤྱིད་
ཀྱི་འབྲོར་བ་ཆེ་ལྷན་ཕྱིར། དག་པ་ལ་སྒྲུང་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ཡོངས་
སྟོད་པ་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ནི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་རིན་ཆེན་བདུན་དང་གྲིང་
བཞིའི་དཔལ་འབྲོར་ལ་དབང་བ་བཞིན་ནོ། །དོན་དམ་པའི་སྐྱ་མངོན་གྱུར་གྱི་རྒྱས་པ་

ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་ངོར་གང་འདུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ནི་རྣམ་པ་ཅམ་ཤར་
བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲོད་མོང་དུ་སྤང་བ་སྤྲུལ་པའི་སྤྱི་ནི་གསེར་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡན་དཔེས་བསྟན་དོན་མོང་ནས། བསྟན་དོན་དང་པས་རྟོགས་
ཚུལ་དང་། སྤྲོད་བྱུང་འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་དོན་དམ་
བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་སོ་སྤྱི་ཉན་རང་ཐེག་པ་ལ་གསར་ཞུགས་བྱང་སེམས་རྣམས་
གྱིས་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཏེ་དྲན་པ་ཉིད་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པ་ཅམ་གྱིས་
རྟོགས་བྱ་ཡིན་གྱི་རང་གིས་ངེ་བཞིན་དུ་ནི་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་ནི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་
འོད་འབར་བ་དེ་མིག་མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །རྟོགས་བྱའི་སྙིང་ཉིད་
ངོས་བཟུང་ངོ། །རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཁམས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱོན་སྲར་
ཡོད་པས་ལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གསར་དུ་གཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་ལྟར་སློ་སྦྱར་དང་བལ་བའི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པའི་དོན་
ཉིད་ལ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྤྲོད་པའི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཡང་དག་
པར་ལྟ་ཞིང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གོམས་པ་རབ་དུ་སྦྱར་པ་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་ན་སྤྱི་བ་གཉིས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བསལ་
བཞག་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་དབྱིངས་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་ཐ་དང་དུ་རྣམ་དབྱེ་
བཅས་པའི་སྤྱི་འབྲལ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ངེ་མ་སློ་བུར་བ་དག་གིས་ཁམས་བདེ་
གཤེགས་སྙིང་པོ་འདི་སྙིང་གི་ཡེ་ནས་དེའི་ངོ་བོ་ལ་ངེ་མ་མེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །རང་
དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་འབྲལ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སྟོབས་

སོགས་ཡོན་ཏན་ཆེན་མོ་དེ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གདོད་ནས་ལྷན་བས་
གསར་དུ་བཞག་མི་དགོས་པས་ཉི་མ་དང་ཟེར་བཞིན་ནོ། །

བཤད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ལ་གཉིས། །དེ་དང་ལན་གྱིས་མདོར་བསྟན་
དང་། །དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །མདོར་བསྟན་དེ་ཡང་དེ་བ་དང་། །མི་བརྟན་
ཅིང་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྱིན་དང་། །ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྱི་ལས་
དང་། །ནམ་པར་སྤང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྱི་མའི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་བཀའ་
བར་བ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་སོགས་དེ་དང་དེར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་གུན་ཏུ་སྟོང་
པའོ་ཞེས་གསུངས་ནས་ཡང་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདིར་རྒྱལ་བ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་
རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོ་གདོད་ནས་ལྷན་བྲུབ་དུ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས་ཏེ་
ཡོད་མེད་མི་འགའ་ལམ་ཞེས་དང་། །ཡང་ཁམས་དེ་འཕགས་པ་མཆོག་གིས་ཀྱང་
རྟོགས་པར་དཀའ་ན་གྱིས་བ་རྣམས་ལ་དེ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། །དེ་
ཡི་ལན་ཉིད་བསྟན་པའོ། །དེ་གཉིས་མི་འགའ་ཏེ། །སྤྱར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་
བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་དབྱིངས་ངོ་བོ་སྟོང་པའི་ཆ་
ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། །འདིར་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་ངོ་བོ་
བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རིག་པ་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གསལ་བའི་
ཆ་ནས་བསྟན་པས་དེ་གཉིས་མི་འགའ་བར་མ་ཟད་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འཆར་
བས་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་དང་། །དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལྡེ་ཆེད་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་
དང་། །ལྷ་གང་ཞེ་ན། །རང་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་གོགས་དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་རང་

ལ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་སྟམ་དུ་སེམས་ཞུམ་པ་དང་
ལམ་ལ་མི་སྒྲོ་བའི་ཉེས་པ་དང་། གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གོགས་གཞན་ལ་ཡོད་
པར་མ་ཤེས་ནས་སེམས་ཅན་འདི་དག་དམན་ཞོ་སྟམ་དུ་དམན་ལ་བརྟུན་པ་མི་གྲས་
པའི་ཉེས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོགས་དང་
གཞན་ཀྱང་ལ་ཡོད་པར་མ་ཤེས་ནས་བཙོས་མ་གྲོ་བྱར་གྱི་ཁྱེ་མ་དབྱིངས་ལ་གདོད་
ནས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་ཡང་དག་པར་མིན་པར་འཛིན་པའི་ཉེས་པ་
དང་དབྱིངས་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་སྟམ་སྟེ་
ཡང་དག་ཆོས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཉེས་པ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པའི་གོགས་བདག་གཞན་རང་བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་མཉམ་པར་མ་ཤེས་པས་
བདག་ལ་ཆགས་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་ཉེས་པ་སྟེ་སྒྲོན་ནམ་ཉེས་པ་ལྷ་གང་ཟག་
གང་དག་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤང་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །གཞན་དུ་སྒྲོང་ཉིད་གསུངས་དགོངས་པ།
ཡང་དག་མཐའ་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་ཞིང་སྒྲོང་པ་སྟེ་གང་གིས་སྒྲོང་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་
པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་མི་དག་པ་སོགས་ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་
དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་ཕྱང་པོ་སོགས་སྟེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དོན་གསུམ་
པོ་སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་དོ། །ཅིའི་བྱིར་སྤྲིན་སོགས་དང་མཚུངས་ན་ཉོན་
མོངས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དབྱིངས་ལ་ཁྱབ་ཅིང་གྲོ་བྱར་སྤྲིབ་པས་སྤྲིན་དང་འདྲ་བ་

ཡིན་ཞིང་། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་
བསྐྱེད་ཅིང་འབྲུལ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་མི་ལས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་དང་།
ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནུམ་པར་སྤྱོན་པ་ཕྱང་པོ་སོགས་ཀྱི་
དོན་ནི་རྒྱན་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་སྤང་ཡང་དབྱེད་ན་མི་བདེན་པས་སྦྱ་མ་དང་
སྦྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཐུང་འདིར་ཆོས་དབྱིངས་གསུང་པའ་ཡོན། །པན་ཡོན་འདི་ལ་གསུམ་ཡིན་
ཏེ། །ཉེས་སྤང་དོན་དུ་ཆོས་དབྱིངས་གསུངས། །མྱེད་ནི་བཀའ་བར་བར་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྤང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལྟར་ནུམ་པར་བཞག་ནས་སྤྱེད་ཡང་གོང་མར་
གྱུར་བ་སྦྱ་མ་སྤྲོ་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཐུང་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་
ཉེས་པ་ལྟ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དཔེ་
དང་རྒྱ་མཆན་ནུམ་གངས་དུ་མས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེས་པ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་
ཚུལ། །ཉེས་པ་ལྟ་ནི་འདི་ལྟར་ཁམས་ཡོད་པ་མ་བསྟན་ན་མི་ཐོས་ལ་དེ་ནི་མ་ཐོས་
པར་བདག་འདྲས་བྱང་རྒྱུ་གཤེགས་ལ་འཛོལ་སྟུང་དུ་བདག་ལ་བརྟུང་བའི་ཉེས་པ་ཡིས་
སེམས་ནི་ཞུས་ཞིང་ཡིད་ཆད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱུས་
མངོན་སུམ་དུ་བྱའོ་སྟུང་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ནི་སྦྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གང་ལ་ལ་
ཞིག་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་སྦྱེས་པས་ཀྱང་བདག་ནི་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་འཇ་མཆོག་ཅེས་རྟོགས་པ་སྦྱེ་བས་ན། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་མ་སྦྱེས་
པ་གཞན་ལ་བདག་ལས་དམན་པའི་འདྲ་ཤེས་རབ་ཏུ་འབྱུག་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་མེད་པར་སེམས་པ་དེ་ལ་ནི་ཡང་དག་པ་སྟོ་སྦྲར་དང་བཤམ་བའི་
གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་མི་སྟེ་བ། དེས་ན་ཡང་དག་མིན་པའི་སྟོ་འདོགས་
ཀྱི་ལྟ་བ་འདྲིན་ཅིང་ཡང་དག་པའི་དོན་ནི་རིག་པར་མི་འགྱུར་བར་སྦྲར་བ་འདེབས་
སྟོ། །གང་ཞེན་རྒྱུན་གྱིས་བཅོས་མ་སྟོ་བུར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་
མོངས་སོགས་སྟོན་དེ་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། ཡང་དག་པར་ན་ཉེས་
པ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་མེད་པ་ཡིན་པས་ན་ཁམས་དེ་གཏོད་ནས་ཡོན་ཏུན་
གྱི་རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་ཡོད་
པ་མིན་པའི་ཉེས་པ་འདྲིན་ཅིང་སྟེ་ཉེས་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་ཁམས་མེད་པར་ལྟ་
ཞིང་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་མེད་ཅེས་པའི་རྩ་བ་གང་ལ་ཐུག་
ན་ཡང་དག་མིན་པའི་ཉེས་པ་འདི་སྤང་བ་ལྟར་ཡོད་པར་བཟུང་བ་གཞིར་བྱས་ནས།
དེ་ཡོད་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་སྤྱི་བ་པ་དག་པ་ཡིན་པས་དེ་མ་དང་ནམ་ཡང་
འགྲོགས་མི་ཤེས་སྟམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་མེད་པའི་སྦྲུབ་བྱེད་དེ་མ་སྟོ་བུར་བའི་
སྤང་བ་འདི་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་གཏན་ཆོགས་མེད་པས་སྟོ། །ཡང་
དག་པའི་ཡོན་ཏུན་སྟོབས་སོགས་མེད་ཅེས་སྦྲུར་བ་འདེབས་པ་ཡི་སྟོ་དང་ལྟན་པའི་
སེམས་དཔའ་དེས་བདག་དང་སེམས་ཅན་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པར་མཐོང་
བའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཉེས་པ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་སྟོན་དག་
མ་དག་གི་དབྱེ་བས་དམན་མཆོག་ཏུ་ཞེན་པ་མི་ཐོག་པས་སྟོ། །ཉེས་སྤང་པན་ཡོན་
ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །འདི་ལྟར་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཀུན་ལ་བྱེད་མེད་དུ་ཡོང་པ་

དེ་ནི་ཐོས་པ་ལས། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་འབྲུག་རུང་བར་མཐོང་ནས་ལམ་ལ་སློབ་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་གྲུས་པ་དང་། གུན་རྫོབ་ཇི་མ་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་རྒྱད་ཀྱི་པན་ཡོན་གྱི་ཆོས་ལྷ་སྟེ་ཕྱིར་དེ་ལས་ནི་སེམས་ཁྲུམ་སོགས་བལ་བས་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་དང་དམན་ལྷག་མེད་པར་རང་གཞན་མཚུངས་པར་ལྷ་སྟེ། སྟོན་སྟོ་བྱར་གྱི་ཇི་མ་ནམས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷན་པའི་གནས་ལུགས་ཤེས་པ་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། རོན་ལྷ་པོ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ལྷ་རྒྱུད་དུ་འཐོབ་པོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྷ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དག་གི་རིགས་སམ་འབྲུང་ཁམས་ནམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱང་པོའི་སྐབས་ཉིད་དང་པོའོ། །

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱལ་བ།

ཁམས་དེ་སློབ་པ་གུན་བལ་བའི། རྟོགས་པའི་རོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ལ། །བཤད་བྱ་རོན་གྱི་ནམ་དབྱེ་དང་། །དག་པ་གཉིས་ལྷན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་རོ་བོའི་རོན་དང་། ཐོབ་བྱེད་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྒྱ་དང་། སློབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བལ་བ་ནི་འབྲས་བུ་དང་། སློབ་པ་མ་ལུས་པ་བལ་བས་ཐག་བཅས་ཀྱི་རྒྱད་པ་ཐམས་

ཅད་བྲལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་འབྱོར་པ་སྤུན་ཚོགས་སོལ་པ་རང་དོན་དང་ཤེས་སྒྲིབ་བྲལ་
བས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པའི་གཞན་དོན་སྤུན་ཚོགས་སྦྱབ་པ་ནི་ལས་
དང་། དོན་གཉིས་སྤུན་ཚོགས་དེ་འབྲུབ་པའི་རྟེན་ཆ་དང་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་
ནི་ལྷན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་གཉིང་དཔག་དགའ་བས་ཟབ་པ་ཚོས་
སྦྱ་དང་མཐུ་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་མངའ་བས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལོངས་སྦྱ་དང་། སྐལ་
བ་དང་འཚམས་པར་གཞན་དོན་མཛད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྦྱལ་པའི་སྦྱ་སྟེ་དབྱེ་
བ་འཇུག་པའི་དོན་དང་། སྦྱ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ནི་འཁོར་བ་དེ་སྤྱིད་མ་སྟོང་པའི་དུས་
དེ་སྤྱིད་དུ་གནས་པ་ནི་ཉག་པ་དང་། དེ་དག་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་
གྱིས་མི་རྟོགས་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་དོན་ནོ། །འཆད་ཆུལ་སྟོན་དུ་བསྐྱས་
ཏེ་བསྟན། །དེ་ལྟར་དོ་སྟོད་དུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་། ལས་དང་ལྷན་པ་དང་དབྱེ་བས་
འཇུག་པ་དང་། དེ་ཡང་ཉག་པ་དང་བསམ་མི་བྲལ་བ་སྟེ་བརྒྱད་པོ་ཉིད་གྱིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོར་ཏེ་རྒྱས་པར་བཞད་དང་གསུམ། །རྒྱས་པར་བཞད་ལ་དོན་རྣམས་
བདུན། །དག་ཐོབ་ངོ་སྟོར་རྒྱ་ཡི་དོན། །དེ་མ་དང་བྲལ་འབྲས་བུའི་དོན། །རང་གཞན་དོན་
གཉིས་ལས་ཀྱི་དོན། །དེའི་རྟེན་ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་དོན། །སྦྱ་གསུམ་དབྱེ་བས་འཇུག་
པའི་དོན། །དེ་སྤྱིད་དེ་དག་ཉག་པའི་དོན། །དེ་ལྟ་བུ་བཞེན་བསམ་མི་བྲལ། །དང་པོ་
དག་ཐོབ་མདོར་བསྟན་ཅིང་། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཞོད་མ་ནས་འོད་གསལ་བ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་དབྱིངས་གང་ཡིན་པ་ནི་མ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན་

དུ་སྤང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་སྤར་སྒོ་བྱུང་གི་སྤྲིབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་
སྤྲིབ་པ་སྤྲོ་ཚོགས་སྟག་པོའི་སྟེ་འབྲུག་པོ་ལྟ་བུའི་སྤྲིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྤྲིབས་པར་བྱུང་
པ་ཐེ་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་དང་ལྡན་པ་ཉག་བཟླ་
གཡུང་བྱུང་གི་རང་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་ནི་མཉམ་བཞག་ཏུ་རི་ལྟ་བུའི་དོན་
ལ་དམིགས་པའི་ཚོས་ལ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རེས་ཐོབ་ཏུ་རི་སྟེང་པའི་དོན་ལ་
དམིགས་པའི་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
མངོན་བྱུང་དུ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱས་པར་བཞད་ལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་ངོ་བོའི་དོན། །འཐོབ་
བྱེད་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཡི་དོན། །ངོ་བོའི་དོན་ལ་དངོས་བྱུང་པར། །དོན་དམ་པའི་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་དང་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པ་རྟོགས་པ་དང་། སྒོ་བྱུང་གི་ཐེ་མ་
དང་བལ་བས་དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཚོས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་བཞེན་གྱིས་
འོད་གསལ་བ་ཉི་མ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་དང་
སྤངས་པ་སྟེ་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་དོ་ཞེས་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་
པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །

བྱུང་པར་འདི་ཡང་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་བྱུང་པར་དང་། །ཟག་
མེད་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་འོད་གསལ་བ་དེ་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་གསར་དུ་
བྱས་པ་མེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་དབྱེར་མེད་པ་འབྲུག་པ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་
ཏན་གྱི་གངས་གླུ་ལྷུང་གི་ནི་བྱེད་པ་སྟེང་གི་རྩལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་སངས་

ཁྱུ་གྱི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ཀྱན་དང་གདོད་ནས་ལྷན་བྲལ་ཏུ་ལྷན་བ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཀྱན་ཆང་བར་ལྷན་ཞེས་འབྲེལ་བར་བསྟན་ནོ། །དོམ་
པོས། སྟོ་བྱར་ནི་བྲལ་བྱད་པར་རོ། །སྟོ་བྱར་བྲལ་དག་ནི་ནི་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་
ནི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་
བྲལ་བར་བྱེད་བ་དང་སྟོ་བྱར་བ་སྤང་བྱེད་ཉིད་གྱིས་ཉོན་མོངས་བ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱེ་
བ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་དེར་སྐྱིན་དང་འབྲ་བར་སྐྱེ་བྱེད་ཏུ་བརྗོད་བ་ཡིན་
ལ་དེ་དག་པ་དང་དག་པ་གཉིས་ཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས། འཛོམ་བྱེད་རྒྱ་དོན་དབྱེ་བ་
མེད། །ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོགས་ཉོན་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་བ་གཉིས་དང་
བྲལ་བ་སྟེ་བྲལ་བར་བྱེད་བ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མཉམ་བཞག་
ནམ་པར་མི་རྟོག་བ་དང་དེ་ཡི་ནི་རྟོ་ཐོབ་ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་བ་ནམ་པར་འབྱེད་བ་དེ་
ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

ནི་བྲལ་འབྲས་བྱའི་དོན་ལ་གཉིས། །ནི་མེད་དཔེ་ཡི་མདོར་བསྟན་དང་། །ཉོན་
མོངས་བ་འདོད་ཆགས་ལས་གྲོལ་བ་རྟོག་པའི་དེ་མ་མེད་པའི་ཆུ་དང་ལྷན་བ་ལ་རིམ་
གྱིས་རྒྱུ་པའི་བསྐྱས་ཁེབས་པའི་མཆོ་མཛེས་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དང་། །ཞེས་དང་
ལས་གྲོལ་བ་གཟའ་སྦྱ་གཅན་གྱི་ཁ་ནས་ཐར་བའི་སྒྲ་བ་ཉ་གང་བ་ལྷ་བྱ་ནི་མེད་བྲམས་
བཅའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤང་བ་དང་ལྷན་བ་དང་། །སྤྱོད་ཆོག་ལྷ་བྱའི་ཉོན་མོངས་གཉི་ལྷག་
དག་ལས་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ནི་མ་ལྷ་བྱར་ནི་མཐུན་གཉིས་དེ་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་འོད་ཟེར་གྱི་སྤང་བ་དང་ལྷན་བ་སངས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་དོ། །པད་ངན་

ལས་གྲོལ་བའི་ཐུབ་པ་སྤྲེས་བྱ་ནམས་ཀྱི་ལྷ་མཆོག་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ལྟ་བུ་དང་།
སྤང་མ་དང་བལ་བའི་སྤང་ཅི་ལྟ་བུ་དང་། སྤུང་དང་བལ་བའི་འབྲས་བུའི་སྤྲོད་པོ་དང་།
འདས་ལས་གྲོལ་བའི་རིན་ཆེན་གསེར་དང་། ས་འོག་ནས་བྱུང་བའི་གཏྲེར་དང་། ས་
བོན་ལས་འབྱུངས་པའི་འབྲས་ལྗན་གྱི་ལྗེན་པ་བཞིན་དང་། གོས་རྩལ་ལས་བལ་བའི་
བྱི་མ་མེད་པའི་རིན་ཆེན་ལས་བྱབ་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་དང་ནི། མངལ་
ལས་གྲོལ་བའི་ས་བདག་དང་། ལྷག་འདས་ལས་གྲོལ་བའི་གསེར་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
དང་འབྲ་བ་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་བར་བཤད་ལ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལས་སྐུ་གཉིས་
འབྱུང་། །བརྒྱས་བརྒྱན་པའི་ཚུ་མཆོ་རྣལ་བ་དག་པ་དང་། སོགས་སྤྲས་ཆ་བ་སྐུ་གཅན་
ལས་གྲོལ་བ་དང་ཉི་མ་སྤྲིན་ལས་གྲོལ་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་འདྲོད་ཆགས་
དང་སོགས་པས་ཡིད་དུ་མི་འོང་ལ་སྤང་བ་དང་། བར་མ་ལ་གཏི་ལྷག་སྟེ་སྟོ་བུར་བའི་
བྱི་མ་ཉོན་མོངས་པ་དུག་གསུམ་ལས་གྲོལ་ཞིང་དག་པ་ནི། རྒྱ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་
བོ་མདོར་བསྐྱུ་ནུ་མཉམ་བཞག་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་སྤྲིབ་དང་བལ་
བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རབ་དུ་བརྗོད་དོ། །རྟོགས་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྟེན་
སྤང་བ་ཉིད་འོད་གསལ་ནམ་པ་ཀྱུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྗན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ནི་
ངེས་པར་ཐོབ་པ་དེ་ནི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཡི་ཤེས་བྱ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
ཤེས་སྤྲིབ་སྤྲིབ་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་སྟོན་ཏོ། །

དུག་གསུམ་སྤངས་པས་དོན་གཉིས་འབྲུག། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ལ་

འདྲོད་ཅིང་ཆགས་པའི་རྟོག་པ་འཕ་རྩལ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ལུས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་།
གཏུལ་བྱ་ཡི་སེམས་ཅན་ནི་བརྟུ་ལྟ་བུ་ལ། ཆོས་བསྟན་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་བསམས་
གཏུན་ཚུ་ལྟ་བུ་ནི་འབབ་ཅིང་ཞི་ལྷག་གི་བརྟུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་
དེ་ནི་ཚུ་དག་པས་གང་བའི་བརྟུ་འཛིན་བྱ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རང་
རྒྱུད་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་ཞེ་སྤང་གཏུག་པ་ཅན་སྟེ་གཅན་ལྟ་བུ་ལས་གྲོལ་བས་གཞན་
དག་ལ་སྤྲོད་རྗེ་དང་བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ནམས་
ལ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་དེ་ནི། ཁྱི་མ་མེད་པའི་ཁྲ་བ་ཉ་གང་བ་བཞིན་ཡིན་
ནོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་མི་ཤེས་པ་གཏོ་སྟག་སྤྱི་ཚོགས་ལྟ་བུ་ལས་ནས་
བར་གྲོལ་བ་ལས། གཏུལ་བྱའི་འགྲོ་བར་རང་རང་གི་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་
ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་གྱིས་མི་ཤེས་པའི་སྟན་པ་མཐའ་དག་སེལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་
སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་ནི་ཁྱི་མ་མེད་པའི་ཉི་མ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཁྱི་མ་དག་པས་
སྤྲོད་པོ་འཛོལ། །གཞན་གང་དང་ཡང་མི་མཉམ་པར་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་མཉམ་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་སྟན་སྟམ་ཆོགས་པ་ནི་
གཏུལ་བྱ་ནམས་ལ་སྤྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་ལྟན་
པ་ལྟ་བུ་དང་ནི་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་སྤྱིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྤྱད་སྤང་ཅི་འབྱུང་སྤྲོད་པོ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དང་། རོ་བོ་རྩི་མས་རང་
བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་དང་ཡོན་ཏན་རྗེས་སམ་དངོས་པོ་ཐད་མི་ཤེས་པ་ནམས་
གྱིས་ནི་གཏུལ་བྱའི་དབྱུལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་

ཐུང་ལ་རྣམ་ཐོལ་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་གསེར་དང་གཉིར་དང་
ལྷན་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དང་། དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་རིན་ཆེན་ལྟ་བུ་ཕྱི་ཡོན་ཏན་ཆད་
མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མཛེན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྒྱ་
གཉིས་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འཕེལ་བདག་པོའི་འདྲན་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་བའི་རིན་ཆེན་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་རེལ་བ་སྣ་ཆོགས་པའི་
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རིན་ཆེན་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་དང་འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་གསེར་གྱི་གཟུགས་བརྟན་རང་རང་གི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་
བལ་བ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རང་གཞན་དོན་ལ་གཉིས། །དོན་གཉིས་འབྲུབ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་
ནས། །རྣམ་ཐོལ་སྐྱ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྤངས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་བྱུང་བ་སྟེ་ཡེ་
ཤེས་སོ། །དེ་གཉིས་ནི་གཏན་དུ་འདིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ག་བ་མེད་
པས་བརྟན་པ། ཅད་མེད་པས་ཞི་བ། སྐྱེ་བ་མེད་པས་རྟག་པ། འཆི་བ་མེད་པས་འཕོ་བ་
མེད་པ་སྟེ་གཞན་དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་
ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཤེགས་པ་སངས་རྒྱས་ནི་དཔེར་ན་གོ་སྐབས་
འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ཡི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་དུག་
སོ་སའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དོན་ཉམས་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་མཛད་པས་སོ། །རི་ལྟར་ན། ལྷ་ཉིའི་
སྐྱ་འབྱུང་མེད་དང་དབང་འཕྱོར་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་དབང་འཕྱོར་
བ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་མིག་དབང་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་དུལ་

བསགས་པ་མེད་པས། དབང་འབྱོར་བའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་སྤྱི་དོན་ལ་བལྟ་
བ་དང་། རྣ་བས་མཚན་མ་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་གྱི་གཏམ་བཟང་པོ་ནི་འཛིག་
ཉེན་པའི་ཆོས་དང་མ་འདྲེས་པ་གཙང་མ་མཉན་པ་དང་། ལྷན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་
རྣམས་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བྱི་བཟང་ཡིད་འོང་ཉེས་པས་མ་གོས་པ་གཙང་མ་སྒྲོམ་པ་
དང་། ལྷེ་དབང་མཆོག་གི་དབང་པོས་འཕགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འོངས་སྤྱོད་
བྱ་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་རོ་མཆོག་བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་དོན་སྤྱོད་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་ཉིང་
རེ་འཛིན་གིན་སྤྱང་གི་རེག་བྱའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་
ཆོས་ཀྱན་གདོད་ནས་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱེ་བའི་མེད་པས་ཟབ་ཅིང་རྟོགས་དཀའ་བ་
རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་
དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཞིབ་མོར་དཔྱད་ཅིང་བསམ་པ་ན། གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་
དོན་དམ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནའང་དེ་ལྟར་
མཛད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྤྱེ་
སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ཀྱན་དང་བྲལ་བ་
སྟེ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་པར་བཤད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ། །དོན་གཉིས་འབྲུབ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་
པ། །བྱེད་ལས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མདོར་བསྟུན་མཉམ་ཇེས་ཀྱི་རི་ལྗང་སྟེད་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ཡི་བྱེད་ལས་སུ་འཆད་འགྱུར་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞེན། གོལ་བའི་སྒྱུ་ནི་མཉམ་བཞག་གིས་ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་པས་སྤང་

བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྡན་སྐྱེ་བོའི་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱོད་སྤངས་ནས་
 རྫོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བཞི། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་པོ་དག་
 ཉི་མོ་སོར་རང་དོན་གྱི་ལས་རེ་རེ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་སྤུང་མོང་དུ་རྣམ་པ་གཅིག་
 ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞེན་རྣམ་གྲོལ་སྐྱེ་སྤང་བ་རྫོགས་པས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་ཆོས་སྐྱེ་རྫོགས་པ་སྤྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་ལ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་ཀའང་
 རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རང་དོན་སྤུང་མཆོག་ཡིན་ལ། དེ་
 ཉིད་གཞན་དོན་སྤུང་མཆོག་གི་གནས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་
 པའོ། །

རང་དོན་སྤུང་མཆོག་ཁྲད་པར་བཤད། །དེ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་ནི་ཉོན་མོངས་
 རྣམས་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་
 དེ། རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པས་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་རི་སྟེང་པ་མཐུན་པས་ཐོགས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་གཉིས་དུས་
 གཏན་ཏུ་འཇིག་པའམ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་
 ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་འཇིག་པ་མེད་པ་ཉིད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མདོར་བསྟན་པ་
 སྟེ། བཏན་པ་དང་སོགས་སྤྱོད་ཞི་བ་རྟག་པ་འཕོ་མེད་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་མེད་དེ་རྒྱས་
 པར་བཤད་དོ། །རི་ལྟ་བུ་འདྲ་ན། དེ་ལ་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འཇིག་ཚུལ་རྣམ་
 པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བཏན་པ་སོགས་བཞི་པོ་དག་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་རིམ་པར་མི་
 བཏན་པ་མ་ཞི་བ། མི་རྟག་པ། འཕོ་བ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །བསྒྲིག་པ་དེ་གང་

ཡིན་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་སྒྲིལ་ནས་རུལ་ཏེ་ཐུགས་པའི་ཤ་བ་དང་། མ་
རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའང་ཁམས་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ན་བ་
དང་། སྲིད་པ་སྤྲ་མ་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་འགྱུར་ནས་བྱི་མ་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་དང་།
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་གོས་པ་འགྱུར་བས་འཆི་འཕོ་བ་སྟེ། བཞི་པོ་དྲེ་མེད་པའི་བྱིར་
ན་རིམ་བཞིན་དུ་བརྟན་བ་དང་ནི་བ་དང་རྟག་བ་དང་འཕོ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཞན་དོན་སྤུན་ཆོགས་བྱུང་པར་བཤད། །དྲི་མ་མེད་པའི་སྤངས་པ་རྣམ་གྲོལ་
ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་ཆོས་སྐྱེ་དེ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་དགར་པོ་ཡི་དགེ་བའི་
ཆོས་ཀྱི་རྟོན་ནས་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་གཞན་དོན་སྤུན་ཆོགས་པའི་
གནས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དྲི་ལྟར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་ཅིང་གཟུགས་སོགས་མཚན་མ་
མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་ནི། རོ་དང་རེག་བྱ་
དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནི། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྟོགས་པའི་བར་ཀྱི་རྒྱ་
ཡིན་ཏེ། དེས་གོ་མ་བྱས་ན་མཐོང་ཐོས་སོགས་མེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐྱེ་གཉིས་པོ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བྱུང་པའི་སྐྱོར་བ་ཉམས་སུ་གླངས་པས་
ན། བརྟན་པའི་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་པོ་བྱུག་གི་དོན་ནས་སྐྱོད་ལུལ་ལ།
ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤང་ནས་དེའི་ཡོན་ཏན་
བསྐྱེད་པའང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་དག་སྐྱེ་བའང་སྤང་བ་ཡི་ནི་རྒྱ་ཡིན་
ནོ། །རོང་སྟོན་གྱིས། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྐྱོར་བ་ཞེས་འབད་ཚོལ་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
སྐྱོར་བ་བརྟན་པ་ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ཡོན་ཏན་ལྡན་དོན་གཉིས། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མདོར་བསྟན་ནས། །ཐོས་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་།
ཞི་བ་དང་། གཡུང་བྱུང་ཉིད་དང་། རབ་རྟུ་ཞི་བ་དང་། རྩབ་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་བལ་
བ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དང་། ཉོན་ཤེས་སྟོམས་འབྲུག་གི་སྤྱི་བ་པ་སྤངས་བའི་རིམ་བར།
ཆགས་པ་མེད་པ་དང་ཀུན་རྟུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་རྩབ་པའི་རེག་བྱ་སྤངས་པ་དང་།
བཏྲ་མེད་པ་དང་། གཟུང་དུ་མེད་པ་དང་། དགེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉི་
མ་མེད་པ་དང་བཅས་ཡོན་ཏན་བཅོ་ལྔ་དང་ལྡན་པའོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །གང་ལ་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཚུལ་དང་། །སྲ་
བཤད་པའི་རྣམ་གྲུབ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གིས་བསྟོམས་ཏེ་དེ་གཉིས་
པོ་ཡིས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་པོ་བྱེད་པར་བསྟན་ཏེ། སོ་སོར་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །རང་དང་གཞན་དོན་གྱི་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་དེ་ལ་ནི་བསམ་མི་བྱེད་སོགས་ཡོན་ཏན་བཅོ་
ལྔ་པོ་འདི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་ངེས་བྱའོ། །ཕྱི་མ་འདིར་ཡང་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ཐབ་པའི་རྒྱ་
མཆན་རྒྱས་པར་བཤད། །ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་བཤད། །ཐབ་པར་བཤད་ལ་
གསུམ་ཡོད་དེ། །བསམ་མི་བྱེད་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། །ཐབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ནི་ཐོས་
སོགས་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མེན་པའི་བྱིར་ན། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ལས་
གཞན་ལུས་ཅན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་བསམ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་

པར་བྱོ། །

དེ་ཡི་བྱང་པར་རྒྱས་པར་བཤད། །ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པའི་རྒྱ་
མཚན། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བས་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་
ཏེ། རོན་དམ་པ་ཡིན་པས་རྟོག་དཔྱད་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་བསམ་བྱའི་ཡུལ་
མིན་ལ། ཆོས་ཉིད་ཟབ་པས་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟོག་པའི་
བསྟོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་མཚན་དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །གང་ཕྱིར་ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་སྒྲ་ཚོགས་པའི་
གཟུགས་ལ་དུས་ལོང་གིས་རྩེ་ཟད་མཐོང་མ་སྟོང་བ་བཞིན་དུ། བྱིས་པས་བྲི་མ་
མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་སྟོན་ཆད་མཐོང་མ་སྟོང་ལ། དེར་མ་ཟད་བཙས་མ་ཐག་པའི་བྱ་
རྩེ་ཞག་བདུན་ལོན་པ་བྱིས་ནས་འགོ་མི་རྩས་པའི་བྱ་རྩེ་གིས་ཉི་མའི་གཟུགས་
བཟླ་བར་མི་བཟོད་པ་བཞིན་དུ་ཉན་རང་འབྲགས་པས་ཀྱང་བཟླ་བར་མི་རྩས་
སོ། །འདིར་ཉན་རང་གིས་མི་མཐོང་བར་བཤད་པའི་འགོག་པ་ནི་སྤངས་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དོལ་པོས། ས་བཅུ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱ་རྩེ་
གི་ཉི་མའི་འོད་རྩེ་ཟད་ཅམ་ལས་རྫོགས་པར་བཟླ་མི་རྩས་པ་ཟླར་རྫོགས་པར་མཐོང་
མི་རྩས་པར་གསུངས། དཔལ་སྤང་གི་མདོ་དང་བསྟན་ན་ཉན་རང་ལ་འགྲིག་གོ།

ཕྱི་མ་ནམས་གྱི་རྒྱ་མཚན་གསུམ། །དང་པོ་མི་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན། ཆོས་སྐུ་དེ་
སྐུ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྟག་པ་སྟེ། ཟད་པའམ་སྟོག་འགག་པའི་འཆི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ན་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། སྐུ་འགག་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དེ་ཞི་བ་སྟེ། གཡུང་

བྱུང་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཉིད་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་ཤིང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྤངས་ཏོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་
མ་ལུས་པར་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་ཀུན་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱའི་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཏོགས་པའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་
ཉིད་དང་། དམིགས་མཆན་སྤོས་པ་གང་ལའང་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏོགས་པ་མེད་
པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཡིན་ལ། ཐར་པའི་གོགས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོགས་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་ཀུན་ནམ་
པར་དག་པའི་ཕྱིར་རི་སྟེང་པའི་དོན་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། བྱིང་
ཚོད་གཉིས་སོགས་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྲིབ་པ་མེད་པས་ལུས་སེམས་འཇམ་ཞིང་ཉིང་
དེ་འཛིན་ལས་སྤུ་རུང་པའི་ཕྱིར་རྒྱུད་མ་ཞི་བའི་རྩ་བ་པའི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ་དང་བྲལ་བ་
ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན། །དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་རྩལ་ཐུན་
བསགས་པའི་གཟུགས་མེད་ཅིང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཐ་མལ་
པའི་དབང་པོས་བསྟན་མེད་དེ། གཏན་ཆེགས་དང་ཐ་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་
མཆན་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐ་མལ་གྱི་སྟོས་གཟུང་དུ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དགོ་བ་ཡིན་ཏེ་
ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་བྱུང་གྱི་དེ་མ་
བག་ཆགས་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་སྐྱ་གསུམ་དབྱེ་བ་ཡི། །འཇུག་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །མཚན་ཉིད་རྣམ་
གངས་མདོར་བསྟན་པ། །དེ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །རྣམ་གངས་མདོར་བསྟན་ལ་
ཡང་གསུམ། །དོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་དང་། །ཡོན་ཏན་ཡང་ནི་རྣམ་པ་ལྟ། །དོ་བོ་ཉིད་
སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ལྷ་ནི་ཐོག་མ་སྐྱེ་བ་དང་དབྱུས་གནས་པ་དང་། །མཐའ་མ་འགག་པ་
མེད་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་
ཐ་དད་དུ་རྣམ་དབྱེར་མེད་པ་དང་། །བདག་དང་བདག་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྷང་
བ་མེད་པ་དང་། །ཉོན་ཤེས་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དང་། །གདོད་
ནས་རྩི་མ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་འོད་གསལ་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཏེ།
དོན་དམ་པའི་ཆོས་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པ་དེ་
ནི། དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སངས་རྒྱུ་ཁོན་
ཡིས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །རིང་པས་རྗེས་མ་ཐུན་མཉམ་བཞག་སྒྲིབ་བཞག་གོ། །ཡོན་
ཏན་ལྷ་ནི་དོ་བོ་རྒྱ་ཆེ་བ་རྟགས་ཀྱིས་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། །ལྷ་གའི་བྱེ་
མ་ལས་འདས་པ་གངས་ཀྱིས་ཆད་བཟུང་མི་རུས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། །འཛོག་གའི་
སྟོས་བསམ་དུ་མེད་པའི་དང་། །འཐུན་མེན་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་མཉམ་པ་མེད་པའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྷན་པ་དང་། །ཇེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩི་མེད་
དབྱིངས་དེ་ནི་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་། །ལྷན་པའོ། །འོངས་སྐྱ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ལྟ། །ཟབ་རྒྱས་སྒྲ་ཆོགས་པའི་དམ་
ཆོས་གསུང་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། །ལམ་ཆད་དཔེའི་འོད་ཟེར་མའོ་བའི་སྐྱས་སྤང་

བ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། ༡ སྤྲུགས་འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དོན་སྤྲུབ་པ་ལ་བཙོན་པ་
རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། ༢ ཐེན་ལས་མཛད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་ཏེ་གཡོ་ཚེལ་མེད་པར་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། ༣ གདུལ་བུའི་སྤང་ངོར་སྤྲ་
ཆོགས་པའི་དངོས་པོར་སྟོན་གཏད་ཏེ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གནས་པ་མིན་པ་སྟེ་༥ ལྗེལ།

སྤྲུལ་བའི་སྤྱི་ནི་ཆོས་གསུམ་ལྟན། །དང་པོར་འཛིག་རྟོག་པ་རྣམས་ཞི་བའི་མྱང་
འདས་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ༡ བར་དུ་ཐེག་ཆེན་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱིན་དང་། ༢ མཐར་
བྱང་ཐུབ་ཏུ་ལུང་། ༣ སྟོན་པས་གྲོལ་བར་མཛད་པའི་རྒྱུའམ་གཞིར་གྱུར་པ་ཡི་
གཟུགས་སྤྱ་གྲང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་སྤྱིའི་དབྱིངས་འདྲིར་ནི་རྟོག་པར་གནས་པས་
འཁོར་བ་ཇི་སྟེ་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་ཁུམས་སུ་
གཟུགས་གྱི་ཁུམས་རྒྱན་མི་འཆད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གསུམ། །དབྱེ་བ་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟུན། །དང་
པོ་སྤྲན་མོང་དབྱེ་བ་བསྟན། །གཞན་རྒྱེན་ལ་རག་མ་ལས་པས་ན་རུང་བྱུང་རྣམས་གྱི་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤང་རྟོགས་མཐར་ཐིན་པའི་ཆ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཅེས་གྲང་བཙོན་པ། སྟེ་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པས་མཆོག་ཏུ་སྤྲང་ན་
ལས་འདས་པ། རྟོག་གའི་ཡུལ་ལས་འདས་པས་བསམ་དུ་མེད་པ། འཁོར་བའི་གྲོལ་
ལས་རྒྱལ་བས་དག་བཅོམ་པ། སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་བདུག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་བྱང་
ཐུབ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན་དྲང་། མཐུད་དང་
ལྷན་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དྲང་། སྤྲུལ་པ་དང་མཐུན་པར་བདུག་ཉིད་ཆེན་པོའི་

ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གསུམ་དྲག་གིས་དབྱེ་བས་འཇུག་གོ།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་རྣམ་གཞག་གསུམ། །རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལེ་རྣམ་གཞག་
གཉིས། །མཚན་ཉིད་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་ནས། །དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་ས་རྣམས་ཀྱི་ནི་རོ་
བོ་ཉིད་སྐྱེ་མཚན་ཉིད་ལྟ་དང་། ཡོན་ཏན་མང་ཡང་མདོར་བསྟན་ན་ཡོན་ཏན་ལྟ་དང་ནི་
ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

དེ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གཉིས། །མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
དང་། །སྤྱི་གནས་འཛིག་གསུམ་མེད་པས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་། །ཐག་མེད་ཀྱི་
དབྱིངས་དང་མཐར་བྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་དང་། །འཕྲོ་སྐྱར་གྱི་
མཐའ་གཉིས་དྲག་ནི་རྣམ་པར་འསྐྱངས་པ་དང་། །ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་
སྤྱིབ་པ་དང་། །ཉོན་མོངས་མིན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཤེས་པའི་གཤམ་ཤེས་སྤྱིབ་དང་། །ཉིང་
རེ་འཛིན་བྱད་པར་ཅན་ལ་རི་འདོད་དུ་འཇུག་མི་ཤེས་པ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱིབ་པ་
གསུམ་སོ་དག་ལས་ནི་དེས་པར་གྲོལ་བ་སྤྱིབ་པ་མེད་པའི་མཚན་ལ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །རོ་
བོ་ལ་གདོད་ནས་སྤྱིབ་པའི་དེ་མ་མེད་པ་དང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་
དང་། །ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་བྱིན་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་། །ཚོས་དབྱིངས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དག་པའི་བྱིར་ན་ཉོད་
གསལ་པ་ཡི་༥ མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །རྟགས་ཀྱིས་
གཞལ་དུ་མེད་པ། གངས་གངས་མེད་པ། རྫོས་བསམ་དུ་མེད་པ། གཞན་གང་དང་

ཡང་མཉམ་པ་མེད་པ། རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་
དག་པར། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལྟ་ཏེ། དེ་ཡང་རིམ་པར་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་། བྱངས་མེད་
ཕྱིར་དང་། རྟོག་གའི་ཡུལ་ནི་མེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་ལ་མངའ་
བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་བཅས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
ན་གཞལ་བྱ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གོ་རིམ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གསུམ། །དང་པོ་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་
བཤད། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྣ་ཆོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱོར་བ་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་
སྤྱོད་པ་གསུང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། གཟུགས་སྤྱིའི་རང་བཞིན་མཆོད་དཔེ་སོགས་
ཀྱི་ཆོས་ནི་སྐལ་ལྷན་ལ་ཉག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱང་སྤྱོད་པ་པའི་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་མ་ཐུན་པ་ཡི་འབྲས་བྱ་འགྲོ་དོན་རྒྱན་མི་
འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་སྤྱན་གྱིས་བྱུང་བར་
འདོད་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་ཡིད་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་པའི་
ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་རྣམ་རེལ་ལས་སྣ་ཆོགས་སྤྱང་ཡང་དེའི་རོ་བོ་ཉིད་མེན་པ་
སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྟས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྒྲ་ཡི་རྣམ་
པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤང་ཡང་དེའི་དོན་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན། །གསུང་བརྗོད་པ། སྒྲ་ཉོན་པ། ཐུགས་
རྗེའི་མཐུང་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་མཐོན་པར་འདྲ་བྱེད་པ་མེད་པ་
དང་། ལོངས་སྤྱོད་རང་སྤང་ལ་སྣ་ཆོགས་པ་དེ་ཡི་རོ་བོ་མེན་པར་སྟོན་ལ། གཤུལ་བྱ་

གཞན་སྤང་འདིར་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་ནམ་པར་སྟོན་པ་སྟེ་ནམ་པ་ལྟར་སྟོན་རྟོ། །དོལ་
པོས། འདིར་ནི་དེ་ལྟའི་མཐུག་སྤྱད་ལ་སྤྱར་ཏེ་ལོངས་སྤྱོད་འཆད་པའི་སྤྲེལ་པ་འདིར་སྤྲོ་
ཆོགས་སྤང་ཡང་སོགས་ལྟར་གསུངས། བྱད་པར་རྒྱུན་ལས་སྤང་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་
འོག་གཞིའི་རས་ཀྱི་ཆོན་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་སྟེང་གི་ནོར་བུ་དེ་དངོས་ཀྱི་ཁ་དོག་མིན་
པ་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྱང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་འགྲོ་བའི་ཁམས་དབང་མོས་པའི་
རྒྱུ་སྤྲོ་ཆོགས་པས། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་ཐོན་ལས་གསུམ་གྱིས་སྟེ་དགུ་ཀུན་ལ་
བྱུང་པའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱང་དེ་དངོས་མིན་པར་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྱང་
ངོ། །

སྤྱལ་པ་སྤྱི་ཡི་ནམ་གཞག་གཉིས། །མཆོག་སྤྱལ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན། །རྒྱ་
གང་ལས་སྟོན་ན་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སྤྱོད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་
འདིག་ཆེན་གྱི་ཁམས་རི་སྟེང་པ་མཐུན་པས་མཐུན་བཅེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གདུལ་བྱར་
འོས་པའི་འདིག་ཆེན་ཀུན་ལ་གཞིགས་ནས་ནི། རི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་འགྲུར་
བ་མེད་པའི་ངང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་མ་གཡོས་པར། དོན་གང་སྟོན་ན། སྤྱལ་
པའི་རང་བཞིན་ནམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་དུ་བྱུང་པའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་
ཏེ་དེ་ཡང་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་དང་པོར་དགའ་ལྡན་དུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་དུ་ལྟའི་
ཡུལ་དུ་སྟེ་བ་མཛོན་པར་སྟེ་བ་ཡི་ཚུལ་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་དང་པོར་དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཛམ་གླིང་དུ་འཕོ་བ་ཡི་མཛད་པ་དང་། ༡ སྤྱོད་
འཕྲུལ་ལྟ་མོ་ཡུལ་གྱི་ལྷམས་སྤྱོད་འཇུག་པ་དང་། ལྷམས་ནས་ལུ་པའི་ཆལ་དུ་སྤྱོད་

བཏུམས་པ་དང་། ཡི་གེ་སོགས་བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། རབ་ཅུན་མེད་
འཁོར་གྱི་ནང་དུ་དབྱེས་པར་རོལ་པ་དང་། ཤུལ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དང་།
ཆུ་བོ་ནི་རྩ་ནི་འགྲམ་དུ་ལོ་དུག་ཏུ་དགྲའ་བ་ཡོསྟོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྣང་བོར་
ཉེ་རྒྱུ་འཁོར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་དུ་གཤེགས་པ་དང་། འདྲི་སྟོན་ལ་བརྟུན་སྟེ་
དབྱུང་དང་བཅས་པ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཤིག་འཛོམས་པ་དང་། ཐོ་རངས་མཛོན་
པར་རྫོགས་པར་ཀུན་གྱི་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་པའི་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་ཀྱང་
གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བའི་དང་། བྱོང་བྱེད་རྩ་ཅན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ལས་ཀྱང་འདས་
པར་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་རྣམས་སོ། །གང་དུ་སྟོན་ན། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཞིང་
རྣམས་སྟེ། དུས་རིམ་སྟོན་ན། སྟོན་པ་རིམ་སྟོན་གནས་པར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ལུག་
བྱུང་ཏུ་སྟོན་གོ། །

བྱེད་ལས་གདུལ་བྱ་རིམ་གྱིས་འཕྲེལ། །རིམ་གྱིས་འཕྲེལ་ཆུལ་འདི་ལ་
གསུམ། །པལ་བ་ཐེག་པ་དམན་ལ་འཇུག། །དེ་ལྟར་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་འཕྲེལ་
ཆུལ་ལ་དང་བོར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཐེག་པ་དང་བཅས་པ་སྤྱུག་
བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང་། སྤྱད་ལས་འདས་པ་མཆོག་
ཏུ་ཞི་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་ལས་བརྒྱུ་ཡིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་
མཁུན་པས་ཉེ་སངས་རྒྱུས་གྱིས་གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོན་པ་གསུམ་ལ་
སྟོབ་བསྟེན་ནས། འཁོར་བའི་ཉེས་པ་ཞི་བའི་ཉན་རང་གི་སྤྱད་ལས་འདས་པ་ལ་
རབ་ཏུ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །ཐེག་དམན་ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྟོན་ཆུལ། རང་ཉིད་འཁོར་

བའི་སྤྱལ་བསྐལ་ཅམ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་
 བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པོ་སྤྲུམ་པའི་འདྲ་ཤེས་ཅན་ནམས་ལ་
 དམ་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་པོ་དང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་ཆོས་
 ནམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིང་ཉིང་ཉིང་སྤྱིང་རྩེ་བྱང་འཇུག་གི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིས་
 ཉན་རང་དེ་དག་སྤར་སྤར་འདས་མཐར་ཐུག་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པར་འཛིན་པ་དེ་ལས་
 ཡིད་བརློག་སྟེ། ཐབས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱལ་བསྐལ་ལས་བསྐལ་བར་འདོད་
 བའི་སྤྱིང་རྩེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་བྱང་
 འབྲེལ་དུ་ཡོངས་སུ་བབྱང་བས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལམ་ལ་སྤྱིན་པར་མཛད་དེ། ཐེག་
 ཆེན་ནམ་གྲོལ་ལ་སྦྱོར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་ནས་ས་བརྒྱད་པ་སོགས་
 ཐོབ་ཆེ་ཞིང་འདི་ཞེས་བྱ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དུས་
 འདི་ཅམ་ཞིག་ན་བསྐལ་པ་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཏེ། འཁོར་འདི་སྤྱིང་དང་
 ཆོས་ཀྱང་འདི་སྤྱིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱ་ན་མེད་པའི་
 བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏེ་ཞེས་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་དོན་བསྟུ་གཉིས། །རྒྱ་མཚན་དང་སྤྱར་གསུམ་དུ་
 བསྟུ། རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཐབ་པ་དང་གཞན་དོན་སྤྱབ་པའི་མཐུན་ཉི་ཕུན་སུམ་
 ཆོགས་པ་དང་། སོ་སའི་སྤྱི་བའི་བྱིས་པའི་བསམ་པའི་དོན་དང་མཐུན་པར་འཁོར་བ་
 ལས་རབ་ཏུ་འབྲེན་པའི་བྱིར་ན་སྤྱི་གསུམ་པོ་འདི་དག་གངས་བཞིན་དུ་ཐབ་པ་རོ་སོ་
 ཉིང་སྤྱི་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཡོངས་སྤྱི་དང་། བདག་ཉིང་ཆེ་བའམ་ཆེན་པོ་སྤྱལ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་

བ་ཡིན་ནོ། །

གནས་ཚུལ་དང་སྤྱར་གཉིས་སུ་བསྟུ། །སྤྱི་འཆད་སྐབས་འདིར་ནི་དང་པོ་ཚོས་སྤྱི་སྟེ། བྱི་མ་དང་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་སྟེ་སྤྱི་གཉིས་སུ་འདུའོ། །དེ་དག་གྲང་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་གཟུགས་གནས་པ་བཞིན་དུ་དང་པོ་ཚོས་སྤྱི་ལ་ནི་ཐ་མ་གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་པོ་གནས་ཤིང་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་ཇི་སྲིད་ཉག་པའི་དོན། །ཉག་པའི་རྒྱ་མཚན་མདོར་བསྟན་ནས། །དེ་ལ་གཟུགས་སྤྱི་ཉག་པའི་རྒྱ་མཚན་བདུན་དང་། ཚོས་སྤྱི་ཉག་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་དང་བཅས་བརྩལ་ས་དང་པོ་གཟུགས་སྤྱི་ལ་གཞན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཞི་སྟེ། ལུས་སྟོག་སྟོགས་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྟོགས་གཞན་དོན་དུ་ཉག་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་ཚང་བ་དང་། སེམས་ཅན་འདུལ་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཟད་མེད་ཀྱི་དོན་བྱ་དགོས་པ་དང་། ཡུན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་དུ་གཞན་དོན་བཞེད་པའི་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། དེ་སྲིད་དུ་གཞན་དོན་དུ་བཞུགས་པར་བྱས་པའི་རྒྱ་འཕྲུལ་གྱི་ཀླང་པ་བཞི་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་མི་འདོར་པའི་རྒྱ་གསུམ་སྟེ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་མཐེན་པས་སྤང་དོར་དུ་མི་གཞིགས་པས་ནམ་ཡང་སྤྱི་བ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བར་བཞུགས་ཀྱང་ཐག་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ཤུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ཐུན་པས་སྤྱུག་བསྐལ་གྱིས་མི་གཞོད་པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ཤུག་སྟེ་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཡིན་པས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྲིད་པར་བཞུགས་ཀྱང་དེའི་ཉེས་

བས་མི་གོས་བ་སྟེ་བདུན་གྱིས་གཟུགས་སྐྱེ་ཏག་བ་དང་། གཉིས་བས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་འཕོ་
བ་མེད་པའི་གོ་འཕང་བཞེས་བས་འཆི་བའི་སྟེ་འཆི་བདག་གི་བདུན་བཅོམ་བ་དང་།
༡གདོད་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་བས་སྐྱེ་འགག་གིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་
མའི་མཐར་ཐུག་བར་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་སྟེ། ཕམ་གོན་པོར་གྱུར་བས་ན་
ཏག་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུམ་གྱིས་ཆོས་སྐྱེ་ཏག་བར་བསྟན་ཏོ། །

རྒྱས་བར་བཤད་ལ་དོན་ནམ་གསུམ། །གཟུགས་སྐྱེ་ཏག་བའི་རྒྱ་མཆོན་
དང་། །གངས་མེད་གསུམ་དུ་ལུས་དང་སྟོག་དང་ལོངས་སྟོང་ནམས་གང་ལ་ཡང་མ་
ཆགས་བར་བཏང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཐའ་ཡས་བས་
བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་གཞན་དོན་ཏུ་ཏག་ཏུ་གནས་བ་དང་། རྒྱ་ཆང་ཡང་དགོས་བ་མེད་
བས་མི་གནས་སོ་ཞེ་ན། གནས་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་དུ་
དང་པོར་སེམས་ཅན་ཀུན་སྟུག་བསྐྱེལ་ལས་བསྐྱེལ་བར་དམ་བཅས་བ་ཡིན་ལ་ཡུལ་
སེམས་ཅན་ཟད་པ་མེད་བས་དམ་བཅའ་མཐར་ཕྱིན་བར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
གདུལ་བྱ་ཡོད་ཀྱང་བཞེད་པ་མེད་དོ་ཟེར་ན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་
བས་གཙང་བ་དང་། ཤེས་སྤེལ་གྱིས་དག་པའི་ཐུགས་རྟེན་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན་བ་ཆད་
མེད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་བར་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
གསུམ་ཡོད་ཀྱང་བཞུགས་པའི་ཆེ་ཡི་འཕེན་བ་རྩོགས་ནས་བཞུགས་མི་ལུས་སོ་
ཞེ་ན། ལུས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་ཞིང་མང་པོར་སྐྱེལ་བ་སོགས་རྩེ་འབྲུལ་དང་དེའི་རྒྱ་
བ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དབང་འབྱོར་བས་གང་འདུལ་དེ་སྟོན་བར་ནི་སངས་རྒྱས་དེ་ཡིས་

སྤྱི་བ་ཅི་སྤྱི་དུ་གནས་ཤིང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྤྱོད་ནས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་
 གང་འཁོར་བ་ལ་སྤྱོད་ས་མི་བཞུགས་སོ་ཞེ་ན། མི་སྤྱོད་སྤྱེ། མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་
 པས་འཁོར་བ་དང་སྤྱི་དན་ལས་འདས་པ་རང་བཞིན་གཉིས་སྤྱོད་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་
 ཉེ་འཁོར་འདས་སྤང་དོར་དུ་མི་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་འཁོར་བ་སྤང་བྱར་མི་གཟིགས་
 པ་དང་། འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་གཞོད་པས་མི་བཞུགས་སོ་ཞེ་ན། མི་གཞོད་
 དེ། དུས་ཉག་ཏུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་མཐའ་ཡས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་
 ལྷན་སྤྱོད་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡུན་རིམ་ལྷན་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་
 མི་གཞོད་དོ། །གལ་ཉེ་འཁོར་བའི་ཉེས་པས་གོས་པས་མི་བཞུགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
 བ། མི་གོས་ཉེ། གཞན་དོན་དུ་འཛིན་ཉེན་ན་ནི་བཞུགས་ཤིང་དེ་དག་གི་སྐྱལ་པ་དང་
 འཆམ་པར་སྤྱོད་པ་ན་ཡང་འཛིན་ཉེན་ཆོས་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བདག་ཉིད་
 འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བསྐྱར་གང་དེས་ཉེས་པས་མི་གོས་པས་སོ། །ཆོས་སྤྱོད་ཉག་
 པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། སྤང་ཉག་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆོས་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་མཛོན་དུ་
 གྱུར་པས་རགས་པ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཆི་བ་དང་སྤང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཆི་
 འཕོ་བ་མེད་པ་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་པ་ལ། སྤྱོད་ལག་གི་ནམ་པ་འཆི་བདག་གི་བདུད་
 རྒྱ་བ་སྐྱབས་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་ཉག་པ་ཡིན་
 ཉེ། འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྤྱུག་པ་ཆོས་སྤྱོད་ཉེན་ནས་སྤྱོད་འཆི་
 སོགས་རབ་ཞི་སྤྱོད་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་མི་བསྐྱུ་བས་ཉག་པ་ཡིན་ཉེ། དུས་
 ཉེ་ཆེ་བ་མིན་པར་ཉག་པ་གཏན་དུ་སྤྱུག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ནི་སྤྱུག་པ་

མགོན་དབྱང་གཉེན་ལ་སོགས་པར་འཐད་ཕྱིར་རྟོ། དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་མའི་ཐུ་ཇི་སྲིད་བར་
དུ་སྐབས་སུ་མི་རུང་བ་མི་སྲིད་པས་སོ། །དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད། །དང་པོ་ཡི་ནི་
རྒྱ་མཚན་བདུན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡི་རྟག་པའི་ཚུལ་བསྟན་བཞིན་དེ་ཕྱི་མ་གསུམ་
གྱིས་རྟོན་པ་ནི་ཚས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡི་རྟག་པ་ཉིད་བསྟན་པའོ། །

བདུན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། །བསམ་མི་བྱབ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་ནས། །ངག་
གི་ཡུལ་མེན་པའི་ཕྱིར་དང། །དོན་དམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང། །རྟོག་པ་འཇུག་
པའི་གནས་མེན་པའི་ཕྱིར་དང། །དཔེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང། །སྐྱ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང། །སྲིད་ཞིས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། །རྒྱལ་བའི་ཡུལ་སྐྱ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་ས་བཅུ་
པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ན་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་
སྟོན་སོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཉིད་ལ་གསུམ། །རྒྱ་མཚན་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་པ། །སྐྱ་
གསུམ་པོ་དེ་ནི་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་བསམ་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། །ངག་གིས་
བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ངག་གིས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། །ངག་ཡུལ་ཀྱན་རྫོབ་
ཡིན་པ་ལ་འདི་དོན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །དོན་དམ་ཡིན་ཏེ། །ཀྱན་རྫོབ་ལ་རྟོག་ཡུལ་
གྱིས་བྱབ་ཀྱང་འདི་རྟོག་པས་བརྟག་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །བརྟག་བྱ་མིན་ཏེ། །འཇིག་
རྟེན་པའི་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་མེན་པའི་
ཕྱིར་དང། །རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་མིན་ཏེ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ཤིང་སྐྱ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་
དཔེ་སོགས་མེད་དོ། །སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་སྲིད་ཞིས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །སྲིད་ཞིས་

མ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་བ་ལ་ཡོན་
ཏན་དང་སྲིད་པ་ལ་སྐྱོན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྐྱུ་གཉིས་དང་སྦྱར་ཏེ་དོན་
བསྟུ། །དང་པོར་བསྐྱན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལུ་པོ་དག་གིས་ཟབ་ཅིང་ཕྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྐྱུ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་སྟེ། དུག་པ་སྲིད་ཞིས་མ་བསྐྱས་པས་སྐྱེ་ལགག་ཏུ་སྦྱང་ཡང་
དེ་ཡི་དངོས་པོ་འཇམ་རང་བཞིན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་སྐྱུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་
བསྐྱན་པའོ། །ཡོན་ཏན་བསམ་མི་བྱབ་ཚུལ་ལོ། །

བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་མདོར་བསྐྱས་ན། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་མདོན་སྐྱུ་དུ་རྟོགས་
པའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱོལ་བའི་སྤྲུགས་རྩེ་ཆེ་
བ་སྟེ་ཆེན་པོ་དང་ཐེན་ལས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཏེ་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་ནམས་
དང་ལྷན་པ་ཉིད་གྱིས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་ཡང་པ་རོལ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱོན་པའི་
རྒྱལ་བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་སྟེ། དེས་ན་རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་ནམས་གྱི་ཆོས་ནམ་
གཞག་ནམ་པ་བརྒྱད་གྱིས་ཐ་མའི་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་འདི་ནི་རང་སྲོང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་ས་ལ་གནས་ཤིང་དབང་བཅུ་ཐོབ་པ་ནམས་གྱིས་ཀྱང་
མདོན་སྐྱུ་དུ་ཇི་ལྟ་བར་རིག་པ་མིན་ན་པལ་པས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་སོ། །རོང་བས།
དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཞེས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་ཐོབ་པ་ས་བཅུ་པ་ལ་འཆད་དོ། །ལེའུ་
གཉིས་པའི་ས་བཅད་རྫོགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྐྱན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་
གི་རིགས་ནམ་པར་དབྱེ་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་གྱི་སྐབས་ཏེ་གཉིས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས།

རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་སྐབས། རྣམ་པར་བཤད་ལ་སྤྱི་དོན་གཉིས། སྤྱི་
གཉིས་དང་སྤྱར་གངས་ཀྱིས་དབྱེ། བྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ། རྣམ་པར་དབྱེ་
བ་ལ་ཡང་གཉིས། སྤྱི་དང་ཡོན་ཏན་བྱེ་སྟེ་བསྟན། །

རང་དོན་དང་གཞན་དོན་དུ་གྱུར་བ་དོན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་
པ་ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཉིད་དེ། ཆོས་སྤྱི་ལ་ཡོད་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་
ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་། གཟུགས་སྤྱི་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་པར་སྤྱི་བའི་འབྲས་བྲལ་ཡོན་ཏན་
སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་ནི་བསྟོམས་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དུག་ཅུ་ཙུ་བཞི་འདི་དག་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་སོ་སོར་དབྱེ་བཤོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་དོན་ཕྱག་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
འབྱེད་བའི་གནས། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སྤྱི་དུལ་དོན་གྱི་ཆོས་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། དང་སྤྱི་
ཆེན་སོ་སངས་གྱུས་རྣམས་ཀྱི་བདེ་ཙམ་ཐ་སྟོད་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ཡི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་
ནི་གཞན་པ་རོལ་གྱི་དོན་ཕྱག་སུམ་ཆོགས་པའི་གནས་ཡིན་ལ། དང་སོའི་ཆོས་སྤྱི་
ནི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་ལ། གཉིས་པ་གཟུགས་
སྤྱི་ནི་སྤྱི་སྤྱི་བྱེ་ཆེན་སོའི་མཆོད་བཟང་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་སོ་བསོད་ནམས་བསགས་
པ་ལས་རྣམ་པར་སྤྱི་བའི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་ནོ། །དབྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཞི་ཡིན་
ཏེ། དཔེ་དོན་སྤྱར་ཏེ་སྟོམ་མཛོད་བསྟན། སྟོབས་བཅུ་སོ་ཉིད་ནི་མ་དེག་པ་སོགས་
སྤྱི་བ་རྣམས་འཛོམས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅིང་གཞན་གྱིས་མི་བྱེད་པ་དྲོད་ཅི་ལྟ་བ་
བཞིན་དང་། མི་འདིགས་པ་བཞི་སོ་ཉིད་ནི་འཁོར་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པའི་ནང་དུ་

འཛིགས་པས་བག་ཚ་བ་མེད་པ་སེད་གྱེ་བཞིན་དང་། དྲེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་འདྲེས་
པ་བཙེ་བཟུང་ནི་གཞན་གང་དང་ཡང་སྤྱན་མོང་མིན་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཏེ། སྤྱབ་
པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྦྱུ་མཆན་དཔའི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་རྣམ་གཉིས་ནི་གདུལ་བྱ་
རིང་བ་དང་ཉེ་བ་ལ་སྤྱང་ཡང་དེ་དག་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཚུ་ཆེ་དང་གནམ་ཆེ་
བཞིན་ནོ། །

སོ་སའི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་བཤད། །དེ་དག་སྟོན་པའི་ལུང་ལས་རྟོགས། །སྤྱར་
ཡང་དཔེ་དོན་བསྟུས་ཏེ་བསྟན། །དེ་ཡི་རྒྱས་བཤད་དེ་ཡང་གཉིས། །རང་དོན་དོན་དམ་
ཆོས་སྦྱུ་ལ། །ཡོད་པ་བྲལ་འབྲས་ཡོན་ཏན་དང་། །གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྦྱུ་
ལ། །ཡོད་པ་སྦྱིན་འབྲས་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་བྲལ་འབྲས་ཡོན་ཏན་གསུམ། །སྟོབས་
དང་མི་འཛིགས་མ་འདྲེས་སོ། །དང་པོ་སྟོབས་བརྩུ་བཤད་ལ་གཉིས། །མཆོན་བྱ་དོན་
གྱི་ངོ་བོ་བསྟན། །

རྒྱ་སྟོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་དམ་བཅའ་བརྟན་པོར་བྱས་པ་ལས་རྒྱ་འབྲས་
སོགས་གནམ་དང་གནམ་མིན་མཁྱེན་པ་དང་། སྟོན་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཆོས་ལ་ཡིད་བརྟན་
པར་བྱས་པ་ལས། དགེ་སྦྱིག་སོགས་གྱི་ལས་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མཁྱེན་པ་
དང་ནི། སྟོན་གདུལ་བྱའི་དབང་པོ་བརྟགས་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་བྱའི་སེམས་
ཅན་གྱི་དད་སོགས་དབང་པོ་རྣེ་འབྱེད་བརྟུལ་པའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
དང་། སྟོན་གདུལ་བྱའི་ཁམས་རྣམས་དང་མ་སྤྱན་པར་ཞུགས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་
ལ་སོགས་པའི་རིགས་སམ་ཁྲམས་སྤྱ་ཆོགས་པ་རྣམས་མཁྱེན་པ་དང་ནི། སྟོན་མོས་

བ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་བསྟན་པས། རེག་གསུམ་ལ་སོགས་པར་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་
བ་མཁུན་བ་དང་། སྟོན་རེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཁམས་
གསུམ་དང་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་ཀུན་འགྲོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཁུན་བ་
དང་། སྟོན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཆད་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་སོགས་
པས་གཟུགས་མེད་པ་དང་། རྣམ་ཐར་དང་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
དང་། སྟོ་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་བ་དང་། སྟོན་དགེ་ཅ་ཆུད་མ་
གསན་ཅིང་བག་ཡོད་བྱས་པས་རང་གཞན་གྱི་སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་སྟོད་པ་རྒྱ་མཚན་
དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་བ་སྟོན་གནས་ནི་རྩེ་སྟུ་བླ་བ་དང་། སེམས་ཅན་
སྟེ་མི་བཞོང་ཞིང་དེ་དག་ལ་དོན་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ལྷག་པོས་མ་གྱིས་ཆོས་བསྟན་
པས་སེམས་ཅན་གང་ནས་འཆི་འཕོ་བ་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་བར་སྤིང་དང་བཅས་པའི་བྱེ་
བྲག་ཐམས་ཅད་མཁུན་བ་སྟེ་ཡི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་དང་། སྟོན་ཟག་
བ་ཟད་བྱིར་ཆོས་བསྟན་པས་རང་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཞི་བ་ཟག་པ་ཟད་ཚུལ་མཁུན་
བ་དང་། དེ་ལྟར་མཁུན་པའི་སྟོབས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་ལོ། །མཆོན་བྱེད་དཔེ་ཡིས་ངེས་པར་
བྱ། །རྒྱ་དང་འབས་བྱ་གནས་དང་གནས་མེན་དང་། ལས་གྱི་རྣམ་སྟོན་དང་། གདུལ་
བྱའི་རིགས་སམ་ཁམས་དང་། འགྲོ་བའི་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་དང་། ཀུན་འགྲོའི་ལམ་
སྣ་ཆོགས་དང་། སྟོམས་འཇུག་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་རྣམ་བྱེད་གྱི་ཁྱད་པར་
དང་། དད་སོགས་དབང་པོའི་ཆོགས་དང་། རང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་གྱི་སྟོན་གནས་
རྩེ་སྟུ་བླ་བ་དང་། ལྷ་ཡི་མིག་གིས་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་དང་། རང་གཞན་གྱི་ཟག་

པ་ཟད་ཚུལ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་མི་ཤེས་པ་
ཤེས་བྱ་སྟོམས་འདུག་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་གསུམ་རིམ་པར་གོ་ཆ་སྤྱོད་པ་དང་ཅིག་
པ་བརྟན་པ་དང་ཤིང་ནགས་འཐིབ་པོ་དང་འདྲ་བ་རྣམས་འཕྱིགས་པར་དང་འཛིག་
པར་དང་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་བཅུ་པོ་གང་ཡིན་པ་ནི་རང་
རང་གི་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་འཛོམས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་ཚུར་གང་གིས་ཀྱང་
མི་བྱེད་པས་རྟོ་རྟོ་རྩི་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་ནོ། །

གཉིས་པ་མི་འཛིགས་པ་ལའང་གཉིས། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། །དོ་བོ་དང་
ནི་བྱེད་ལས་གཉིས། །དོ་བོ་ནི་སྟོན་སེམས་སྟོམས་པས་སེར་སྣ་མེད་པར་ཆོས་བསྟན་
པ་ལས་རྩི་རྩི་སྟེང་གི་ཆོས་ཀྱན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་ཉིད་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་བོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་།
སྟོན་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་མ་བརྟན་པ་ལས་ཐར་པའི་གོགས་ཆགས་སོགས་ཉོན་
མོངས་ནི་འགོག་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས། འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་
དང་། སྟོན་དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པས་ཞུགས་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་བྱང་
སྟོགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་། སྟོན་ང་རྒྱལ་མེད་པར་ཆོས་བསྟན་
པ་ལས་སྤང་བྱ་ཟད་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་བོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་རང་
དོན་སྤངས་རྟོགས་རྟོགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་གཞན་དོན་དུ་ལམ་དང་ལམ་
གྱི་བར་ཆད་སྟོན་པ་ལ། དཀའ་ཐུབ་དང་། རིགས་དང་། མོངས་སྟོང་དང་། ལུས་པ་
དང་། ཆགས་བྱལ་གྱིས་ང་རྒྱལ་བའི། དག་སྟོང་དང་། བྲམ་ཟེ་དང་། ལྷ་དང་། བདུང་

དང་། ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ཡོད་ཆོས་མཐུན་གྱིས་སྒྲོལ་བའི་མཆོད་མ་མ་
མཐོང་ནས། ལུས་མི་བདེ་བ་དང་། དག་བག་ཆ་བ་དང་། སེམས་འཛིགས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ལྷ་མཆོག་བས་པོ་ཆེའི་གནས་སྤྱད་པ་བཅས། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེང་གེའི་
སྤྱོད་བསྐྱུགས། ཚངས་པའི་གནས་སྤྱད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་མི་འཛིགས་པ་
ནི་ནམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ཡི་བྱེད་ལས་ནི། བདག་ཉིད་དང་གཞན་དོན་ལས་བཅུམས་ཏེ་
ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་སྤྱུག་བསྐྱུག་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པ་ཀུན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་
སོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། དེ་གཞན་ལ་ཤེས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་
པ་དང་། སྤང་བྱའི་དངོས་པོ་ཀུན་འབྱུང་ལས་ཉོན་སོགས་རང་གིས་སྤངས་སོ་ཞེས་
དང་། གཞན་གྱིས་སྤོང་བར་མཛད་ཕྱིར་བར་ཆད་སྤང་བྱའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། བསྟན་
བྱ་ལས་ཀུན་ལ་རང་གིས་བསྟེན་ཐེན་ཞེས་དང་། གཞན་གྱིས་བསྟེན་པར་མཛད་པའི་
ཕྱིར་ལས་སྟོན་པ་དང་། ཐོབ་བྱ་སྤྲོ་མེད་འགོག་པ་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་དག་པ་གཉིས་ལྡན་
རང་གིས་ཐོབ་སོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཐོབ་པར་མཛད་
ཕྱིར་ཐག་ཐད་འགོག་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟར་རང་གིས་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དང་།
གཞན་དོན་དུ་བདེན་པ་བཞི་བདེན་པར་གསུང་ཕྱིར་བྱང་སྤོང་སངས་རྒྱུས་ཉིད་འཁོར་
གང་དུ་འདྲ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ཉིད་དཔེ་ཡིས་ངས་པར་བྲ། །རྟེན་གྲུགས་དབང་པོ་སེང་གེ་རྟེན་ལྟར་ནགས་
སྤྱུག་པོའི་མཐར་ཉག་ཏུ་གནས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟེན་གྲུགས་གཞན་ནམས་ལ་
སྤྱུག་པ་མེད་པར་བག་བརྒྱངས་ཏེ་རྒྱ་བུ་ལྟར། དེ་བཞིན་འཁོར་ཆེ་བ་མང་པོ་ཆོགས་

པའི་ནད་དུའང་ཐུབ་པའི་དབང་སྟོ་མའི་སེང་གེ་ཡང་རང་ཉིད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་
འཛིགས་པ་མེད་པར་ལེགས་པར་གནས་པ་དང་། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པས་སྟོས་
པ་མེད་པ་དང་། ཐུགས་ཉག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་བཟན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤང་
བྱ་གིན་ཏུ་སྤང་སྤངས་པས་ཅལ་དང་ལྡན་པར་གནས་སོ། །

མ་འབྲེས་བཙེ་བརྒྱད་བསྟན་ལ་གཉིས། །དོན་དངོས་བསྟན་དང་དཔེ་དང་
སྒྱུ་པ། །དོན་དངོས་བསྟན་པ་ཉིད་ལ་གཉིས། །བཙེ་བརྒྱད་སོ་སའི་དབྱེ་བ་དང་། །སྤང་
བཞག་ལས་དང་ཐོབ་ཚུལ་སོ། །བཙེ་བརྒྱད་དབྱེ་བ་དེར་ཡང་གཉིས། །བྱེ་སྟེ་རྒྱས་
པར་བཞག་པ་དང་། །བསྐྱས་ཏེ་གཞན་ཡང་བསྟན་པའོ། །རྒྱས་པར་བཞག་ལ་སྤེ་ཆོན་
བཞི། །དང་སོ་སྦྱོད་པས་བསྐྱས་པ་བྱུག །

སྟོན་ལམ་སྟོར་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ལམ་མ་རྟོར་བར་སྟོན་པ་སོགས་གོམས་
པས་མཆོང་རྒྱག་སོགས་དུག་གསུམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་སྒྱུ་ལ་འཁྲུལ་པ་མི་
མངའ་སྟེ་སྒྱུ་ཡི་གཅིག་དང་། སྟོན་ཅོད་པ་མེད་པ་དང་རྒྱན་ཆིག་དང་ཐུ་ཙོར་སྐྱ་བ་
སོགས་སྤངས་པས་ཅོད་པ་དང་ཀྲལ་ཀ་སོགས་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་
བའི་གསུང་ཅ་ཙོ་མི་མངའ་སྟེ་གསུང་གི་གཅིག་དང་། སྟོན་རྗེས་བྲན་བྱུག་གོམས་པར་
བྱས་པས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་འདས་དོན་བརྗེད་པའི་བྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་
དང་། སྟོན་གཞན་སེམས་བསྐྱང་བ་སོགས་གོམས་པར་བྱས་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཐུགས་མི་མངའ་བ་དང་། སྟོན་སེམས་དང་འདྲ་
ལེས་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བ་ལ་གོམས་པས་འཁོར་བ་དང་སྤང་འདས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་

བའི་འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་མངའ་བ་དང་། སྡོན་བདག་གཞན་དང་སྤེན་
ཞི་སོགས་མཉམ་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་པས་གདུལ་བྱ་དུས་ལ་བབས་ཀྱང་སོ་སོར་
མ་བརྟགས་པས་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བ་སྟེ་སྤྱགས་ཀྱི་བཞིའོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་པས་བསྐྱས་པ་དུག །སྡོན་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཚོལ་བ་སོགས་
ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་དཀོན་མཆོག་གི་གདུང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་སེམས་ཅན་
ལ་ཕན་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། སྡོན་སྤྲུལ་བསྟེན་
པ་དང་སེམས་ཅན་སྟོན་པ་སོགས་ལ་བཙུག་འགྲུས་གོམས་པས་གཞན་དོན་ལ་སྟོ་
བའི་བཙུག་འགྲུས་དང་། སྡོན་འཇུག་པ་ཉེར་བཞག་སོགས་གོམས་པས་ཆོས་ཀྱན་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་གཟིགས་པའི་བླ་བ་དང་། སྡོན་ཆོས་འཚོལ་བས་མི་ངོམས་པར་ཤེས་རབ་
གསུམ་བསྐྱེད་པས། ཆོས་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྡོན་འདུ་འཇི་སྤངས་
ཉིད་བེན་པར་རྣལ་འབྱོར་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་གོམས་པས། སྤྱིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་
རྣམས་པར་གྲོལ་བ་དང་། སྡོན་གཞན་གྱིས་རྟོགས་ཆེད་ཆོས་སྟོན་པ་དང་རྟོན་འབྲེལ་
ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་གོམས་པས། ཆོས་ཀྱན་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་ཤེས་རབ་སྤྱིབ་
པ་ལས་རྣམས་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་གཟིགས་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་
བའོ། །འདིར་ཉིང་འཇིན་མ་སྟོས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བའི་ནང་དུ་
འདུས་ལ། ཁ་ཅིག་ཏུ་བླ་བ་མ་སྟོས་པའང་བསྟེན་པ་མི་མངའ་བར་འདུས་ཤིང་། ལ་
ལར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ལྟར་ན་འདུན་བཙུག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའས། ཡང་ན་རྣམས་གྲོལ་
དང་རྣམས་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་བསྐྱས་པ་དུག་འདི་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབང་པོ་གནས་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ལས་མ་ཐོབ་པའི་
ཉམས་པ་མི་མང་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་མཛད་པས་བསྐྱས་པ་གསུམ། །སྟོན་གཡོ་སྦྱུ་ཚུལ་འཆོས་སོགས་
བྲལ་བའི་ཆངས་སྟོད་གོམས་པ་ལས། སྦྱ་ཡི་ལས་རྩ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོན་
རྩལ་དུ་སྦྱ་བ་སོགས་སྤངས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་སྦྱ་བ་ལ་གོམས་པས། ངག་གི་ལས་
ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་དང་། སྟོན་བརྒྱབ་སེམས་སོགས་སྤང་ཞིང་ཡང་དག་ལྟ་བུ་བ་གོམས་
པས་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཉིང་འཛིན་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྦྱ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་ཐིན་ལས་
རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཉིད་དོ། །

བཞི་པ་མཐུན་པས་བསྐྱས་པ་གསུམ། །སྟོན་འདས་དང་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་
མི་ཐ་བར་བདག་གིས་དེ་ཐོབ་པར་མོས་པ་དང་། བདག་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འཇུག་
པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། རིམ་བུ་ལྟར་འདས་དུས་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་སོགས་དུས་གསུམ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་
སྟོབ་པ་མེད་པའོ། །བསྐྱས་ཏེ་གཞན་བསྟན་དབྱེ་བ་མེད། །དེ་ལྟར་བཙོ་བརྟུང་པོ་འདྲི་
དང་གཞན་ཡང་ཆོས་གོས་སོར་བཞི་ཅན་སྦྱ་ལ་མ་རེག་པ་དྲིང་། སྦྱ་ཆད་མེད་པ་
དང་། ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྤྱི་གཙུག་བལྟར་
མི་མཛོན་པ་དང་། ཅི་སྟན་དང་འབྲ་བར་མཐོང་མ་ཐག་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྟོན་ཞི་བར་བྱེད་
པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པའི་མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་ཐོབ་

ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར། སྤྱི་འབྲུལ་བ་དང་གསུང་ཅ་ཅོད་དང་ཐུགས་བསྐལ་བ་དང་། རྣམ་
གཡེང་གིས་ཐུགས་གཡོ་བ་དང་འཁོར་འདས་ཐ་དྲད་གྱི་ནི་འདུ་ཤེས་དང་། མ་བརྟག་
པར་རང་གིས་བཏང་སྟོམས་བྲང་སྟོང་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་ཅིང་། གཞན་པན་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་ནི། གཞན་དོན་ལ་སྟོབའི་བཙོན་འབྲུས་དང་། དོན་ཀྱན་
གཟིགས་པའི་བྲན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཇི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཉག་ཏུ་
སྤྱིབ་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་དོན་ཀྱན་གཟིགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལས་ནི་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་གང་གི་སྤྱི་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་ལས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་རྗེས་སུ་འཇུག་
བ་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་ཉག་ཏུ་ཆགས་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པ་
མཐུན་པ་རྒྱ་ཆེན་བསམ་མི་བྱེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་མ་
འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་པོ་གང་ཉོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་ནས་གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བར་འཇིགས་
པ་མེད་པར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ། སེམས་ཅན་སྤྱག་
བསྐལ་ལས་བསྐལ་བར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་བདུད་བཞི་ལས་
རྒྱལ་བ་ཉིད་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་སོ། །

དེ་དག་དཔེ་དང་ལེགས་སྦྱར་རོ། །ས་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་སྤྱི་གཤེར་
སོགས་གང་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་མིན་ལ།
ནམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་སྤྱིབ་མེད་དང་ཐོགས་མེད་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་
མཆོན་ཉིད་གང་དེ་འབྱུང་བཞི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོགས་ལ་མེད་པ་ལྟར། གཞན་གང་

དང་མ་འདྲེས་པས་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་ནས། འོན་ཀྱང་ས་ཆུ་མི་དྲ་ནས་
མཁའ་ལྗེ་ནི་འབྲུང་བ་ཙམ་དུ་དམིགས་པས་མཆུངས་པ་འདིག་ཏེན་དག་ན་སྤུན་མོང་
སྟེ། མ་འདྲེས་པ་ཉིད་ནི་རྩལ་ཐན་ཙམ་ཡང་འདིག་ཏེན་དག་ན་སྤུན་མོང་མིན་པས་ནམ་
མཁའ་ཀྱང་མི་མཆོན་ནོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་འབྲས་བཤད་ལ་གཉིས། །མཆོན་བྱ་མཆོན་གྱི་དབྱེ་བ་
བཤད། །སྟོན་སྟོན་ལམ་དུ་དམ་བཅའ་བཏན་པར་མཛད་པས། ཞབས་མཐེལ་ལེགས་
པར་མཉམ་པར་གནས་པ་དང་། ༡སྟོན་ཡོ་བྱད་སྟོན་ཆོགས་སྟོན་པར་བཏང་བས། ལྷག་
ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་ན་ཅིབས་སྟོང་གི་འཁོར་ལེའི་མཆོན་པ་དང་། ༢སྟོན་གཞན་ཁྱད་དུ་
མ་བསད་པས་ཞབས་ཀྱི་ཏིང་པ་ཡངས་ཤིང་། ཞབས་ཀྱི་ཡོང་བུ་མི་མཛོན་པར་རྒྱུ་པ་
དང་། ༣ཤེར་ཕྱིན་དུ་གཉིས་སུ་བཤད། སྟོན་སེམས་ཙན་ནམས་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་
པ་ལས། ལྷག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རིང་བ་དང་། ༤སྟོན་གཞན་ཀྱི་འཁོར་མ་བྱེ་བས།
ལྷག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་ནམས་ནི་བྱ་བ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། ༥སྟོན་གོས་བཟང་
པོ་སྟོན་ཆོགས་བྱེན་པས། བགས་པ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་སྟེ་གཞོན་ཤུ་ཅན་དུ་གནས་
པས་ལེགས་པ་ཉིད་དང་། ༦སྟོན་བཟང་བཏང་མཆོག་ཏུ་གྱུ་ཞོམ་པ་བྱིན་པས། སྟེ་ཡི་
གནས་ནི་བོལ་གང་གཉིས། ལྷག་རྒྱབ་གཉིས། ལྷག་སྟོང་གཉིས། ལྷག་པ་སྟེ་བདུན་པོ་
དག་མཐོ་བ་དང་། སྟོན་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ། བྱིན་པ་རི་དྲགས་
ཞེ་ན་ཡ་འབྲ་བར་རྒྱུ་ཞིང་གི་མས་ལ་རིམ་གྱིས་སྤྲ་བ་དང་། སྟོན་གསང་ཆོག་བསྟུང་
ཞིང་འབྲིག་པ་སྤངས་པས། གསང་གནས་སྤང་པོ་ཆེའམ་རྟ་ཅང་ཤེས་བཞིན་དུ་སྐྱབས་

སྤྱུ་བ་པ་དང་། སྤྱོད་དགེ་བའི་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐར་གྱིས་སྤྱད་པས། རོ་སྤྱོད་འཕེལ་
ཀ་ཆེ་བ་སེད་གོ་དང་འབྲ་བ་དང་། སྤྱོད་དགེ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པས། སྤྱལ་བ་
གཉིས་ཀྱི་ཐལ་གོང་བར་སྤྱོད་པ་མེད་ཅིང་ཤ་རྒྱས་པ་དང་། སྤྱོད་གཞན་ལ་མི་འཛིགས་
བ་ཕྱིན་ཞིང་དབྱུགས་དབྱུང་བས། དབྱུང་མགོ་ལེགས་པར་རྒྱུ་ཞིང་སྤྱལ་བའི་ལྷན་
མཛེས་པ་དང་། སྤྱོད་གཞན་གྱི་གྲོགས་བྱ་བ་ལ་སྤྱོད་པས་ཞུགས་པ་ལས། དུག་གི་
རེག་བྱ་འངམ་ཞིང་དབྱིབས་རྒྱུ་ཞིང་སྤྱོད་སྤྱོད་མཐོང་མཐོང་མེད་པ་དང་། མ་བཏུང་
ཀྱང་ཕྱག་རིང་བ་ཕྱས་མེད་ལྟ་རེས་པ་དང་། སྤྱོད་དགེ་བཅུ་མི་རོམས་པར་སྤྱད་
པས། རི་མས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྤྱུ། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྷན་བ་ཉིད་དང་།
སྤྱོད་ནད་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་ཕྱིན་པ་ལས། མགྱིན་པ་རི་མ་མེད་པའི་དྲང་རིས་
བ་གསུམ་དང་འབྲ་བ་དང་། སྤྱོད་དགེ་བའི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱབས་པ་
ལས། འགལ་བ་རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་སེད་གོ་འབྲ་བར་རྒྱས་པ་དང་། སྤྱོད་སེམས་ཅན་
ལ་སེམས་མཉམ་པར་བྱས་པ་ལས་ཆེས་ཉི་ཤེས་བཅུ་ཆང་ཞིང་སྤྱོད་འོག་ཉི་ཤེས་ཉི་ཤེས་
གངས་མཉམ་པ་དང་། སྤྱོད་སེམས་ཅན་མི་མཛེས་བ་རྣམས་བསྐྱབས་པ་ལས། རབ་
ཏུ་དག་ཅིང་ཆེས་ཐག་བཟང་བ་དང་། སྤྱོད་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ནོར་བུ་ཕྱིན་པ་ལས། རི་
མ་མེད་པས་རྣམ་པར་དྲག་པའི་ཆེས་རིང་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
དང་ནི། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱུམ་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཉེས་པའི་རི་མས་མ་གོས་པར་སྤྱད་པས།
མཆོ་བ་རབ་མཆོག་ཏུ་དྲུང་ཉར་དཀར་བ་ཉིད་དང་། སྤྱོད་ཐམས་ཅད་དུ་བདེན་པའི་
ཆོག་བསྐྱང་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཞིང་སྤྱལ་པས་ཞལ་དཀྱིལ་ཁེབ་པ་དང་། སྤྱོད་ཡིད་དུ་

འོང་བའི་རོ་སྒོ་བ་བྲིན་པ་ལས། མཐའ་ལམ་ཆད་མེད་ཅིང་ཀུན་གྱིས་བསམ་དུ་མེད་པ་
ཡི་རོ་སྒོ་བ་ཡི་མཆོག་ཉིད་དུ་རོ་མི་ཞེས་པ་ཡིན་ཀྱང་མཁའ་བཤམ་སྤོང་བ་དང་། སྔོན་
ཆོག་ངན་སྤངས་ཞིང་སྒྲོན་པར་སྒྲུས་པ་ལས། ཀུན་སྤོང་གི་རྟོག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར།
རང་བྱུང་གི་གསུང་ཀ་ལ་བིང་ཀྱ་ཡི་སྒྲ་ལྟར་སྒྲོན་པ་དང་ཆད་སྤོང་བའི་དབྱངས་ལྟར་
རྒྱང་རིང་དུ་ཐོས་པ་ཉིད་དང་། སྔོན་བྱམས་པའི་སྒྲོན་པ་གཞན་རྗེས་སུ་བུ་སྤྱངས་པ་
ལས། སྒྲོན་བཟང་པོ་ལྷུ་བྲལ་གྱི་འདབ་མ་ལྟར་དཀར་ནག་འབྲེས་ཤིང་དཀྱུས་རིང་བ་
དང་། སྔོན་བསམ་པ་སྒྲ་མེད་པར་མཛད་པ་ལས་རྗེ་མ་ལུ་མཆོག་གི་རྗེ་མ་དང་འབྲ་
བར་མཐུག་ཅིང་གནག་ལ་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་དང་། སྔོན་བསྐྱབས་འོས་བསྐྱབས་པ་
ལས། ཞལ་དཀྱིལ་མཛེས་ཤིང་དྲི་མ་མེད་པའི་སྒྲིན་མཆོམས་སུ་མཛོད་སྒྲ་དཀར་པོ་
འཐེན་ན་གྲུ་གང་ལས་རིང་ཞིང་བཞག་ན་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྔོན་
སྒྲ་མ་ལ་ཀུས་ཤིང་འདུད་པ་བྱས་པ་ལས། གཙུག་ཏིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གྱིས་བལྟར་མི་མཛོན་པ་དབྱ་ཡི་ཅེ་མོར་ལྡན་པ་དང་། སྔོན་སེམས་ལས་སུ་རྩང་བར་
བྱས་ཤིང་ཡིད་འོང་གི་མལ་སྒྲོན་བྲིན་པ་ལས། དྲི་མ་དག་ཅིང་མ་འཁུམ་པར་སྤྲལ་བ་
དང་ལྡན་པའི་བགས་པ་གསེར་གྱི་མདོག་འབྲ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་
ལ་མངའ་ཞིང་། འདི་ཤིག་ཐུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲ་ལ་ལ་དེའི་དོད་དུ་
སྔོན་པོ་བགང་རོ་ཞེས་རིང་སྔོན་གསུངས། རང་གིས་མདངས་བཟང་བའི་ཆོན་པ་ཡིན་
པ་འབྲ་སྒྲ་མོ། །སྔོན་འདུ་འཛི་སྤངས་པས་དགེ་བ་སྤེལ་ཏེ་མཁན་སྒྲོབ་སོགས་ཀྱི་
གདམས་ངག་མཐུན་པར་བཟུང་བ་ལས། བ་སྒྲ་ནམས་ལེགས་པར་སྒྲ་ལ་འཇམ་ཞིང་།

རེ་རེ་ནས་སྒྲེས་ཏེ་སྒྲུ་ཡི་གྲེན་དུ་གཡས་སྒྲོགས་སུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་དང་། སྔོན་བརྟེན་
པ་དང་མཆོན་ཆ་སོགས་སྤངས་པ་ལས། དབྱ་སྒྲུ་བྱི་མ་མེད་པའི་རིན་ཆེན་མཐོན་
བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། སྔོན་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཉིད་དེ་འཇིན་ལ་སྒྱུར་བ་ལས།
ཅུ་གྲོ་རྩ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྔོན་ཤིང་གི་དཀྲིལ་འཁོར་དང་འབྲ་བར། སྒྲུ་ཁྱེལ་
གའ་བ་ཉིད་དང་། སྔོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུ་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་གསོས་པ་
དང་། སེམས་ཅན་འཇིགས་པ་ནམས་དབྱགས་དབྱང་བ་ལས། གུ་རུ་བཟང་པོ་དཔེ་
མེད་པའི་བྱང་སྟོང་ཆེ་སྟེ་སངས་རྒྱུ་མི་སྟེད་མེད་བྱུ་ཡི་སྟོབས་ལྟ་བུ་མངའ་ཞིང་རྩོ་
རྩོ་ལྟར་མཐེགས་པའི་སྒྲུ་ཆེ་ཞིང་བྱང་ལ་གུ་ནས་མཛེས་པ་དང་ལྷན་བ་ཉིད་དེ། དེ་
ལྟར་ན་པལ་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅིང་གཟི་བརྟེན་གྱི་དཔལ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་
ཡོན་ཏན་སུ་ཅུ་གཉིས་པོ་འདྲི་དག་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པས་མི་དབང་སངས་
རྒྱུ་ནམས་སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོར་མཆོན་པའི་མཆོན་དུ་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་སོ། །

མཆོན་བྱེད་དཔེ་དང་སྒྱུར་ཏེ་བསྒྲུ། །དཔེ་རྩོ་ལྟར་ན་སྒྲིན་མེད་པའི་སྔོན་དུས་
སུ་ནམ་མཁའ་ཡི་དཀྲིལ་དུ་ཆེ་བའི་གཟུགས་ཉ་གང་བ་མཐོང་བ་དང་། དེ་སྔོན་ཀའི་
དུས་ཀྱི་ཆུ་སྔོན་པོ་བྱངས་ཤིང་བྱི་མེད་ཀྱིས་གང་བའི་མཆོར་ནི་མཐོང་བ་ལྟར། དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱལ་སྤྱོད་ས་བཅུ་པ་ནམས་དང་པལ་པའི་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་བྲལ་བདག་
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དཀྲིལ་
འཁོར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་དཀྲིལ་འཁོར་ནང་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་སྔོན་
པའི་ལྷང་ལས་རྟོགས། །སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱུ་ཅུ་བཞི་པོ་འདྲི་དག་སོ་སོར་

ཆོས་སྐྱེལ་ཡོད་པ་བྲལ་རྒྱ་དང་། གཞུགས་སྐྱེལ་ཡོད་པ་སྒྲིབ་རྒྱའི་རྒྱ་དང་བཅས་ཏེ།
འདིར་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་རྩི་བཞིན་བྱ་མོ་རིན་ཆེན་གྱི་ཞུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མན་
ངག་ཅེས་པའི་མདོ་ཡི་རྩིས་སྟུ་འབྲངས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྒྲར་ཡང་བསྟན་ལ་ནམ་པ་གཉིས། །དཔེ་དོན་མཚུངས་ཆོས་སྐྱེར་བསྟན་པ། །དེ་
དག་སྐྱར་ཏེ་སོ་སོར་བཤད། །དེ་ཡང་དང་པོ་སྐྱེར་བསྟན་པ། །སྟོབས་ནི་མི་མཐུན་
སྟོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་དང་། མི་འདྲིལ་པ་ནི་སྟོབས་པ་མི་ཞན་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་
ནི་ཉན་རང་སོགས་དང་མཚུངས་པ་མེད་བྱིད་དང་། གཞུགས་སྐྱེལ་གཉིས་ཆོས་སྐྱེལ་ས་
གཡོ་བ་མེད་པའི་བྱིད། དེམ་བཞིན་དུ་རྩི་རྩི་དང་སེད་གོ་དང་ནམ་མཁའ་དང་དགྲ་
པའི་རྒྱ་ཡི་ནང་དུ་འཆར་བ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་པའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །སོ་སོར་བསྟན་
པ་ལ་ཡང་གཉིས། །བྲལ་འབྲས་ཆོས་སྐྱེལ་ཡོན་ཏན་དང་། །སྒྲིབ་འབྲས་གཞུགས་སྐྱེལ་
ཡོན་ཏན་བཤད། །

དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །བྱེ་སྟེ་དཔེ་ཡིས་མཆོན་ཚུལ་དང་། །བསྐྱས་
ཏེ་དབྱེ་བ་མེད་ཚུལ་ལོ། །མཆོན་ཚུལ་ལ་ཡང་ནམ་གསུམ་ལས། །སྟོབས་ནམས་རྩི་
རྩིས་མཆོན་ཚུལ་གཉིས། །དང་པོ་སོ་སོར་མཆོན་ཚུལ་དང་། །སྟོབས་པ་བཅུ་རྩི་རྩི་དང་
འབྲ་བ་ནམས་ལས་ནི་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་སོགས་སྟོབས་དང་པོ་བྱུག་
དང་། །ཉན་མོངས་བྱི་མ་མེད་པ་སོགས་སྟོབས་བར་མ་གསུམ་དང་། །ཐག་ཐད་མཁྱེན་
པའི་སྟོབས་བྱི་མ་གཅིག་གིས་དེམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་དང་སྟོམས་པར་འདུག་པ་
དང་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་བསལ་བྲིས་གོ་ཆུ་སྤྲོ་བ་དང་ཅིག་པ་

བརྟན་པ་དང་ཤིང་མ་ཐུག་པོ་བཞིན་དུ་ཕྱག་དང་བཞིག་དང་བཅད་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྤྱན་མོང་མཆོན་ཚུལ་ལོ། །བརྟེན་བཞིན་དང་། སྤྱིང་བོ་ཉིད་དང་བརྟན་
བཞིན་དང་མི་ཕྱེད་པས་ཏེ་ཆོས་དེ་བཞིས། བྱང་སྟོང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་རྟོ་རྟོ་
དང་འབྲེལ། །དེ་བཤད་པ། གང་གི་ཕྱིར་བརྟེན་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱན་གྱི་སྤྱིང་བོས་ཏེ་སྤྱིང་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཕྱིར་སྤྱིང་བོ་ཡིན་ན། འདུས་མ་
བྱས་ཤིང་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་པས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཕྱིར་བརྟན་པ་ཡིན་ན། ནམ་
རྟོག་དང་མཆོན་མ་སོགས་མི་མ་སྤྱན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱང་བྱ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ཤིང་ཚུར་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཚུགས་པས་མི་
ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྟོབས་བཅུ་བོ་རྟོ་རྟོ་བཞིན་ནོ། །

མི་འཛིགས་སེང་གས་མཆོན་ཚུལ་གཉིས། །མདོར་བསྟན་པ་དང་བཤད་
པལོ། །བསྟན་པ། སུ་ལ་ཡང་འཛིགས་པ་མེད་ཕྱིར་དང་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཕྱིར་
དང་། རྫོ་ཕྱོས་བརྟན་ཕྱིར་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྩལ་ནི་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པས། ཐུབ་པ་
མི་ཡི་སེང་གེ་ནི་སེང་གེ་བཞིན་དུ་འཁོར་གྱི་ཆོགས་སུ་འཛིགས་པ་མི་མངལ། རྒྱས་
བཤད། དེ་ལ་ཤེས་བྱ་ཀྱན་མདོན་སུམ་དུ་མཐེན་པས་དེ་བ་ཀྱན་ཕྱང་སྟོན་ལུས་པས་
པས་ཆོལ་སོགས་སྐྱེ་བོ་གང་ལས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མེད་པར་ནི་ནམ་པར་གནས་
པ་དང་། སྤྱིབ་པ་པལ་ཆེར་དགྲ་པའི་སེམས་ཅན་ས་བཅུ་པ་དང་ཡང་བདག་ཉིད་མི་
མཉམ་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་གཞན་སུ་ལ་ཡང་སྟོས་པ་མེད་པ་དང་། ཐུགས་ནི་རྟོ་
རྟོ་སྤྱིང་གྱི་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་ལ། ནམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་རྩེ་གཅིག་དུ་གནས་པའི་

ཕྱིར་ན་ཉིང་འཛིན་བརྟན་པ་ཉིད་དང་། མཆོག་ཏུ་སྤང་དགའ་བ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་
ས་ཡི་སྤྱིབ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཀལ་བའི་ཕྱིར་མི་མ་སྤུན་སྟོགས་
འཛོམས་པ་ལ་ཅལ་སྤུན་སྦྲུམ་ཆོགས་ནི་གཤགས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
ནོ། །

མ་འདྲེས་ནས་མཁས་དཔེས་མཆོན་ནས། །འཛིག་རྟེན་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་བདག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་ཉན་ཐོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། ཞི་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
སྟོན་པ་རང་རྒྱལ་བདག་མེད་བྱེད་གཉིས་རྟོགས་པ་དང་། རྫོང་ལྷན་བྱང་སེམས་བདག་
མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་དང་། རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཤིས་བྱ་ཀྱན་མཛོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་
པ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྫོང་དགུ་ནི་སྤྱི་ཞིང་ཟབ་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དཔེ་
ནི་ས་ཚུ་སོགས་རྣམས་པ་ལྟ་སྟེ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རགས་ཤིང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ཞིང་ཟབ་པ་དང་
འདྲའོ་ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། འཛིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་ཉིང་འཆོའི་གཞི་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་ཡིས་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཡིས་སྤྱད་པར་བྱེད་
པ་དང་། མེ་ཡིས་སྤོན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་གིས་མི་འབྲུལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཉིང་འཆོ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ནི་འཛིག་རྟེན་
པ་སོ་སྤྱི་བ་རྣམས་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་མཆོན་
ཉིད་ལས་འདས་པས་སྤུན་མོང་མིན་ཕྱིར་ས་སོགས་ལས་འདས་པའི་ནམ་མཁའ་འཛིན་
བ་བཞིན་ནོ། །

བསྐྱས་ཉིད་བྱེད་པ་མེད་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་སྤུན་ཅུ་ནི་ཅ་གཉིས་སོ་འདྲི་

ནམས་རང་དོན་དོན་དམ་ཆོས་སྐྱུ་རབ་ཏུ་སྒྲེ་ཞིང་དེའི་རང་དུ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་
བ་སྟེ། ཉོན་ལྷ་རིན་ཆེན་གྱི་འོད་དང་མདོག་དང་དབྱིབས་ནམས་དབྱེ་བ་མེད་བ་བཞིན་
དུ་འདི་ནམས་ཀྱང་ཆོས་སྐྱུ་གཅིག་གི་རང་དུ་དབྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་ལོ། །

སྒྲིབ་འབྲས་གཟུགས་སྐྱུའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། །མཚན་ནམས་སྐྱུ་གཉིས་ལ་གནས་
ཚུལ། །མཚན་བཟང་པོས་བརྒྱན་པའི་སྐྱུ་མཐོང་བ་ཅམ་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཞེས་ཡིད་
ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ནམ་སྒྲིབ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱང་ཡིན་བ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ཉིད་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ནི་ལོངས་སྟོན་ལ། ལོངས་
སྟོན་རྫོགས་སྐྱུ་སྟེ་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནོ། །

གཟུགས་སྐྱུ་རྒྱ་བའི་དཔེས་མཆོན་ཚུལ། །གཟུགས་སྐྱུ་མཐོང་བའི་གོགས་སྒྲིབ་
བ་ནམ་པར་དགྲ་པ་ལས་རིང་བ་སོ་སྟེ་དང་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་། ཉེ་བ་ས་བཅའི་བྱང་
སེམས་ཆེན་པོ་ནམས་ལ་འཛིག་ཏེན་དང་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཆུ་དྲངས་པར་
རྒྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་གཟུགས་དངོས་མཐོང་
བ་བཞིན་དུ། སྐྱུ་གཉིས་པོ་དེ་མཐོང་བ་དག་གི་གདུལ་བྱའི་རིགས་ནི་ནམ་པ་གཉིས་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱུ་དངོས་དང་། དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་
པས་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཞེས་སོ། །ལེའུ་གསུམ་པའི་ས་བཅད་རྫོགས་སོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྟེ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་ནམ་པར་དབྱེ་
བ་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱེའམ་ཏེ་གསུམ་པའོ། །

བཞི་པ་ཐིམ་ལས་མཇུག་པའི་སྐབས།

རྟོགས་བྱའི་ཐིམ་ལས་དོན་ལ་གཉིས། །ལྷན་བྲུབ་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་བསྟན། །དེ་
ཉིད་དཔེ་ཡིས་ངེས་པར་བྱ། །དང་པོ་ལ་ཡང་བསྟན་བཤད་གཉིས། །མདོར་བསྟན་ལ་
གཉིས་ལྷན་བྲུབ་དང་། །

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ན། མཐའ་ཡས་པའི་གདུལ་བྱའི་
ཁམས་དང་བསམ་བློ་དང་བག་ཉལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཡང་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་འབད་ཚེ་མེད་པར་ལྷན་བྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གདུལ་
བྱའི་བསམ་བློ་དང་མཐུན་པར་ཞི་བླ་སོགས་འདུལ་བའི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་པར་སྟོན་
པ་ལ་འབད་ཚེ་མེད་པར་ལྷན་བྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་དང་ནི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་དབང་
གི་གདུལ་བྱའི་བྱ་བ་མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་འགོད་པ་ལ་འབད་ཚེ་མི་མངའ་
བ་དང་། གདུལ་བྱ་གང་ན་ཡོད་པ་དེ་ཡི་ཡུལ་འདིག་རྟོན་ཁམས་མཐའ་ཡས་རྣམས་སུ་
གཤེགས་པ་དང་། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་རྣམས་སུ་གཤེགས་པ་ལ། འབད་བདག་
སངས་རྒྱས་ནི་དུས་རྟག་ཏུ་འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་བྲུབ་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུ་མི་འཆད་པ་མདོར་བསྟན་རྟོ། །ངེས་འབྲིན་གྱི་རྒྱ་གཟུགས་དང་ཉིང་འཛིན་
སོགས་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་ཚོགས་རྣམས་དང་ལྷན་ཞིང་། ཇི་མེད་ཡེ་ཤེས་
གྱི་རྒྱ་ཡིས་གང་བའི་མཆོ་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་དང་། ཉེར་སྟོན་རྒྱ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་གྱི་ཚོགས་སེམས་ཅན་སྟོན་བྱེད་གྱི་ཉི་འོད་ཅན་འདིས་འགྲོ་བ་ལམ་གྱི་ཐེག་པ་མ་
ལུས་པ་ངེས་པར་བསྐྱབས་པའི་རྒྱ་སྟོན་ཚོགས་དང་ལྷན་ཉེ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་སྟན་

ཆོགས་མཐའ་དང་དབྱུས་མེད་པའི་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་ནམ་མཁའ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡི་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་
ནི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་མ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་གཏོར་ལྟ་བུར་སེམས་ཅན་
ཀུན་ལ་བྱད་མེད་དུ་གནས་པར་རྣམ་གཟིགས་ནས། དེ་དག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་
མཛད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཁམས་ནམ་
མཁའ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་སྟོ་བུར་བ་ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིན་གྱི་བྲ་བ་བསལ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེལ་བྱེད་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱུད་ཤོགས་བྲག་
པོ་དག་གིས་རྣམ་པར་གཏོར་བར་བྱས་པའི་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་དོ། །

རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་བཤད། །གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་ཐབས་གང་གིས་
གདུལ་བ་ཡི་བྱ་བ་གང་། གནས་གང་དུ། དུས་གང་གི་ཆོ་འདུལ་བ་ལ་དེ་དང་དེ་ཡི་
ཐིན་ལས་འཇུག་པ་ལ་རྣམ་ཏོག་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འབད་ཚེ་ཀྱི་གཡོ་བ་མེད་ཕྱིར་
སྒྲུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནི་ཏག་ཏུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལ་བསམ་བ་སྣ་
ཆོགས་པའི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་ནི་གང་ཞིག་གི་ཆེད་དུ། རང་རང་གི་མོས་པ་
དང་མཐུན་པར་ཐེག་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གདུལ་བའི་ཐབས་མང་པོ་གང་དང་གང་
གིས་འདུལ་བ་དང་། གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་ལྟ་བུའི་
གདུལ་བྱའི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་གང་དུ་ནི་འདུལ་བ་དང་གང་གི་ཆོ་འདུལ་བའི་ཡུལ་
དང་དུས་དེ་དག་ཏུ་འདུལ་བ་ལ་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་གོ། རྒྱན་མི་འཆད་པ་བཤད་ལ་
ཟ། །མིང་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་གཅིག་ཐིན་ལས་འབྱུང་བའི་ངེས་འབྱིན་གྱི་རྒྱ་དང་། དེ་

ཡི་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཡི་རྒྱུན་དང་། རྒྱུ་རྒྱུན་དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་བྱུང་ཚུལ་དང་། འབྲས་
བུ་དེ་ཡི་ཐིན་ལས་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་
པ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་སྒྲིབ་པ་དེ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཐིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་རྒྱུས་ལ་ནི།
རྒྱུས་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་རང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དོན་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ་གཉིས། དོན་གྱི་རྒྱ་མཚན་བྲག་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། མཐར་
ཐུག་ཏུ་ངས་པར་འབྱེན་པ་སྟེ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ནི་ས་བཅུ་སྟེ། ཚོགས་གཉིས་པོ་དག་
ནི་ས་བཅུ་པོ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་སྟོན་པའི་རྒྱ་ལོ། དེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཆ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྟོང་པོ་དེ་སྒྲིབ་བྱེད་མཐའ་ཡས་པའི་ཉོན་མོངས་
དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྒྱུས་སོ། །དུས་ཀྱན་ཏུ་ནི་
སྒྲིབ་པ་དེ་འཛུམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ནི་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྟོང་པོ་ཅན་དུ་གཟིགས་ནས།

དེ་དག་དཔེ་ཡིས་མཆོན་ཚུལ་གསུམ། དེ་ལྟར་ན་གནས་བྲག་པོ་ནི་འདྲི་དག་
རྒྱུས་གོ་རིམ་རྗེ་བཞིན་ས་བཅུ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཉེ་མ་དང་ནི་བྱང་
ཆུབ་ནས་མཁའ་དང་གཟུང་བུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གཉེར་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་ཐི་མ་
ཉོན་མོངས་རྒྱུན་དང་དེ་འཛུམས་པའི་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱང་བཞིན་ཤེས་པར་
བྱལོ། །

དཔེ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་བཞི། དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འབྲས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་

ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིན་ཆེན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རྒྱ་མཆོ་
བཞིན་ནོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་བདེའི་ཉེར་འཛོའི་སྤྲེལ་ཉེར་འཛོའི་གཞི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཆོགས་གཉིས་དག་ནི་ཉི་མ་བཞིན་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ་བས་རྒྱ་
ཆེ་བ་མཐའ་དང་དབྱས་མེད་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ནི་ནམ་མཁའ་ཁྲུལ་སྤྲུལ་བཞིན་ནོ། །ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་ཆོས་ཉིད་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་བ་ཟད་མི་ཤེས་
བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་ཁུམས་ནི་གཏེར་དང་འབ་བཤོ། །སྤང་བྱ་སྤོ་
བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། རང་བཞིན་ལ་བྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དུ་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར་ཁམས་ནམ་དག་དེ་ཡི་སྤྱིབ་པ་ཉོན་མོངས་ནི་སྤྱིན་ཆོགས་བཞིན་
དང་། སྤྱིབ་པ་དེ་འཛོར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ནི་ཉེར་གནས་ཉེ་བར་གནས་པའི་
ཕྱིར། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་མི་བཟད་དེ་ཤུགས་འག་པོའི་དང་འབྲེལ་།

བསྐྱས་ཏེ་རྒྱན་མི་འཆད་ཚུལ་ལོ། །སྟོན་ས་བཅུར་ཆོགས་གཉིས་སྐྱབ་སྐྱབས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བར་དམ་བཅས་ཏེ་གཞན་གྱི་དོན་དེ་ཁོ་ནའི་དབང་
གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་བདག་ཉིད་དང་སེམས་
ཅན་གཉིས་དབྱེད་ས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པར་མཚུངས་པར་གཟེགས་ནས་སྤོང་
ལས་དོན་ཡོད་པར་མཐུན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་མཐའ་ལས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱིབ་
པ་གཙོད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ན། འཁོར་
བ་རི་སྤྱིད་དུ་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་དོ། །

དེ་ཉིད་དཔེ་ཡིས་ངེས་བྱ་བཞི། །སྟོན་དུ་བསྐྱས་ཏེ་དཔེས་དབྱེ་བ། །སྟོན་ལས་

དེ་ཉིད་དཔེས་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་ལག་ཏུ་
སྣང་བ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ཡང་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པ་མི་
ལག་ལ་བར་སྟོན་ཏེ། སྐྱེ་སྣང་བ་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་དཔེ་དང་། གསུང་ལེགས་འདོམས་རྩ་སྐྱ་
དང་། ཐུགས་མཁྱེན་བཅེའི་བྱུང་བ་སྟོན་དང་། སྐྱུ་ལ་པ་སྣ་ཆོག་སྟོན་པ་ཆངས་པ་
དང་། ཡེ་མེས་སྟོ་བ་ཉི་མ་དང་། ཐུགས་གྱི་གསང་བ་ལྟོ་བྱུ་རིན་ཆེན་བཞིན་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི་གསུང་གི་གསང་བ་སྐྱ་བརྟན་བཞིན་དང་། སྐྱའི་གསང་བ་ནམ་
མཁའ་དང་ནི་གཞན་དོན་མཛད་པར་ས་གཞི་བཞིན་ལོ། །

དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་སོ་སོར་བཤད། །དགོས་པ་བརྗོད་དེ་སྐབས་དོན་བསྟུ། །སྐར་
ཡང་བསྟུས་ཏེ་བྱང་པར་བཤད། །སོ་སོའི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་དགུ། །རྣམ་འབྱུལ་སྟོན་ཚུལ་
དབང་པོའི་དཔེས། །དང་པོ་བསྟན་པ་འདི་ལ་གསུམ། །རྣམ་རྟོག་མེད་ཡང་གཞན་དོན་
འབྱུག། །དེ་ཉིད་ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ་བཤད། །བསྟུས་ཏེ་སྐྱེ་ལག་མེད་ཚུལ་ལོ། །རྟོག་
མེད་གཞན་དོན་འབྱུག་ལ་གཉིས། །མཆོན་བྱེད་དཔེ་དང་མཆོན་བྱ་དོན། །དཔེ་ལ་ཡང་
ནི་བཞི་ཡིན་ཏེ། །དག་པའི་ས་གཞིར་གཟུགས་བརྟན་འཆར། །

རྩི་ལྟར་རིན་ཆེན་བུ་རྟུར་ཡི་དག་པ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཏུ་འཛམ་གླིང་གི་ས་
སྟེང་འདི་མ་ལུས་པར་བྱུར་ཏེ་མེ་ལོང་དངས་པར་གཟུགས་ཤར་བ་ལྟར་ས་དེ་མིན་
ཏུ་དག་པའི་བྱིར་ན་རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་ཡི་ལྟ་ཡི་དབང་པོ་དེ་འཁོར་ལྟ་ཡི་བྱུ་མེའི་ཆོག་ས་
སོགས་འཁོར་དཔག་མེད་དང་བཅས་པ་དང་། གཙོ་བོའི་གནས་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་
ཁང་བཟང་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་དང་། ལྟ་གནས་དེ་ལས་གཞན་པ་གྲོང་བྱིར་ལྟ་ན་

སྤྱག་པ་དག་དང་། ལྷ་དབང་དེ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་འཁོར་ལོས་འབྲེན་པ་སོགས་
བཀོད་པ་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། ས་གཞི་དང་ཤིང་དང་ལམ་སྤང་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
ལྷ་ཇས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ནམ་པ་མང་པོ་དེ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་མཐོང་ངོ། །

◦ དེ་ཡིས་དག་བའི་ལས་ལ་སྦྱོར། །དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ནས་འཛམ་གླིང་གི་སྤྱེས་
པ་བྱད་མེད་ཆོགས། ས་ཡི་སྤྲོད་ན་གནས་པ་ཡི་མི་དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་འབྱོར་བ་ཆད་
མེད་པ་དེ་ལྷ་བྱའི་སྤང་བ་དེ་ནི་མཐོང་གྱུར་ཏེ། དེད་ཅག་ཀྱང་རིང་པོར་མི་སོགས་པར་
འོངས་སྦྱོད་བྱན་སྤྱམ་ཆོགས་པའི་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་འདྲི་འབྲས་སྤྱར་དུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས།
དེ་འབྲའི་སྤྲོད་ལམ་མང་པོ་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང་། བརྒྱ་བྱིན་དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྣ་རེ་བསྐྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་དག་བ་ནི་སྦྱོར་བས་ཡང་དག་པར་གླངས་ཏེ་
གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །

ལས་དེས་འདོད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ། །མི་དེ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་སོགས་
དཀར་པོ་དག་བའི་ལས་དེས་ནི། བརྒྱ་བྱིན་སོགས་མཐོང་བ་འདྲི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ལྷ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདིར་འོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དེ་ལྷ་བྱར།
ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་ལ་ངོ་ཐོར་བཟུང་ནས་དག་བ་སྤྱད་པའི་དབང་གིས་
ས་སྤྲོད་ནས་འཕོས་ཏེ་ལྷ་དུ་སྤྱེ་བར་འགྱུར་ལོ། །

འབད་པ་མེད་པར་དོན་དུ་འགྱུར། །ཁྱེ་རྒྱལ་ལོ་ས་གཞིར་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤང་བ་ཤར་
བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་། འཛམ་བུའི་གླིང་པ་ནམས་དག་པ་ལ་གཞུག་པར་བྱའོ་སྣམ་པའི་
རྟོག་པ་མེད་ཅིང་འབད་ཚེས་ཀྱིས་གཡོ་བ་མེད་ལ། དེ་ལྷ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ས་སྤྲོད་ན་

གནས་པའི་མི་རྒྱལ་ས་དངོས་སུ་དག་བ་དང་བརྒྱད་ནས་མངོན་འདོད་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་
སྒྲོར་བས་ན་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཆོན་བྱའི་དོན་ཉིད་ལ་ཡང་བཞེ། །དག་པའི་སེམས་ལ་གཟུགས་སྒྲུབ་། །དཔེ་
དེ་བཞིན་དུ་དྲན་བཅོན་བྱ་བ་སོགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་དད་ལ་སོགས་པའི་དྲི་
མ་མེད་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དྲན་བཅོན་སོགས་ཡོན་ཏན་རང་རྒྱད་ལ་རེས་ཀྱིས་བསྐྱོན་
བ་ཡི། རང་སེམས་དངས་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོན་སུམ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ལྷན་བ་དང་། རེས་འགའ་པན་ཚུན་འཆག་
བ་དང་ནི་བཞེངས་བ་དང་། གདན་ལ་བཞུགས་བ་དང་ནི་མལ་དུ་མནལ་ཏེ་གཟིམས་
བ་དང་། རྩོད་ཁྱེད་དུ་གཤེགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཏུ་སྒྲིད་ལམ་སྒྲ་ཆོགས་མཛད་བ་ཅན་
དང་། ལྷང་འདས་ཞི་བའི་ཆོས་ནི་གསུང་བ་དང་། རེས་ཆོས་མི་གསུང་བར་ནང་དུ་
ཡང་དག་པར་མཉམ་པར་བཞག་པར་གྱུར་བ་དང་། རྩ་འབྲུལ་སོགས་ཆོ་འབྲུལ་ནས་
བ་སྒྲ་ཆོགས་དག་མཛད་བ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྷན་བ་མར་མེ་སྒྲུམ་གྱིས་བྲན་
བ་མི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་གནས་པ་ལྟ་བུའི་གཟེ་མདངས་ཆེན་པོ་ཅན་དེ་ནི་སེམས་
ཅན་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལས་འདོད་པའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ། །སངས་རྒྱས་དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་དེ་ཐོབ་པར་
འདོད་བ་དང་ལྷན་བ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་འབྲས་བུ་མཆོག་དེ་ལ་ཡིད་རབ་
ཏུ་དང་བའི་སྒྲོན་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུར་ཏེ། དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་སྒྲིན་སོགས་ཡང་དག་པར་སྦངས་
ནས་ནི། རང་གིས་འདོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །

འབད་བ་མེད་ཀྱང་དོན་ཏུ་འགྱུར། །སེམས་དག་པ་ལ་སྒྲུང་བ་ཡི་སངས་རྒྱུ་ས་
དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཀུན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་འབད་ཚེ་གིས་གཡོ་བ་མེད་བ་ཉིད་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཛིན་ཉེན་ན་སངས་རྒྱུ་ས་མཐོང་བ་དེ་ནི་དངོས་སུ་དག་བ་
རྒྱ་ཆེན་དང་བརྒྱད་ནས་ནམ་མཁུན་ལ་སྦྱོར་བའི་དོན་ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་
ཡིན་ནོ། །

རིམ་གྱིས་མཐར་ཐུག་ཆོས་སྐྱོབ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་སངས་རྒྱུ་ས་མཐོང་བ་འདི་
ནི་རང་སེམས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཞེས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་
སངས་རྒྱུ་ས་གྱི་གཟུགས་མཐོང་སྟེ། མཐོང་བ་པོ་དེ་དག་ལ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཏེ། རིམ་གྱིས་གཟུགས་སྐྱེ་དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ཐོབ་པའི་ཆད་ཏུ་ཐེག་
པ་སྐྱེ་ན་མེད་པ་འདི་ལ་གནས་པ་ནམས་གྱིས་ནི་ནང་སོ་སོ་རང་གི་རིག་བྱ་དོན་དམ་
པ་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སངས་རྒྱུ་ས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ནམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཉིད་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་ཤད་པ། །དཔེ་རི་ལྟར་ས་འདི་ཀུན་རྫོགས་ལེགས་
སོགས་ཉམ་ངའི་གནས་གཞན་དང་བྲལ་ནས་བྱི་མེད་བྱི་རྩུབ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན་འོད་
གསལ་བ་དང་མཛེས་པ་དཔེར་ན་ནོར་བུའི་སྟེ་རིན་པོ་ཆའི་ཡོན་ཏན་ནི་མ་དང་བྲལ་
པའི་དཔལ་དང་ལྷན་ཞིང་སྟེ་ནི་ལག་མཐིལ་ལྟར་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ། ས་དེ་ལྟར་དག་
པའི་སྦྱིར་ན་གནས་དེར་ནི་སྟེ་ཡི་བདག་པོའི་གནས་སྐྱ་ཆོགས་དང་སྟེ་དབང་བརྒྱ་
བྱིན་དང་སྟེ་གཞན་དང་བཅས་པ་ཡི་གཟུགས་ཤད་ཏེ། མཐར་རིམ་གྱིས་ས་ཡི་ཡོན་

ཏན་གསལ་དག་སོགས་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་དེ་ནི་སྤར་ཡང་མི་སྤང་བར་འགྱུར་
ཞིང་། སྤར་སྤུམ་ཆོགས་པའི་བརྒྱ་བྱིན་མཐོང་བས་དེ་ཡི་དངོས་པོ་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟེན་
གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སོགས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་ངེས་པར་སྦྱིན་པ་དང་
མཆོད་པ་སོགས་ལ་ཕྱོགས་པ་ཡི་བྱུང་མེད་དང་སྦྱེས་པའི་ཆོགས་ནམས་ལྟ་དབང་
ཐོབ་པར་སྟོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་མེ་ཏྲོག་དང་བདུག་པ་ལ་སོགས་འཕྱོར་བ་དང་བདུག་
ཅིང་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་དེ་ལྟར། དེ་མ་དག་པ་ཡི་བྱེད་ལྟ་དྲུག་འབྲེལ་བའི་རང་
གི་སེམས་ལ་སྤང་བའི་སྤྱབ་དབང་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་ལ་རབ་ཏུ་
དགྲའ་སྟེ་དགའ་བའི་སེམས་ལྟ་ལ་བའི་སྤུམ་ནམས་ཀྱང་མི་ནམས་ལྟ་དབང་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་རབ་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ།

བསྐྱས་ཏེ་སྦྱེ་འགགས་མེད་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་གཞི་རྒྱལ་སོགས་བྲལ་
བའི་གཙང་མ་ལ་ལྟ་ཡི་དབང་པོའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་
འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་ས་གཞི་མ་དད་པ་སོགས་བྲལ་བའི་གཙང་མ་ལ། སྤྱབ་པའི་དབང་
པོའི་སྦྱ་མཆན་དཔེ་ལྟར་པ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་དོ། །དེ་ལྟར་འགྲོ་བར་སངས་
རྒྱལ་ཀྱི་སྦྱའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་དང་འུབ་པར་སྤང་བ་ནི་རིམ་པར་མ་དད་པ་
སོགས་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པའི་རང་སེམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་དབང་གིས་དང་། མ་དད་
པ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་རང་སེམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེ་རྒྱུ་འདི་གྱེན་དག་ན་ས་གཞི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་དབང་གིས་བརྒྱ་བྱིན་
ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་འུབ་དུ་མ་སྦྱེ་འགག་ཏུ་སྤང་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་རང་གནས་

ལས་མི་གཡོ་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་སེམས་དབང་གིས་གཟུགས་སྐྱེ་སྒང་
བ་དང་མི་སྒང་བར་གྱུར་ཀྱང་། སྒང་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་དང་མེད་ཆེ་ཞིག་
པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་དེ་མི་ལྟ་སྟེ་རང་སྒང་ཅམ་མ་གཏོགས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱེ་
འགག་མེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་གདམས་དག་གསུང་བའི་ཚུལ། །རྩ་སྐྱའི་དཔེ་ཡིས་ངེས་བྱ་གསུམ། །ལྟ་
ཡི་རྩ་ལྟར་དམ་ཆོས་གསུང་། །དཔེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་བྱུང་པར་འཕགས། །དེ་དག་སྐྱེ་
ལས་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །གསུང་ཚུལ་རྒྱས་བཤད་དོན་བསྐྱེད་གཉིས། །དང་པོ་རྒྱས་པར་
བཤད་ལ་གསུམ། །ཚེ་ལ་བ་མེད་དང་ལས་ལས་བྱུང་། །ཞི་བ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
དང་། །

དེ་གསུམ་ངེས་པར། ཚེ་ལ་མེད་དེ་ལྟར་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ལྟ་རྣམས་ཀྱི། སྟོན་ཀྱི་
དཀར་པོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་འབད་ཚེ་ལ་དང་སྟེ་ཁུ་སོགས་སྐྱའི་གནས་
དང་ཡིད་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་དང་། ཀྱན་སྟོང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་
དུ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་བཅས་སྐྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་པ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ཞི་བའི་སྐྱེ་ཡིས་འདོད་པ་ལ་གཡེང་བས་
བག་མེད་པའི་ལྟ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་དང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྩ་ལྟ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་
ལྟར། དེ་བཞིན་བྱུང་བདག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འབད་ཚེ་ལ་དང་གནས་རྣམ་རྟོག་
སོགས་དྲང་བྲལ་ཡང་གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ཀྱན་ལ་རང་རང་གི་སྐྱེད་དང་
མཐུན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་བྱུང་བར་མཛད། དེས་ངེགས་ཅན་གསུམ་ཀྱི་

སྐལ་ལྷན་ནམས་ལ་ཐེག་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྟོན་དོ། །ལས་ལས་བྱང་བ་རི་ལྟར་ལྟ་ནས་ལྟ་
ནམས་ཀྱི། རྩ་བོ་ཆེའི་སྤྱོད་ལྟར་གྱི་དག་བའི་ལས་ལས་བྱང་བ། དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་
ཉེན་ན་ཐུབ་བའི་ཆོས་སྟོན་མཐའ་ཡས་པ་གསུང་བའང་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལས་དང་གདུལ་
བྱ་རང་རང་གྱི་དག་བའི་ལས་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ནི་བ་སྐྱབ་ཚུལ་བརྗོད་འདོད་
གྱི་འབད་བ་དང་སྤྱི་གནས་དང་ཡིད་བཅས་གྱི་ལུས་དང་། གུན་སྟོང་གི་སེམས་དང་
བལ་བའི་རྩ་བོ་ཆེའི་སྤྱོད་དག་གིས་ལྟ་ནམས་ལ་རི་ལྟར་བག་མེད་པ་ནི་བ་སྐྱབ་པ་
ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འབད་བ་སོགས་བཞི་དང་བལ་བའི་སངས་རྒྱུ་གྱིས་གསུངས་
པའི་ཆོས་དེ་ཡིན་ཀྱང་མུང་འདས་ནི་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །

སྐར་ཡང་དཔེ་དག་དོན་བསྐྱལ། །རི་ལྟར་ལྟ་ཡི་གྲོང་ན་ཆོས་ཀྱི་རྩ་སྤྱི་རྒྱས་ཏེ་
རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་ལྟ་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྤྱི་བ་ཡི་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཉེན་མོངས་པ་ཞེ་
སྟངས་གིས་ལྟ་ནམས་ལྟ་མེན་དང་གཡུལ་དུ་འཇུག་ཆེ་ལྟ་ནམས་ལ་མ་འཛིགས་ཤིག་
ཅེས་སོགས་གྱི་སྤྱོད་ལྟར་ལྟ་མེན་གྱི་དབྱང་ལས་རྒྱལ་བས་འཛིགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་
པ་དང་། ཉེན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་གྱིས་འདོད་ཡོན་ལ་ཅེད་མོ་ཅེ་བས་གཡེང་བ་
ན་སྟོམ་བཞིའི་སྤྱོད་བག་མེད་སེལ་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱའི་འཛིག་ཉེན་དག་
ན་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྐབས་བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་པ་བསྟོམས་པའི་རྒྱས་བྱང་བ་ཡིས་སེམས་ཅན་ནམས་ཉེན་
མོངས་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་འཛིགས་པ་རབ་འཛོམས་ཤིང་མུང་འདས་ནི་བ་སྐྱབ་
མེད་པའི་ལས་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པས་དེའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །

དཔེ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་མདོར་བསྟན། །གང་ཕྱིར་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་ཁུབ་པ་ཉིད་
དྲང་། མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་ཀྱི་པན་པ་དང་། གནས་སྐབས་མདོན་མཐོའི་བདེ་བ་
དང་། སྤྱི་རྒྱ་འབྱུང་གི་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཏུ་བཞོན་པའི་དང་གསུང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་
ཆོ་འབྱུང་གསུམ་སྟེ་རིམ་པར་དང་པོས་དད་པར་བྱས་ཏེ། གཉིས་པ་སྟོན་ཤེས་པར་
བྱས་ནས། གསུམ་པས་སྟོན་དང་འཆོམ་པར་ཆོས་སྟོན་པས་དེ་ལྟར་ཆོ་འབྱུང་གསུམ་
ལྟ་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ངེས་པར་འབྱེད་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་བཞིས་ར་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དེ་ཕྱིར་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་ནི་ལྷ་རྩལ་གྱི་སིལ་
སྟན་ཉི་ཆེ་བ་པན་བདེ་ངེས་འབྱེད་མིན་པ་ནམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟོས་
ཅི་དགོས་སོ། །

ཁྱད་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། །ལྟར་ནི་ཆོས་ཀྱི་ར་ཡི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ལྷ་
གནས་ན་གནས་པས་ཐོས་ཀྱང་སར་གནས་མི་ནམས་ཀྱི་ནར་མི་འགྲོ་བས་ན་ཉི་ཆེ་
བ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ར་སྤྱོད་ལ་བབས་ན་འཁོར་བ་ན་གནས་
པ་ཡི་ས་འོག་གི་འཛིག་ཏེན་དགྲ་ཏུའང་ཁུབ་པར་འགྲོ་བས་ཉི་ཆེ་བ་མིན་པས་ཆོས་
ར་ལས་ཀྱང་སྤྲུག་ན་སིལ་སྟན་གཞན་ལས་ལྷ་ཅི་སྟོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟར་ནི་ལྷ་
ཡི་སིལ་སྟན་ནམ་པ་མི་འདྲ་བ་བྱེ་བ་སྤྲུག་མང་པོ་ནམས་ནི་དེ་དང་མཐུན་པར་འདོད་
ཡོན་ལ་ཆགས་པའི་མེ་མདོན་པར་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྟོགས་པས་པན་པ་མིན་ལ།
ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ནམས་ཀྱི་གསུང་མང་པོ་ལྷ་ཅི་དབྱངས་གཅིག་ཀྱང་། སྤེད་པའི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མེ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འཇུག་པས་པན་པ་ཡིན་

ནོ། །ལྟར་ནི་བཀོད་པ་མཛེས་ཤིང་ཐོས་ན་ཡིད་དུ་འོང་བ་སེལ་སྟན་གྱི་སྒྲ་སྒྲ་ཆོག་གས་
པ་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་ཡུལ་ལ་གཤེང་བ་རྣམས་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་
རྒྱ་ཡིན་པས་བདེ་བའི་རྒྱ་མེན་ལ། སྤྲུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
གསུང་ནི་རྟོག་པ་དང་གཤེང་བ་ཞི་བས་ཉིད་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་གཏོད་པ་སོགས་དགེ་
བའི་ཐོགས་སུ་བསམ་པ་སྒྲུལ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པས་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་མ་
ལུས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་སུ་ཡང་། ལྟ་དང་སྤྲུགས་མི་ལ་སོགས་པ་མ་ལུས་པའི་
བདེ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་དང་ལྟན་པས་མ་ལུས་པའི་འཛིག་རྟེན་
རི་སྟོད་པ་ཀྱང་ཏུ་འགོག་མེད་དུ་ཁྲབ་པར་སྒྲུང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་ཉིད་
ལ་ནི་རབ་ཏུ་བཞེན་པར་བརྟེན་དོ། །དེས་ན་སྤྲུག་བསྐལ་ལས་ངས་འཕྱིན་གྱིས་ཁྲད་
པར་འབགས་སོ། །

དེ་དག་རྟེན་ལས་འཕྲུག་ཚུལ་ལོ། །རྗེ་ལྟར་ན་བ་ཡི་དབང་པོ་དང་བཤེས་བས་སྤྲ་
མོའི་སྒྲ་སྟེ་སྒྲ་རྒྱུང་དུ་ནི་མི་སྤྱོད་ཞིང་སྟེ་སྒྲུལ་མེད་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་དབྱངས་རྩ་བ་
ནས་མི་ཐོས་ལ། གཤམ་ཉེ་ཐོས་པའི་སྒྲུལ་ལྟན་རྣམས་ལ་ཡང་དཔེར་ན་སྤྱིའི་ཁྲད་པར་
ཡོད་དོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ཡོད་ན་དབང་ཐོབ་པའི་ན་བར་ཡང་། རྣམས་དུ་ནི་མི་འགོ་
ཞིང་འགའ་ཞིག་འགོ་བ་བཞིན། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཆོས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་
ཐབ་པ་མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་ནི་ཞིབ་མོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡང་། ཉོན་མོངས་
མེད་པའི་ཡིད་ཅན་སྒྲུལ་ལྟན་འགའ་ཞིག་གི་ན་བའི་ལས་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཁུན་བཅེས་ཁྲབ་པའི་ཚུལ། །སྤྱིན་གྱི་དཔེ་ཡི་ངས་བྱ་བཞི། །ལོ་རྟོག་
འཕེལ་དང་སྣོད་ལས་གྱུར། །ལྟོས་མེད་མི་ནམས་ཞི་ཆོས་མཐུན། །ལོ་རྟོག་འཕེལ་བའི་
ཆོས་མཐུན་གཉིས། །འབད་པ་མེད་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ། །

རྩི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྤྱིན་གྱི་ཆོགས་འཕྲིགས་པ་ཞིང་པ་ནམས་གྱི་ལོ་རྟོག་
ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ཆར་ཚུ་ཡི་ཕུང་པོ་ཡི་རྒྱན་འབྱུང་བ་འབད་ཚེལ་མེད་པར་
ས་ལ་རྒྱན་དུ་འབེབས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྩེ་ལྷོ་སྤྱིན་ལས་ནི།
རྒྱལ་བའི་གསུང་དམ་ཆོས་ཚུ་ཡི་ཆར། འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་འཕེལ་བའི་རྒྱ་དེ་
ཡང་ཀུན་སྣོད་གི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་འབད་ཚེལ་མེད་པར་ལུན་གྱུ་ཏུ་འབེབས་སོ། །

ཁྱེན་ལས་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་བཤད་པ། །རྩི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པ་ནམས་དགེ་
བའི་ལས་ལ་འཇུག་ཅིང་བག་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ན། ལྷ་ནམས་གྱི་མཐུས་རྒྱུད་དལ་
བུས་བསྐྱབས་པ་ལས་སྤྱེས་པའི་རྒྱ་ཆར་གྱི་ཟེགས་མ་དག་སྤྱིན་གྱིས་འབེབས་པ་
ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་བཅེ་བའི་རྒྱུང་གཡོས་ནས་འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་
མཛོད་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིན་ལས་དམ་ཆོས་གྱི་ཆར་
པ་འབེབས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱིད་པ་འཁོར་བ་ལ་པན་པའི་ཆེད་དུ་མཁུན་པ་དང་། བཅེ་
བ་ཆེན་པོ་ལ་བཏེན་ནས་འགྱུར་བ་འཁོར་བ་དང་། མི་འགྱུར་བ་མུང་འདས་ཕྱོགས་
གཅིག་པའི་མཐའ་སྤྱོན་གྱིས་མི་གོས་པ་མཐའ་བལ་ནས་མཁའ་དགྱིལ་ལྟ་བུ་ལ་གནས་
པ་ཟག་མེད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གཟུངས་གྱི་སྒོ་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱ་རྩི་མ་མེད་པའི་
སྤྱིང་པོ་ཅན་གྱི་ཐུབ་དབང་གི་སྤྱིན་ནི་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་ཟད་མི་ཤེས་པ་འཕེལ་བའི་

རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

སྒོད་ལས་འགྱུར་ཚུལ་ཆོས་མ་སྤྱན་གཉིས། །དཔེ་བསྟན་བ་དང་དེ་ཡི་
དོན། །དཔེ་རིམ་རྟེན་རྒྱ་བསེལ་བ་དང་རོ་ཞིམ་བ་དང་། ལུས་ལ་མི་གཞིད་བས་
འཇམ་བ་དང་། འཇུ་སྒྲ་བས་ཡང་བ་དང་། དེས་མཆོན་ཏེ། སྤྱིན་ཏུ་དང་བ་བྱིང་བ་མེད་
བ། མང་ཏུ་བ་ཏུང་ཡང་ལྟོ་བ་ལ་མི་གཞིད་བ། མགྱིན་བར་མི་གཞིད་བ་སྟེ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་དང་ལྷན་བའི་རོ་གཅིག་བའི་རྒྱ་ཡི་ཆར་ནི་སྤྱིན་དེ་ལས་ཐོན་བ། དེ་དག་ས་ལ་བ་
ཚུ་ཅན་དང་བ་ཚུ་མེད་བ་ལ་སོགས་བ་གནས་ཐ་དད་བ་དང་འབྲེལ་བས། །ཁ་བ་མངར་
བ་ལན་ཚུ་སོགས་སྤྱིན་ཏུ་མང་བའི་རོར་ནི་འགྱུར་བ་བཞིན། དོན་དེ་བཞིན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་འབགས་བའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་
རོ་གཅིག་བའི་རྒྱ་ཡི་ཆར་རབ་ཏུ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བརྟེ་སྤྱིན་སྤྱིང་པོ་ལས་ཐོན་བ།
འཇོ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཁམས་དབང་བསམ་བའི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། ཐེག་གསུམ་ལ་
སོགས་རྣམ་བ་མང་པོའི་རོ་དང་ལྷན་བར་འགྱུར་རོ། །

ལྟོས་བ་མེད་བའི་ཆོས་མ་སྤྱན་གསུམ། །དཔེ་གསུམ་གྱིས་ནི་མདོར་བསྟན་
ཅིང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་རོ་གཅིག་བའི་རྒྱ་ལ་ཐེག་བ་མཆོག་ལ་དང་བ་ཡང་དག་བར་
ངེས་བའི་ཕྱང་པོ་དང་། དེ་ལ་མོས་མི་མོས་བར་མ་ངེས་བའི་ཕྱང་པོ་དང་ནི་ཐེག་ཆེན་
ལ་ཞེ་སྤང་བ་ལོག་བར་ངེས་བ་ཡི་ཕྱང་པོ་གསུམ་ནི་དཔེར་ན་ཆར་བབ་ཆེ་མི་དག་
དང་། མ་བྱ་དང་ནི་ཡི་དྲགས་དང་རིམ་བར་བཞིན་ཏུ་འབྲེལ། །

དེ་ཡི་དོན་ཉིད་རྒྱས་བར་བཤད། །དབྱིད་མཐར་སོས་ཀའི་དུས་སུ་སྤྱིན་མེད་བ་

ནུ་མི་རྣམས་མི་དགའ་བ་དང་། མཁའ་ལ་མི་རྒྱ་བའི་བྱ་ཕྱ་ཏ་ཀ་དག་ཚུ་ལ་ཚུ་ལ་མི་
ལྷོས་པས་བར་མའམ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པ་དང་། ཡི་དྲགས་རྣམས་དགའ་བར་
འགྱུར་བ་དང་། དབྱར་ཆེ་ས་ལ་ཆར་བབས་པ་ནུ་མི་རྣམས་དགའ་ཞིང་ཕྱ་ཏ་ཀ་བཏང་
སྟོམས་དང་། གྲེ་ཆན་དུ་སྤང་བས་ཡི་དྲགས་དང་ནི་སྤྱག་བསྐལ་བས་མི་དགའ་བ་
ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་ཆོགས་དག་གིས་དམ་ཆོས་ཀྱི་ཚུ་བྱང་བ་དང་
མ་བྱང་བ་ལས་ཀྱང་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བ་
དང་། བར་མ་རྣམས་བཏང་སྟོམས་དང་། ཆོས་ལ་སྤང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་
དགའ་བ་དང་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཚུ་ལ་ནི། འཇིག་རྟེན་དག་ནུ་དཔེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
མཆོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷོས་པ་མེད་པར་འཇུག་ཚུ་ལ་ལོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཆར་འབབ་པའི་ཆེ་ཐིགས་པ་
རགས་པ་ཆར་ཆེན་པོ་དང་། སེར་བ་འབབ་པ་དང་གནས་འགའ་ཞིག་དུ་རྟོ་ཆེན་དང་
ནི་རྟོ་རྒྱུ་མེ་སྟེ་སྟེ་མེ་ཉི་འབབ་པ་ན། སྟོག་ཆགས་ལྟ་མོ་དང་རི་སུལ་སོང་བ་སྤྱབས་
མེད་པ་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་དང་ཡི་དྲགས་དག་ལ་རྟོ་ཆེན་སྟོགས་བབས་པས་གཞོད་
ན་ཡང་རི་ལྟར་སྤྱིན་གྱི་ཆར་ནི་དེ་དག་ལ་གཞོད་དེ་ཞེས་མི་འབབ་པ་མི་བྱེད་པར་ལྷོས་
མེད་དུ་སྤྱིན་གཡོ་ཞིང་ཆར་འབབ་ཅིང་མི་རྣམས་སྤྱི་ལ་པན་ཞིང་ཡི་དྲགས་སྟོགས་
ལ་གཞོད་ཀྱང་རང་གི་ཉེས་པས་ཡིན་གྱི་ཆར་གྱི་ཉེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཟབ་ཅིང་ལྟ་བུ་སྟོང་ཉིད་དང་སྤྱིན་སྟོགས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་
ཆར་རིགས་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་མཁྱེན་པ་དང་ནི་བཅེ་བའི་སྤྱིན་ལས་བྱང་བ་ན་སྐལ་ལྔན་

ནམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐལ་མེད་སྤང་ལྡན་བདག་ལྟའི་བག་
ཉལ་བརྟན་པོ་ནམས་ལ་རེ་ཞིག་མི་པན་པར་གཞོད་ན་ཡང་དེ་དག་ལ་ནམ་ཀུན་ལྟོས་པ་
མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་སོ། །

མེ་ནམས་འཛོམས་པའི་ཆོས་མ་ཐུན་གསུམ། །སྤྱག་བསྐལ་མེ་ཆོགས་ཞི་བར་
བྱེད། །འཁོར་བའི་སྤྱེ་འཆི་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་དེར་བརྒྱད་ཅིང་འགྲོ་བའི་ལམ་
ནི་ནམ་པ་ལྟ་སྟེ་འཇ་སོང་གསུམ་དང་མི་དང་ལྟོ། །དེ་ལ་མི་གཙང་བ་ལ་རྩི་ཞིམ་པ་
མེད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་པོ་དེ་དག་ན་ནམ་ཡང་བདེ་བམེད་དེ་སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་
དང་བརྒྱད་ཀྱིས་བཅིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བ་དེ་ཡི་སྤྱག་བསྐལ་ཏྲུ་ལྟ་མེ་ཡིས་
བསྐྱེགས་པ་དང་། མཆོན་ཆོན་པོས་བཏབ་པ་དང་། མ་གསར་པ་ལ་རྩ་ལྟ་གཏུག་པ་
ལ་སོགས་པའི་རེག་པ་ལས་སྤྱེས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐལ་བར་གནས་པ་ལ་ཐུགས་
རྩི་སྤྱོད་ལས་དམ་ཆོས་ཆར་ཆེན་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་མེ་དེ་ནམས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་
པའི་དོན་དུ་སྐལ་བ་དང་འཆོམ་པར་རབ་ཏུ་འབབས་སོ། །

ཞི་བྱེད་ཤེས་རབ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་། །ལྟ་ལ་འཆི་འཕོ་ལྟང་འགྱུར་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་
དང་མི་ལ་མེད་པ་ཡོངས་འཆོལ་དང་། ཡོད་པ་བསྐྱུང་བ་དང་བགེས་སྒྲིམ་ངལ་དུ་བ་ལ་
སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཞེས་བྱར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་
འདས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དག་ནི་ལྟ་མའི་དབང་སྤྱག་
བརྒྱ་བྱིན་དང་འཁོར་བསྐྱུར་ལྟ་བུ་མཆོག་ལ་འདྲ་མཛོན་པར་འདོད་པ་མེད་དེ། སྤྱེས་
ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་དྲན་པའི་རྗེས་འབྱུང་

ལ་སྟེ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་ཞིག་གིས་སམ། ཡང་ན་ཤེས་རབ་
སྟེ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་དང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གཉིས་སམ། ཡང་ན་ནང་གི་
རྒྱུན་དང་ཕྱི་ཡི་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས། ཟག་བཅས་འབྲས་བུའི་ཆ་འདྲི་ནི་སྤྱག་
བསྐྱལ་དང་། ལས་ཉོན་དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྲུང་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་འབྲས་འགགས་པའི་
མྱང་འདས་འདྲི་ནི་འགོག་པ་དང་། ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་ཉིད་ཅེས་ཐོས་
སོགས་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྟོ། །

ཤེས་ལྟར་སྟོང་ལེན་ཉམས་སུ་གྱུང་། །དཔེར་ན་བྲལ་བྱ་ནད་ནི་སྤང་བྱར་ཤེས་བྱ་
དང་། དེ་སྤང་ཕྱིར་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། ནད་མེད་པའི་བདེ་བར་གནས་པ་ནི་ཐོབ་
བྱ་དང་། དེའི་ཐབས་སྒྲན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་དེའི་
རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ་ལྟ་ནམས་རིམ་བརྟེས་ཤེས་བྱ་དང་སྤང་བྱ་དང་
རིག་པ་འམ་ཐོབ་པར་བྱ་ཞིང་རྒྱད་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བར་ཤེས་ནས་གླིང་དོར་བྱའོ། །

བཞི་པ་སྤྱལ་བ་མཛད་པའི་ཚུལ། །ཆངས་པའི་དཔེ་ཡིས་ངེས་བྱ་གཉིས། །སྤྱལ་
ལྡན་སྤང་བ་སྟོན་ཚུལ་དང་། །སྤྱལ་མེད་སྤང་བ་མེད་ཚུལ་ལོ། །སྤང་བ་སྟོན་པའི་ཚུལ་
ལ་གསུམ། །འབད་པ་ཟད་དང་ཉེས་པ་སེལ། །སྤྱལ་བ་སྟོན་པས་མཆུངས་པར་བསྟན། །

འབད་པ་མེད་པ། རི་ལྟར་ན་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ཆངས་པ་
ཡི་གནས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་
དུ། འདོད་པའི་ལྟ་ཡི་གནས་ནི་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་དང་འབྲུ་བའི་སྤྱལ་པའི་སྤང་
བ་འབད་མེད་དུ་སྟོན་པ་ལྟར། དོན་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་སངས་རྒྱུས་ནམས་ཀྱང་དོན་

དེ་ཆོས་སྐྱུ་ལས་ནས་ཡང་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱལ་ལྡན་
ནམས་ལ་འབད་པ་མེད་པར་སྐྱལ་བ་གཟུགས་སྐྱས་གང་འདུལ་གྱི་ནམ་འབྲུལ་སྐྱ་
ཆོགས་དག་ནི་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

ཉེས་པ་མེད་པར། ཇི་ལྟར་ན་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་རང་གི་གཞུང་ཡས་ཁང་
ན་མི་གཡོ་བཞིན་ཏུ་སྐྱལ་པའི་ལུས་འདྲོད་ཁམས་གྱི་ལྷ་གནས་ཀྱན་ཏུ་ཞུགས་པ་
དེ། འདྲོད་ལྷ་ནམས་གྱིས་མཐོང་ནས་ཆངས་པ་དེ་མཐོང་བའི་སྐྱེ་གྱིས་གཟུགས་
ཁམས་གྱི་དཔལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་ན་མཐོང་མཁན་དེ་ཡང་ཆངས་པའི་གོ་འཕང་
དོན་ཏུ་གཉེར་བྱེད་རང་གི་འདྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལུས་ནམས་ལ་ཆགས་པའི་དགའ་བ་
སྟོང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཆོས་གྱི་སྐྱུ་ལས་མི་བསྐྱེད་
བཞིན་ཏུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་གང་འདུལ་གྱི་སྐྱལ་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སྟོན་པ་
སྐྱལ་ལྡན་གྱིས་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་དེ་མཐོང་བའི་སྐྱེ་གྱིས་མཐོང་མཁན་དེ་ཡང་
དེ་ཐོབ་བྱེད་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་གྱི་དེ་མ་ཀྱན་སེལ་བར་བཙོན་པར་བྱེད་དོ། །

སྐྱལ་བར་སྟོན་པས་མཆངས་པ། སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ལྷ་ནམས་གྱི་དོན་བྱེད་པར་
ཆངས་པ་རང་ཉིད་གྱིས་སྟོན་ལམ་བཟུང་བ་དང་། འདྲོད་ལྷ་ནམས་གྱི་ནི་ཆངས་པ་
མཐོང་བར་འགྲུང་བའི་དགོ་བའི་མཐུས། ཇི་ལྟར་ཆངས་པ་ཉིད་འབད་པ་མེད་བཞིན་
ཏུ་སྐྱང་བ་སྟོན་པ་ལྟར་རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་ནམས་གྱི་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་ཡང་སྟོན་གྱི་སྟོན་
ལམ་དང་གཏུལ་བྱའི་དགོ་བའི་མཐུ་ལས་གང་འདུལ་གྱི་གཟུགས་སྐྱའི་སྐྱང་བ་སྟོན་
པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །

སྐལ་བ་མེད་ལ་མི་སྤང་རྟོ། །གདུལ་བྱ་དུས་ལ་བབས་པ་ན་དགའ་ལྗན་ནས་འཕོ་
བ་དང་། ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སྤྱ་འཇུག་བ་དང་། སྤྱ་བལྟས་བ་དང་། ཡབ་གྱི་ཁབ་མེར་
སྤྱའི་གྲོང་དུ་གཤེགས་བ་དང་། བཅུན་མོའི་འཁོར་དང་ལྷན་ཅིག་དགེས་པར་རོལ་བ་
དང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དབེན་པར་དགའ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་
ནས་བདུད་སྤྱེ་བཅོམ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེ་བཞེས་དང་། ཞི་བའི་གྲོང་དུ་ལམ་སྟོན་པའི་
ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་དག་བསྟན་ནས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། ཐུབ་པ་
སངས་རྒྱུ་དེ་མཐོང་བའི་སྐལ་བ་དེ་ནམས་གྱི་མིག་གི་ལམ་དུ་སྤང་བར་མི་འགྱུར་རོ།

ལྷ་པ་ཡེ་ཤེས་སྤྱོ་བའི་ཚུལ། །ཉི་མའི་དཔེ་ཡིས་ངེས་བྱར་བཞི། །པན་གནོད་མི་
རྟོག་གཞན་དོན་མཛད། །སྐལ་ལས་ངེས་འཆར་དཔེ་ལས་འཕགས། །པན་དང་གནོད་
པའི་རྟོག་མེད་པ། །རྩི་ལྟར་འོད་ཟེར་ཆ་བའི་ཉི་མས་གདུང་བའི་དུས་གཅིག་གི་ཆེ་
ཉིད་ལ། བད་སོགས་རྒྱས་དང་ཀླན་སྤྱ་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནའང་། ཆུ་
སྤྱེས་བྱེ་དང་ཀླ་སྤྱ་ཏེ་བྱམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་སྦྱོར་དག་ལ། ཉི་མ་རྟོག་མེད་དུ་འཇུག་
པ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་ནི་འཕགས་པའི་ཉི་མ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། གསུང་བྱང་
པའི་དུས་གདུལ་བྱའི་སྒོ་ཡི་བསྒོ་རྒྱས་བ་དང་། གདུལ་བྱ་མིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཀླ་སྤྱ་ཏེ་ཁ་
བྱམ་པ་ལ་མི་རྟོག་གོ།

མི་རྟོག་གཞན་དོན་མཛད་ལ་གསུམ། །རྟོག་པ་མེད་དང་འོད་ཟེར་འཕྲོ། །རྟོག་པ་
མེད་པ། རྩི་ལྟར་ཉི་མ་འདི་ལྟར་བྱའི་ཞེས་རྟོག་པ་མེད་པར། རང་གི་འོད་ཅིག་ཆར་སྤྱོས་
པ་ཡིས། བརྒྱ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་རྟོག་སོགས་གཞན་དག་སྟོན་པ་དང་། ཀླ་སྤྱ་

ཏ་ཟུམ་པར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། ཉི་མ་ལས་དམ་
ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དག་གཤམ་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལྟར་འབྱེད་པ་དང་། བན་བདེའི་ལོ་ཉིག་
སོགས་རྒྱས་པ་དང་། གཤམ་བྱམ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལྟར་འབྱེད་པ་ལ། འདི་
ལྟར་བྱའོ་ཞེས་ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ།

འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ། ཇི་ལྟར་ཉི་མ་ནམ་མཁར་ཤར་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྲིབ་པ་སེལ་
བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རང་དོན་ཆོས་སྐྱེད་དང་གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་པོ་
དག་གིས་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་སྒྲིབ་པོ་ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་ནམ་དག་གི་ནམ་མཁར་
ཤར་བའི་ཀུན་མཁུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཉི་མ་འདི་ཡང་འཕྲོ་བར་ནི་སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་སྒྲོ་བར་མཛད་དོ། །ཅིག་ཆར་ཤར་ནས་དོན་མཛད་དོ། །གང་སྒྲིབ་
གཤམ་བྱ་སྒྲོའམ་རྒྱུད་དག་པ་ཡི། ཚུ་ཡི་སྒྲོད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། བདེ་གཤེགས་ཉི་
མའི་གཟུགས་བརྟན་སྐྱེལ་པ་ནི། དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་ཆར་དུ་འཆར་ཞིང་དོན་བྱེད་
དོ། །གཤམ་བྱ་མ་དག་པ་རྒྱ་རྒྱུག་ལྟ་བུར་མི་འཆར་དོ། །

སྐལ་ལས་རིམ་པར་འཆར་ཚུལ་གཉིས། །བསྐྱན་པ་དང་ནི་བཤད་པ་
ཉིད། །བསྐྱན་པ། དུས་ཉག་ཏུ་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ནམ་དབྱེར་མེད་པར་བྱུང་བའི་
ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་ནམ་དག་ནམ་མཁའི་སྒྲིབ་པ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀྱིལ་དུ་ནི།
ནམ་ཀུན་མཁུན་པ་སངས་རྒྱུ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་ཤར་ནས་གཤམ་བྱ་ཡི་སྒྲིབ་པོ་རི་དང་འབྲེལ་
ནམས་ལ་ཇི་ལྟར་འོས་པར་རིམ་གྱིས་འབར་ཅིང་འཆར་ཉ། དྲོད་པོར་བྱང་སེམས། དེ་
ནས་རང་རྒྱལ། དེ་ནས་ཉན་ཐོས། དེ་ནས་མ་དེས་པ། མཐར་ལོག་པར་དེས་པ་ལའང་

འབབ་པོ་ཞེས་སོ། །

བཤད་པ། ཇི་ལྟར་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འོད་ཟེར་སྟོང་སྟག་དང་ལྷན་པའི་ཉི་མ་ཤར་བ་
འདྲི། སྒྲིང་བཞིའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྩ་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས་ཉེ་ནམ་ལངས་
པའི་དུས་དང་སྦྱར་ཏེ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ནི། དང་པོ་མཆོག་ཏུ་མཐོན་པོའི་རི་དང་། དེ་
ནས་བར་མ་དང་། དེ་ནས་དམན་པའམ་དམའ་བའི་རི་དང་། དེ་ནས་ས་ཕྱོགས་མཐོ་
བ་ནས་དམའ་བའི་བར་ལ་ཡང་འབབ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་ཡང་གདུལ་བུའི་
སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ་སྟེ། གདུལ་བུ་སྐལ་བ་མཆོག་དང་། བར་
མ་དང་། དམན་བ་དང་། མཐར་ལོག་སྟེང་ཅན་ལའང་འཆར་ཞིང་སྒྲིན་པར་མཛད་དོ། །

དཔེ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་གཉིས། །འོད་ཟེར་ཁྱད་འཕགས་བྱེད་ལས་
འཕགས། །འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཀུན་གྱི་ནམ་མཁའི་མཐིལ་བྱེད་པར་འོད་ཟེར་
སྟོ་བ་ཉི་མ་ལ་མེད་ལ་དེར་མ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་སྒྲན་པས་བཀའ་བ་བསལ་ནས་ཤེས་
བུའི་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡང་ཡོད་བ་མིན་ཞིང་། ཟུགས་ཇེའི་བདག་ཉིད་སངས་
རྒྱུ་གིས་ཐེག་གསུམ་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་པའི་མདོག་དང་ལྷན་པར་བཟུང་སྟེ་བཟུ་
བའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཀུན་གསལ་
བ་དག་མཛད་པ་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མི་ཤེས་པའི་སྒྲན་པ་བསལ་ཏེ་ཤེས་བུའི་དོན་
གསལ་བར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

བྱེད་ལས། འདིག་རྟེན་འདིར་ཉི་མ་ཤར་ཡང་། ཁོང་བ་སོགས་གྱིས་གཟུགས་
སོགས་མཐོང་བ་སོགས་དང་། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་སེལ་བ་དང་། ཟབ་མའི་ཆོས་

ཉིད་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་བ་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཉི་མ་གདུལ་བུའི་གྲོང་དུ་
གཤེགས་ཆེ་མིག་དང་མི་ལྟ་བུ་ཡི་སྤྱོད་པ་ལོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་
ཞིང་། འོན་པས་སྤྲོ་ཐོས། སྤྱོན་པས་བྲན་བ་ཉིད། དབུལ་པོའི་བྱིས་དུ་གཏོར་ཐོན་བ་
སོགས་མཐོངས་ཀྱི་ཉེར་འཆེ་སེལ་ཞིང་མདོན་མཐོངས་ལེགས་སོགས་འདོད་པའི་
དོན་མེད་པས་གདུང་བའི་ཆོགས་དང་བྲལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དེ་མཐོང་བ་ལས་
ནི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤྱོད་བ་དང་། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་གྲོང་དུ་གཤེགས་
ཆེ་དོན་མེད་པའི་ཆོགས་བྲལ་ཞེས་སྤྱོད་མཐོང་གསུང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་དང་ངན་སོང་
ཞི་བ་ལའོ། །རྒྱ་གཉེན་ཐུག་གིས་སློང་གོས་ཀྱི་མིག་ལྡོངས་པས་འབྲས་བུ་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་
མཆོར་ལྟར་ཞིང་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བུའི་ཐུན་པས་བསྐྱབས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཉི་
མའི་འོད་ཀྱིས་སློང་གོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་རིམ་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་ནས་སྤར་མ་མཐོང་བ་
ཡི་གནས་ཤེས་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །

དུག་པ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཉིད། ཁོར་བུའི་དཔེ་ཡིས་ངས་བྱ་གཉིས། རེ་འདོད་
སྤྱབ་པས་མཚུངས་བར་བསྟན། ཉིད་པར་དཀའ་བས་མཚུངས་བར་བསྟན། རེ་
འདོད་བསྤྱབ་པས་མཚུངས་བསྟན་གཉིས། ཁྱོག་མེད་འདོད་རྒྱ་སྤྱབ་ཚུལ་དང་། །

དཔེ་རྩི་ལྟར་ན་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་འདིའི་དོན་འདི་བུའོ་སྤྲུལ་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་མེད་ཀྱང་དུས་ཅིག་ཆར་དུ་ཉི་འཁོར་ན་གནས་ཤིང་གསེལ་བ་
འདེབས་པའི་སྤྱོད་ལུལ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། འབྲུ་སྟན་ཟས་གོས་སོགས་རེ་བའི་
བསམ་པ་ཀྱན་སོ་སོར་རྫོགས་པར་བྱེད་བ་ལྟར། དོན་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་

ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་སོགས་བསམ་
བ་ཐུང་དང་བ་ནམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་མོས་བ་དང་འཚམ་བར་ཐེག་གསུམ་སོགས་སྣ་
ཚོགས་པའི་ཚོས་ནི་ཐོས་པར་གྱུར་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་དེ་ནི་ཚོས་སྟོན་བ་དེ་ལ་ནམ་
པར་མི་རྟོག་གོ།

འབད་མེད་ཉག་ཏུ་བཞུགས་ཚུལ་ཏེ། །རི་ལྟར་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ནི་རྟོག་བ་མེད་
བཞིན་དུ་རི་འདྲོད་པའི་ནོར་ཇས་འབད་བ་མེད་པར་གཞན་བ་དག་བ་རབ་ཏུ་སྟེར་
བ་ལྟར། དེ་བཞིན་སྤུངས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་འབད་བ་མེད་བཞིན་དུ་རི་ལྟར་ཐོས་པར་
ནི་ཚོས་སྟོན་བ་སོགས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ནི་སྤྲིད་བ་རི་སྤྲིད་བར་དུས་ཉག་ཏུ་བཞུགས་
བ་ཡིན་གོ། །

རྟེན་པར་དཀའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད། །གང་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཚུད་ཅིང་ས་
ཆེན་པོའི་འོག་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་འདྲོད་བས། དོན་དུ་གཉེར་
ཡང་། རི་ལྟར་དགོས་འདོད་སྟེར་བའི་ནོར་བུ་བཟང་པོ་དེ་འཇམ་གླིང་གི་འགྲོ་བ་འདིར་
རབ་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བ། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་སྐྱལ་བ་རན་བ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
ཟེན་པའི་ཡིད་རིམ་དང་བཅས་པ་འདིར་བདེ་གཤེགས་མཐོང་བ་རྟེན་དཀའ་ཤེས་པར་
བྱལོ། །

བདུན་བ་གསུང་གི་གསང་བ་མཚོག། བྲག་ཆའི་དཔེ་ཡིས་ངེས་བྱས་པ། །དཔེ་
དང་དོན་ནི་གཉིས་ཡིན་གོ། །དཔེ་རི་ལྟར་ན་བྲག་ཆ་སོགས་སྟུ་བརྟན་གྱི་ནི་སྟུ་རང་རང་
གི་བརྗོད་བ་དང་མཐུན་པར་ཉན་བ་པོ་གཞན་གྱི་ནམ་རིག་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཙམ་

གྱི་ནམ་རྟོག་དང་འབད་ཚྱུ་མེད་པའི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། སྤར་མེད་འཕེལ་བ་དང་
སྤར་ཡོད་བརྟན་བ་དང་དེ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡངས་པར་འགྱུར་བས་སེམས་ཅན་
གྱི་ཉེར་འཆོ་བྱེད་པ་ལྟར། དོན་དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱིས་ནམ་རྟོག་
དང་འབད་ཚྱུ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་དང་།
ཐ་ན་ལོག་པར་ངེས་པའི་འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནམས་མ་ལུས་པར་ནི་འཕེལ་བརྟན་
ཡངས་པར་འགྱུར་བས་འགྲོ་ལྟན་གྱི་ཉེར་འཆོ་མཛད་དོ། །

དགོས་བརྗེད་སྐབས་དོན་བསྐྱུས་ལ་གཉིས། །དགོས་དང་དཔེ་དོན་གྱིས་
དབྱེ་བ། །དཔེ་ཡིས་མཆོན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བཤད། །དགོས་སོགས་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་
བཞེ། །དགོས་དང་ཉིང་དགོས་འགྲུབ་པའི་ཚུལ། །

འཛིག་རྟེན་པ་དག་འབད་ཚྱུ་མེད་པར་བྱ་བ་འགྲུ་ལྷན་བྱུང་བྱེད་པ་མཐོང་
བ་མེད་པ་དེ་བས་ན་སངས་རྒྱུ་ལའང་འབད་ཚྱུ་མེད་ན་གཞན་དོན་སོགས་ཇི་ལྟར་
མཛད་སྟུམ་པའི་གཤལ་བྱའི་ཐེ་ཆོམ་གཙོད་པའི་བྱིར་དུ་འབད་ཚྱུ་མེད་པའི་ཚུལ་
བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཞུགས་སོགས་དཔེ་ནམས་དགུ་ཡིས་ནི་མདོ་ལས་གསལ་བར་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་འགག་མེད་ན་སྟེ་འགག་ཏུ་སྤང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གཙོད་བྱིར་
ཡང་ཡིན་ལ། གསུང་རབ་གང་དུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཐོན་ལས་མཆོན་པའི་དཔེ་དགུ་པོ་
འདི་དག་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་པ་རྒྱུ་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་གྱུར་པ་ཡི་མདོ་སྟེ་དེ་
ཡི་ནི་མིང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡི་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ཞེས་པ་དེ་
ཉིད་གྱིས་དཔེ་དགུས་བཤད་པ་དེ་ཡི་དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་གཉིས་ཀྱི་ཡང་བསྟན་

བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསུང་རབ་དེ་དང་དགོངས་འགྲེལ་འདི་ལྟ་བུ་དག་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་
བར་ཤེས་རབ་ནམ་པར་དག་པ་ཡི་སྤང་བ་ཀྱི་ཆེན་པོ་འདིས་བརྒྱན་པའི་སྒོ་ལྟར་བྱང་
སེམས་དེ་ནི་སྤྱར་དུ་སངས་རྒྱས་སྟོན་ཡུལ་འབད་མེད་ལྟན་བྱུང་གི་ཐེན་ལས་ཀྱན་
ལ་དང་པོར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཅིང་མཐར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་འཇུག་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་དངོས་སུ་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པ་དགོས་པ་དང་། བརྒྱད་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ལོ། །

དཔེ་དང་དོན་དག་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན། །འབད་མེད་དུ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་མཆོན་
པའི་དོན་དུ་བེ་རྩུར་ཡའི་ས་གཞི་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་
དག་ནི་ནམ་པར་དག་གོང་དུ་ལེགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་ལ་ནི། དེ་ཡི་བསྐྱས་དོན་ངེས་པར་
བཟུང་བར་བྱ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དཔེས་སྤྱི་ནམ་འབྲུལ་སྟོན་པ་དང་། ར་
སྐྱས་གསུང་གདམས་རག་བརྗོད་པ་དང་། ཐེན་གྱིས་སྐྱགས་མཐེན་བཅེས་ཁྲབ་པ་
དང་། ཆངས་པས་སྐྱ་དང་གསུང་གི་མཛད་པ་མཐའ་ཡས་པར་སྐྱལ་པ་དང་། ཉི་མས་
ཡེ་ཤེས་སྟོན་པ་དང་། རོར་བུས་སྐྱགས་ཀྱི་གསང་བ་དང་། སྐ་བརྟན་གྱིས་གསུང་གི་
གསང་བ་དང་། ཉམ་མཁས་སྐྱ་ཡི་གསང་བ་དང་། ས་ཡི་དཔེས་སྐྱགས་རྗེའི་སྟེ་སྐྱགས་
རྗེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

དམ་བཅའ་ལ་སོགས་དོན་གསུམ་སྤྱར། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་
ནམས་ནི་གཞན་དོན་དུ་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་རྒྱན་ཀྱན་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིས་འཇུག་སྟེ། ནམ་
པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་འོད་གསལ་བའི་སྐྱགས་མཐར་སྐྱབ་པ་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་

ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩི་མེད་བློ་རྒྱུ་ར་བ་ཁྱེན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་སྤང་བ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དགུ་ནི་ཆོས་ཅན་དུ་བསྟར་
ངོ། །དེ་ལ་འབད་ཚེ་ལ་ཞི་བ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་ཏེ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ཐུགས་ནི་དེ་
སྐྱབ་གྱིས་གཏན་ཆིགས་སོ། །དེ་ལྟར་འབད་ཚེ་ལ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་
དོན་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་ནི་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་བྱུབ་པའི་དོན་དུ་མ་ཐུན་དག་
ནི་བརྟུན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་དགུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་དོན་འབད་ཚེ་ལ་མེད་ཚུལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་མཛད་པའི་
སྐབས་འདིར་ནི་དཔེ་དགུ་ནམས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ནམས་ནི་འདི་ཡིན་
ཏེ། སྐྱེ་ནམ་འབྱུལ་སྟོན་པ་དང་གསུང་གདམས་ངག་འདོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
ནམ་པ་དགུས་གསལ་བར་བྱས་པས་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་
ལ་སོགས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་དང་བལ་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་དང་འབད་བ་དང་
ཚེ་ལ་བ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་སྟོན་པལོ། །

དཔེ་ཡིས་མཆོན་ཚུལ་གཤམ་ལ་གཉིས། །དཔེ་ཡི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་
དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་གང་ཞིག་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ནི་བརྟུན་དང་། ལྷའི་
རྩ་བོ་ཆེ་དང་། སྤྱིན་བཞིན་དང་། ཆངས་པ་དང་ཉི་མ་དང་། རིན་ཆེན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དང་། སྤྱོད་བརྟན་དང་ནམ་མཁའ་དང་
ས་གཞི་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་རི་སྟོང་པའི་བར་དུ་འབད་ཚེ་ལ་མེད་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་
ལྟན་བྱུབ་ཏུ་མཛད་པ་དེ་ནི་ནལ་འབྱོར་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནམས་ཀྱིས་རིག་གི་པལ་

བསམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དོན་དང་སྒྲུབ་ཏེ་བཤད་པའོ། །རིན་ཆེན་གྱི་ས་གཞིར་ལྷ་དབང་གི་གཟུགས་སྒྲུབ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་ཡི་སྒྲུབ་བ་སྟོན་པ་སྟེ། འབད་མེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལེགས་པར་འདོམས་མཛད་ལྷ་ཡི་རྩ་བོ་ཆེ་དང་འབྲ་ལ། འབད་བདག་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཁུན་པ་དང་བཅེ་བ་ཆེན་པོའི་སྟོན་ཆོགས་ནི། མཐོང་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་སྤྱིད་པའི་ཅེའི་ཞེས་ཅེ་མོའི་བར་དུ་འབད་བ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟོན་ཆོགས་དང་འབྲ་ཞིང་། ཆངས་པ་རང་གནས་ལས་མ་གཏོས་པར་སྒྲུལ་བ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྒྲུའི་གནས་ལས་མི་བསྟོད་པར་སྒྲུལ་བ་ནམ་པ་དུ་མར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྟོ་བ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་རབ་ཏུ་སྟོ་བ་གད་ཡིན་པ་དང་། རི་མས་ནམ་པར་དག་པའི་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་འབྲེའི་གཞན་དོན་རྟོག་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་མཛད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་འབྲུབ་པ་མངའ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱི་གསུང་གི་གསང་བ་དེ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་ཐོས་ཀྱང་བག་ཅ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་ཡི་རོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲ་ཡི་གསང་བ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྷ་བྱུང་འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་འབད་པ་དང་། དབྱིབས་སོགས་སུ་སྒྲུབ་བས་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། དུས་རྟག་པ་ཉིད་དོ། །ས་གཞི་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཅེ་སྟོན་ལོ་རྟོག་ནམས་མ་ལུས་པ་འཕེལ་བརྟན་ཡངས་པར་བྱེད་པའི་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྟེན་ནམ་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན། དེ་ལ་དག་པའི་ས་ལྷ་བྱ་བྱི་དང་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

སྒྲུང་ཡང་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་ལ་གཉིས། །གཟུགས་སྐྱེ་སྐྱེ་འཛིག་སྒྲུང་ན་
ཡང་། །ཆོས་སྐྱེ་སྐྱེ་འཛིག་མེད་ཚུལ་དང་། །ཆོས་མ་སྐྱུན་མཚུངས་པར་སྒྲུང་ན་
ཡང་། །མི་མ་སྐྱུན་ཁྱད་པར་འབགས་ཚུལ་ལོ། །སྒྲུང་ཡང་སྐྱེ་འཛིག་མེད་ཚུལ་
གཉིས། །དབང་པོའི་དཔེ་ཡིས་སྐྱེ་འཛིག་མེད། །

དགྲ་པ་བེད་ཏུ་དང་འབྲེལ་ཡ། །སེམས་ལ་སངས་རྒྱུ་མཐོང་བའི་རྒྱ་རྩ་གྲུང་
བ་སེམས་དེ་དགྲ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སེམས་ནི་མི་མ་སྐྱུན་ཕྱོགས་མ་དད་པ་ལ་
སོགས་པས་མི་བརྒྱུག་པའི་དྲ་པའི་དབང་པོ་སོགས་བརྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་དགྲ་བ་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པས་ན་རིམ་བར་ཀྱན་རྩེ་བ་སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་ནི་སྐྱེ་དྲ་འཛིག་པར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནའང་དཔེར་ན་ས་གཞི་དག་མ་
དག་པའི་དབང་གིས་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་རྩལ་འབྲེལ་དུ་སྒྲུང་ཡང་དེ་
འབྲེལ་དུ་སྐྱེ་འཛིག་མེད་པར་རང་གནས་ལས་མ་གཡོས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་བ་སངས་
རྒྱུ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་སྐྱེ་འཛིག་མེད་དོ། །དཔེ་ཀྱན་གྱིས་
མཆོན་རྒྱན་མི་འཆད། །དཔེ་དགྲ་པོ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་སངས་རྒྱུ་ནམས་ལ་འང་འབད་
ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པར། །སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་
སྐྱེད་པ་རི་སྐྱེད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེའི་སྒྲུང་བ་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་པ་ལྟན་
བྱུང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

མཚུངས་ཀྱང་ཁྱད་པར་འབགས་ཚུལ་གཉིས། །མདོར་བསྐྱུན་པ་དང་བཤད་
པལོ། །བསྐྱུན་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་འདི་ནམས་ཀྱིས་མདོར་

བསྐྱུས་པ་ཡི། འོན་ནི་འཆད་འགྱུར་འདྲི་ཡིན་ཞིང་། དཔེ་སྤྱི་འཛིན་པ་སྟེ་གོ་རིམ་
ཡང་དེས་སྟོན་ཏེ། རི་ལྷར་ན། དཔེ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་མི་རྒྱས་པ་བརྗོད་
ནས་དཔེ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལ་དཔེ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་མི་རྒྱས་པ་གསལ་པོར་བྱས་ཏེ་
དཔེ་དོན་ཆས་མི་མཐུན་པའི་ཆ་སྤངས་པའི་སྟོན་པ་རིམ་གྱིས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །

བཤད་པ། དེ་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་ལྟངས་བསྟོན་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་སྟེ། འོན་ཀྱང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཆས་སྟོན་པའི་
དབྱངས་དང་མི་ལྟོས་པས་དྲེད་པ་འདྲ་བ་མིན་པས་དེས་མཆོན་མི་རྒྱས་པས་ཁྱད་པར་
དུ་འོས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྷན་ཆས་སྟོན་པའི་དབྱངས་དང་ལྟན་པའི་ཆ་ནས་ལྟ་མི་རྟོག་
ཆས་ཆས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཞི་སྟོན་ཏེ། ར་པོ་ཆེ་ཉི་ཆེ་བར་གྱུར་ནས་ས་འོག་སོགས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་དོན་བྱེད་པ་མིན་པས་དྲེད་པ་འདྲ་བ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཁྱབ་པར་དོན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྟོན་ཆེན་དང་མཆོངས་ཏེ། སྟོན་དེས་ལོ་ཉོག་སྟོན་པ་
སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་དོན་མེད་པའི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་བོན་སྤང་
བ་མིན་པས་དྲེད་པ་འདྲ་བ་མིན་པ། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་བྱེད་
པའི་ཆ་ནས་ཆང་སྤྱི་བ་ཆེན་པོ་བཞི་སྟོན་ཏེ། ཆངས་པ་དེས་ལན་ཅིག་པན་འདོགས་པས་
སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱི་དེས་སྤང་འདས་ཞི་བའི་གནས་སུ་གཏན་དུ་ནི་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མིན་
པས་དྲེད་པ་འདྲ་བ་མིན་པ། གཏན་དུ་གཏུལ་བྱའི་ལོ་ཉོག་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཆ་ནས་ཉི་
མའི་གཟུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལོ་ཉོག་གཏན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བཞི་སྟོན་ཏེ་ཉི་མ་དེས་
ལོ་ཉོག་སྟོན་ཅིང་རིས་སུ་ན་པ་བཅོམ་ནས་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཅོམ་ཡིན་གྱི་གཏན་དུ་ནི་

མི་ཤེས་པའི་ཕུན་པ་འཛོམས་པ་མིན་པས་དེ་འདྲ་མིན་ལ། གཏན་དུ་ཕུན་པ་འཛོམས་
པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་གཉིས་ཆར་གཏན་དུ་ཕུན་
པ་འཛོམས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། འོད་བྱ་ནི་སྒྲ་སོགས་དུད་འགྲོ་ལ་འང་ཡོད་པས་ཐོབ་པའམ་
འབྱུང་བ་ནི་ཆེད་པར་མི་དཀའ་བས་དེ་འདྲ་མིན་ལ། ཆེད་དཀའི་ཆ་ནས་སྒྲ་བརྟན་ཕྱི་
ནང་གང་དུ་མི་ཆེད་པ་བཞིན་ཏེ། སྒྲ་བརྟན་ནི་རྒྱུ་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་པས་དེ་དང་
འདྲ་བའདྲ་མིན་ཏེ་རང་བྱུང་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་སོ། །འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་རྒྱན་ལས་བྱུང་བ་མིན་པའི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ། ནམ་མཁའ་ནི་དགོ་བ་ཡི་
གཞིའམ་རྟེན་མིན་པས་དེ་དང་འདྲ་བའདྲ་མིན་ལ། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཡི་འགྲོ་བའི་ཕུན་ཕྱིན་ཆོགས་པ་མ་ཕྱས་པ་དེ་དག་གཞུས་པ་ཡི་རྟེན་ནས་
གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་
དག་དང་འདྲ་བའོ། །དེ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀླུ་མ་ཀླུ་མའི་སྐུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཕྱིན་ཆོགས་ཐེག་གསུམ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཕུན་ཕྱིན་ཆོགས་པའི་རྒྱ་འདོད་
ཁམས་པའི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་
དང་། ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་གཟུགས་མེད་
པའི་སྟོམས་འཇུག་ནམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེ། །ལེའུ་བཞི་པའི་ས་བཅད་རྫོགས།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དག་གི་
རིགས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་པར་དབྱེ་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱིན་

ལས་མཛད་པའི་སྐབས་ཏེ་བཞི་པའོ།

ལྷ་པ་པན་ཡོན་གྱི་སྐབས།

གནས་བཞིར་མོས་པའི་པན་ཡོན་གཉིས། །མཆོག་ཏུ་བསྐྱུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བསྟན། །དེ་ཉིད་ནམ་གངས་གཞན་གྱིས་བཤད། །བསྐྱུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་ལ་
གཉིས། །

གནས་བཞི་རྟོགས་པར་དཀའ་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ནི་བཅས་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་སློ་བུར་ནི་མས་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
ཚུབ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོན་
ལས་ཏེ། དེ་རྗེས་གནས་བཞི་པོ་འདི་ནི་སློ་བུར་གྱི་ནི་མ་པལ་ཆེ་བ་དག་པའི་སེམས་
ཅན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་རི་བཞིན་དུ་བསམ་བྱ་མིན་ན་
གཞན་གྱིས་ལྟ་ཞོག་དེས་ན་གནས་བཞི་པོ་འདི་ནི་འདྲན་པ་རྗེས་པའི་སངས་རྒྱས་
ནམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ཁོན་ཡིན་ནོ། །

དེ་རྟོགས་པན་ཡོན་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །པན་ཡོན་ཐོབ་ཚུལ་འདི་ལ་གཉིས། །ཐབས་
ཀྱི་དགོ་བ་གཞན་ལས་འཕགས། །ཤེས་རབ་མཆོག་ཐོབ་རྒྱ་མཆན་ནོ། །གཞན་ལས་
འཕགས་ཚུལ་མདོར་བསྟན་ནས། །འོན་ཀྱང་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སློ་ལྟ་གང་ཞིག་
རྒྱལ་བའི་ཡུལ་བཞི་པོ་དེ་ལ་མོས་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྟེ་
ཆོགས་བསམ་མི་བྱུང་བ་གནས་པའི་སྟོང་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། པལ་བས་བསམ་

དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏྲན་གྱི་ཆོགས་ཅན་གྱི་གནས་འདི་བཞི་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་
དགེ་བས། དེ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྦྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ་འདི་ལས་གོང་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ནི་གསུམ། །སྦྱིན་པ་མཆོད་ལས་བྱུང་འཕགས་
ཤིང་། །གང་ཟག་གང་ཞིག་གིས་བསམ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དོན་དུ་
གཉེན་པའི་བསམ་པས་གསེར་ལས་བྱུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དོན་དུ་སྤྱད་ཏེ་
ཁོར་བུ་རིན་ཆེན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་སྤྱས་པ་ནི། བྱངས་སྤངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མཐའ་
ཡས་པ་དག་གི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་དུས་ཉིད་རྟེན་བཞིན་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཡུལ་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ལ་དུས་རྟག་
པར་འབུལ་ན་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་མོད། དེ་བས་ཀྱང་གང་ཟག་གཞན་
གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དོན་གནས་བཞི་པོ་འདྲི་ལས་བརྩམས་ཏེ་དོན་རྟོགས་ན་ལྟ་ཅི་
སྟོས། ཐ་ན་ཆོག་ཙམ་སྟོས་ཤིང་སྟོས་ནས་ཀྱང་ནི་ཡིད་ཆེས་པས་སྟོས་ན་སྟོས་པའི་
དགེ་བ་འདྲི་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་ཀྱང་
བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ཀྱང་བྱུང་འཕགས་
པ། །ཁྲོ་ལྷན་གང་ཞིག་བསམ་པ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་དུས་བསྐལ་བ་དུ་མར་
ཡང་། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་གོམས་པའི་དབང་གིས་དཀའ་ཆོགས་ཀྱིས་འབད་བ་
མེད་པར་འཇུག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉེས་པ་སྤྲོས་ཀྱང་དྲི་མ་མེད་པ་སྤྱང་

བར་བྱེད་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཆེས་འཕེལ་མོད། དེ་ལས་ཀྱང་གང་ཟག་གཞན་གང་ལ་
ལ་ཞིག་གིས་གནས་བཞི་པོ་འདྲི་ལས་དོན་རྟོགས་ན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཆོག་ཅམ་ཐོས་ཤིང་
ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་པར་གྱུར་ན་མོས་པའི་དགོ་བ་འདིས་གོང་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

བསྐྱོམ་པ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་འཕགས་ཏེ། །གང་ཟག་གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་འདྲི་ན་
བྱེད་ལས་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་མེ་འཛིལ་བར་ནུས་པའི་བསམ་གཏན་ནི།
ལྟ་ཡི་གནས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་ཆངས་པའི་གནས་པ་ཆང་མེད་བཞི་ནམས་
ཕྱེལ་བྱུང་མཐར་སོན་པ་ཞིག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕོ་བ་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་
བསྐྱོམས་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པོ་འཕེལ་མོད། དེ་བས་ཀྱང་གང་ཟག་གཞན་
གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་གནས་བཞི་པོ་འདྲི་ལས་བརྒྱུས་ཏེ་དོན་རྟོགས་ན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས།
ཐ་ན་འང་ཆོག་ཅམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་ཡིད་ཆེས་པས་མོས་ན་དེ་ལྟར་མོས་
པའི་དགོ་བ་འདྲི་གོང་བསྟན་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་དགོ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་
ཆེས་མང་འཕེལ་ཞིང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནམས་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་
ཆོག་ས་བཅད་དུ་བྱས་པའོ། །

ཤེས་རབ་མཆོག་ཐོབ་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དེ་ལྟས་སྤྱིན་ཚུལ་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དེ་ལས་ཀྱང་གནས་བཞི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
མཆོག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་སྟམ་ན། འདི་ལྟར་སྤྱིན་པས་ཕུན་སུམ་
ཆོག་ས་པའི་འོངས་སྤྱོད་དགུ་ནི་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་ཀྱི་

ཉེན་ཐོབ་པར་བྱེད་ལ་བསམ་གཏན་བསྐྱེད་པས་ཉོན་མོངས་ཅམ་སྤྱོད་བར་བྱེད་
ལ། འདི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ནམ་མཁེན་གྱི་གོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཤེས་བྱ་ཡི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྤྱོད་པའི་ཐབས་དངོས་ཡིན་པ་དེ་ཡི་བྱིར། གནས་བཞི་ཐོས་པ་
འདི་མཆོག་ཉིད་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་གནས་བཞི་འདི་ཐོས་པ་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་པས་སོ། །

ནམ་གངས་གཞན་གྱིས་བཤད་ལ་གཉིས། །མཐར་ཐུག་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་
དང་། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཁམས་དང་། །ཁམས་དེ་ནི་གནས་སྤྱར་བ་བྱང་ཆུབ་
དང་། །བྱང་ཆུབ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དང་། །ཡོན་ཏན་དེས་གཞན་དོན་སྦྱབ་པ་ཐིན་ལས་ཏེ།
རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཁོན་ཡི་ནི་མཁེན་པའི་ཡུལ། །ནམ་པ་བཞི་པོ་བསྟན་བཅོས་འདིར་
དེ་སྐད་བརྗོད་པ་འདི་ལ་སྟོ་ལྟ་ནམས་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྲུབ་པར་
ཡོད་པ་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་པར་བྱས་པ་ཉིད་ལ་
འདོད་པའི་དད་པ་དང་། །དེ་ཡོན་ཏན་དང་འབྲལ་མི་རུང་དུ་ལྟན་པ་ལ་དང་བའི་དད་པ་
སྟེ། །དད་པ་གསུམ་དང་ལྟན་པའི་སྟོན་ལྟག་པར་མོས་པས་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
ལ་ཞུགས་ནས་སྤྱར་བ་ཉིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །གོ་འཕང་སྒྲན་མེད་པ་ཐོབ་
པའི་སྐལ་བ་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་རོ། །

ལམ་ལ་འཇུག་པའི་པན་ཡོན་ནོ། །ལམ་ལ་འཇུག་པའི་པན་ཡོན་གཉིས། །བསམ་
པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སེམས་བསྐྱེད། །སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། །གང་
གིས་ན། །བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་ཡུལ་བཞི་པོ་འདི་ནི་རིམ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་བདག་

འདྲས་ཀྱང་ཐོབ་པར་རྒྱས་པ་དང་། ཐོབ་པ་ལ་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་འདི་འདྲའི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནི་ཞེས་དྲ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པས་མོས་པའི་ཕྱིར། དམ་པའི་ཆོས་
ལ་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་དང་། དག་པ་ལ་སྒྲོ་བའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། དམིགས་པ་མི་
བརྟེན་པའི་བླ་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་བྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་བསམ་མི་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་གནས་
ཀྱི་སྒྲོན་ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བྱང་སེམས་དྲེད་གྲག་ལ། དུས་རྒྱུ་ཏུ་ཉེ་
བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གཞན་ཀྱན་ལ་ཁམས་ཡོད་ཅིང་ཐོབ་རུང་དུ་ཤེས་པ་
སོགས་ཀྱིས་སོ། །

སྒྲོར་བ་པར་ཕྱིན་བྱག་ལ་འདུག །ཕྱིན་བྱག་ལ་འདུག་འདི་ལ་བཞི། །པ་རོལ་
ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་དུས་རྒྱུ་ཏུ་ཉེར་གནས་པས་ལམ་ལ་
བསྐྱབས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པའི་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་སྒྲིག་པར་
འགྱུར་ཞིང་། དེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པས་བསོད་ནམས་གཞན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་ཆེས་མང་པོ་
ཐོབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པ་དང་པོ་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྤྱིན་བྱ་སྤྱིན་པོ་སྤྱིན་བྱེད་སོགས་བྱ་བྱེད་ལས་རྣམ་པ་
གསུམ་སྟེ་འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོག་པ་མེད་པས་བསོད་ནམས་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཡིན་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་སྤྱིན་སོགས་དེ་ཡི་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྒྲ་
ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་གསུམ་བྱེད། །དེ་ཡང་བསོད་ནམས་པར་བྱིན་ལྔ་
པོ་ལས་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ནི་སྦྱིན་པ་ཡི་བསོད་ནམས་
བྱ་བའི་དངོས་པོ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་བྱ་
བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། བཟོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པོ་དག་ལས་བྱུང་བ་ནི།
བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། བཙུན་འབྲུས་
ནི་དེ་གསུམ་གྱི་གོགས་སུ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་སྒར་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དང་
མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །

སྒར་བྱ་སྦྱིབ་པ་ནམ་གཉིས་ཀྱི། །དེའི་སྒར་བྱ་ནི་བྱ་བྱེད་ལས་ཏེ་འཁོར་གསུམ་དུ་
ནམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་པར་བྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གོགས་ཤེས་བྱའི་
སྦྱིབ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། མི་མཐུན་བྲོགས་སེར་སྒྲ་དང་འཆལ་ཚུལ་ལ་སོགས་
པའི་ནམ་རྟོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་པར་བྱིན་ཡོངས་སུ་དགག་པའི་གོགས་ཉོན་མོངས་པའི་
སྦྱིབ་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

གཉེན་པོ་ཤེས་རབ་མཆོག་ཐོབ་པོ། །དོན་གྱི་གནས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ལས་གཞན་སྦྱིབ་གཉིས་དེ་དྲག་ནི། ཅ་བ་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཞན་མེད་པ་དེ་
ཡི་བྱིར་ན་པར་བྱིན་སྔ་མ་ལྔ་ལས་ཤེས་རབ་མཆོག་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དེ་ཡི་གཞི་
ནི། དོན་གནས་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐོས་
པ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་བྱིར་ན་ཐོས་པ་ནི་གཞན་སྦྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་
པོ་གསུམ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། །

མཐུག་ཡོངས་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་གཉིས། །བཤད་བྱའི་དོན་ཉིད་རྒྱས་པར་
བཤད། །འཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུན་ཏེ་བསྟན། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཡང་
གསུམ། །བསྟན་བཅོས་རིམ་ལྔར་བཅམས་པའི་ཚུལ། །ཆོས་ལ་གནོད་པ་སྤོང་
བའི་ཚུལ། །བཅམས་པའི་བསོད་ནམས་བསྟོ་བའོ། །བཅམས་པའི་ཚུལ་ལྷ་སྟོན་དུ་
བཞི། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཕྱིར་བཤད། །

དེ་ལྟར་དོན་མེད་གནས་བདུན་བཤད་པ་དེ་ཡང་རང་བཟོ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་བརྟེན་
ནས་གཟུངས་དབང་གིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོའི་མདོ།
དཔལ་ཐེང་གིས་ཁྱེས་མདོ། འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ། ཡེ་ཤེས་སྣང་
བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་སོགས་ངེས་དོན་སྟོན་པ་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་རྣམ་དག་དང་། གནས་
སྐབས་སུ་བྱ་བེད། ལྟོས་པ། འཐད་པ་སྟེ་རིགས་པ་གསུམ་དང་། མཐར་ཐུག་ཆོས་
ཉིད་ཟབ་མཐོ་རིགས་པ་སྟེ་རིགས་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཕྱིར་བཤད་ན། ཆོས་
པ་པོ་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འབྱུང་ཞིག་སྐྱེ་བ་པ་སྟོས་ཀྱང་དག་ནས་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ལུང་འདས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བག་ཆགས་འབྱུང་ཞིག་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
བར་གྱི་སྐྱེ་བ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །གཞན་གང་
དག་གནས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོས་པ་དང་། དེ་ལས་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་དགོ་བ་ཕྱན་སུམ་
ཆོགས་པ་ལྟན་པ་ལ་སྟོ་བའི་སྟོ་ཅན་ནམ། ཡང་ན་གནས་ཟབ་མོ་ལ་སོས་པར་དཀའ་
ཡང་། ཆོས་པའི་དགོ་བ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྟན་པའི་སྟོ་སྟོས་ཅན། དེ་དག་རྗེས་
སུ་གཟུང་བར་བྱ་བྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་བཤད་དོ། །

འཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །དཔེ་རྒྱུ་ན་ཕྱི་ཡི་རྒྱུན་སྒྲོན་མེ་དང་
སྒྲོག་དང་ནོར་བུ་དང་། ཉི་མ་དང་ཆེ་འོད་ལ་བརྟེན་ནས། བད་གི་རྒྱུན་མིག་དང་ལྷན་
པས་ཡུལ་གཟུགས་ལྟ་བུ་བཞིན་བྱུང་ན་དེ་བཞིན་ཕྱི་ཡི་རྒྱུན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱི་
མཚན་ཉིད་མཁྱེན་པ་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། སྐད་རིགས་ཐམས་ཅད་
ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པ་དེས་པའི་ཆོག་དང་། དོན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
མཁྱེན་པ་ཆོས་དང་། ཆོས་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པ་སྟོབས་པ་སྟེ་
སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་འོད་ཟེར་འབྱེད་པར་མཛད་པ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བད་གི་རྒྱུན་སྒྲོག་གིས་ཀྱི་མིག་གིས་ཟབ་མཐིམ་དོན་མཐོང་ནས་
བྱམས་པ་བདག་གིས་གཞུང་འདྲི་ཉིད་རབ་རྟུགས་ལ་བར་བཤད་དོ། །

གང་ཞིག་བཤད་བྱའི་བཀའ་ངོ་མོ། །གསུང་རབ་གང་ཞིག་བརྗོད་བྱ་ཟབ་རྒྱས་
ཀྱི་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། རྗོད་བྱེད་དག་ཆོག་ཅི་མ་མེད་པའི་ཆོས་དང་ཉིད་འབྲེལ་
ཞིང་། བྱེད་ལས་སྤང་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་གསུང་དུ་གྱུར་པ། གཉེན་པོ་འཕ་འབྲས་བྱ་བྱ་དན་ལས་
འདས་པ་ཞི་བའི་པན་ཡོན་སྟོན་ཅིང་ཐོབ་པར་མཛད་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྷན་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱེད་སྤོང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་གཞན་ནི་
གསུང་རབ་མ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་མཐུན་གྲུས་པས་སྤང་ཚུལ་ལོ། །གཞུང་གང་ཞིག་བཤད་བྱའི་བྱེད་པར་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི་དོན་བརྗོད་བྱུང་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རང་བཟོ་

མིན་པ་དང་། ཚུམ་པ་པོའི་བྱང་པར་རྟེན་བཀུར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཤེད་མེད་པ་ཡིད་
ཆེས་དང་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཅན་གྱིས་བཤུད་པ་དང་། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་
ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ཀྱི་བྱང་པར་དེ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་
སྟེ་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྔ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡང་བྱང་སྟོང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་
དུ་གྲུས་པས་སྤྱི་བོས་ལྷན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །

ཆོས་ལ་གནོད་པ་སྤངས་ལ་གསུམ། །དག་ཐབས་ངེས་བཟུང་བསྟན་པར་
གདམས། །ཉམས་པའི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་སྟེ་སྤངས། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉམས་འབྲས་བུ་
སྟོང་ས། །དག་ཐབས་ངེས་བཟུང་བསྟན་ལ་གཉིས། །རང་བཟོ་སྟོང་དང་སྟོགས་ཞེན་
སྟོང་། །

རང་བཟོ་སྟོང་ཚུལ། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་ཆེས་མཁས་པའི་
གང་ཟག་འགའ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་
མ་ལུས་པའི་ཇི་སྟེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆོག་ཇི་ལྟ་བུའི་དོན་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་གྲུབ་
མཁེན་གྱིས་མཁེན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་མིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་བྱང་
སྟོང་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་པར་བཞག་པ་
ལ་མདོ་སྟེ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བྱང་དོན་ལ་ངེས་དོན་དང་ངེས་དོན་ལ་བྱང་དོན་ཡིན་
ནོ་ཞེས་རང་བཟོས་འཆོལ་བར་བྱས་ཏེ་མི་དགྲུགས་ཏེ། གཤམ་ཏེ་དགྲུགས་པར་བྱས་
ན་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལམ་གཞུང་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཞིག་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་ཉེས་

བ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཟབ་མོ་བདེ་ག་ཤེགས་སྟིང་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་
བསྟན་པ་འདི་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་སྒོ་ཅན་ལ་ཡིན་ཏེ་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱང་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་སྒོ་བྱ་སྒོ་བར་མ་ཆུད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་འོངས་པ་ན་མི་དགྲུགས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་
པོའི་བཀའ་སློང་བཤོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ན་བདེ་ག་ཤེགས་སྟིང་པོ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་ནས་སྟོང་
བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བཅུ་སྟེ་འོག་ནས་སྟོན་ཏོ། །

སྟོགས་ཞེན་སྟོང་ཚུལ། ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཀྱན་ཏུ་
མོངས་པར་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སོགས་འབགས་པའི་
གང་ཟག་ནམས་ལ་སྦྲར་བ་འདེབས་པ་དང་། དེས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་དམ་
པའི་ཆོས་ལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀྱན་ཀྱང་རང་
གི་བྱབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་ཞེན་ལྟས་ཏེ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བས་བྱས་པ་དེས་ན་
བྱབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་ཞེན་ལྟའི་སྟེ་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་ངན་པའི་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་
མཁས་པའི་སྒོ་གྲོས་ནས་ཡང་མི་སྦྲར་བར་བྱ་སྟེ། སྦྲར་ན་ཡང་དག་པའི་གནས་ལས་
ཡིད་ཕྱིར་སྟོགས་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་ཅིང་ཡང་དག་པའི་གནས་ལ་སྒོ་བསྐྱར་དུ་མི་བྱང་
བའི་ཉེས་པ་འང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་གོས་གཅང་མ་དྲི་མ་མེད་པས་དག་པ་ཆོན་གྱིས་ཁ་
དོག་ནམ་པར་འགྱུར་བའམ་བསྐྱར་དུ་བྱང་གིས་སྦྲུམ་གྱིས་གོས་པ་ཡི་དྲི་མ་ཅན་དེ་ལྟ་
མེན་པ་བཞིན་ནོ། །

ཉམས་པའི་རྒྱ་སྤང་དབྱེ་བ་མེད། །ཟབ་དོན་མི་ཤེས་པར་སྒོ་དམན་པའི་ཕྱིར་

དང་། །རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་མ་སད་པས་དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་བུལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཆོས་པའི་ལོག་པའི་དྲ་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཆེ་སྔ་མར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཤོངས་པས་ལས་བསགས་པའི་བསྐྱེད་སྤྱོད་
པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྟེན་ལ་དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་ངེས་པར་འཛིན་
ཅིང་ངེས་དོན་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟས་གོས་སོགས་སྟོད་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར་ཆོས་མིན་དུ་སྒྲིབ་དང་། འཛིག་ཆོགས་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་གྱུར་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཟབ་མོའི་ཆོས་སྤྱོད་འབྱེད་པ་ཡི་སྤྲིག་གོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཆོས་འཛིན་པའི་བཤེས་གཉེན་མ་བརྟེན་པར་དེ་ལ་ཞེ་འགས་ནས་རིང་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། མཆོག་ཏུ་ཟབ་པའི་དོན་ལ་མོས་པ་དམན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་བཙུ་པོ་དེས་
དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །

ཆོས་ཉམས་འབྲས་སུ་སྤོང་ཚུལ་གཉིས། །དན་སོང་སྤོང་དང་འཁོར་བ་
སྤོང་། །དན་སོང་སྤོང་ཚུལ། ཇི་ལྟར་ན་ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་ཡིད་སྤང་བ་ལས་དེའི་ཚུལ་
ལས་ཉམས་ཤིང་སྤོང་བ་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་དོར་ལ་མཁས་
པའི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ན་འཛིགས་པར་གྲགས་པའི་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་
དང་ནི། མི་བཟད་པའི་སྤྱུལ་གདུག་པས་ཟ་བ་དང་། གཤེད་མ་ཡིས་གསོད་པ་དང་
ནི་ཐོག་གིས་འཕྲིགས་པ་ལ་འདྲེན་ཏུ་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་པར་མི་བྱ་སྟེ། གང་གིས་ན་
མེ་དང་སྤྱུལ་དང་དགྲ་དང་རྟོ་རྟེན་མེ་སྟེ་ཐོག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆེ་འདྲིའི་སོག་དང་བུལ་བ་
ཅན་བྱེད་དེ། རྒྱ་དེ་རྣམས་ལས་མནར་མེད་པའི་དཔུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་

འཇིགས་པར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཆོས་སྤངས་པས་མནར་མེད་དུ་འགྲོ་ཞིང་འཆོག་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བ་སྤོང་ཚུལ་གང་ཟག་ངན་པ་གང་ཞིག་དུས་ཡང་
ཡང་སྤིག་གོགས་བསྟན་པས་སྐྱབས་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་བགྲོངས་བར་འདོད་
པས་ངན་སེམས་དང་ལྷན་པས་ཁྲག་འབྱེན་པར་གྱུར་པ་དང་། རང་གི་པ་དང་མ་དང་
དབང་བཅོམ་པ་སྟེ་གསོད་པར་བྱ་བ་མིན་པ་གསོད་པར་བྱེད་པ་དང་། མཆོག་ཆོགས་
དགེ་འདུན་དབྱེད་གྱིས་འབྱེད་པའི་མི་དེ་དག་གི་ཡང་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་
རྗེ་ཆེན་སོ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་བསམས་ཤིང་བསྟོམས་ན་སྤྱར་དུ་མཆོམས་
མེད་གྱི་ལས་དེ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་གྱི། གང་ཟག་གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཆོས་ལ་སྤར་
ཞིང་སྤོང་བ་དེ་ལ་ཐར་བ་གྲ་ལ་ཡོད་དེ་དེའི་རྒྱ་ལམ་མེད་པས་སོ་ཞེས་ཏེ། མཆོམས་
མེད་བྱས་ཀྱང་། དམ་པའི་ཆོས་མ་སྤངས་ན། ཆོས་ལས་བཤད་པའི་ཆོས་ཉིད་སོགས་
བསམས་ན་ཐར་གྱི། ཐར་བའི་རྒྱ་ཆོས་རང་སྤངས་ན་ཐར་བའི་རྒྱ་གཞན་མེད་པས་ག་
ལ་ཐར་ཞེས་སོ། །

བསོད་ནམས་བསྟོ་ཞིང་འཆད་ཚུལ་བསྟུ། །བསྟོ་བ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་།
རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་པར་བྱེད་པའི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་དང་། སྟོ་བྱར་གྱི་ཏི་
མ་མེད་པས་བྱང་ཚུབ་དང་། བལ་སྤིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་
ལས་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་རྗེ་རྟོ་བྱའི་གནས་ནམ་པ་བདུན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་
བཤད་པ་ལས། བཤད་པ་སོ་བདག་གིས་དགེ་བ་གང་ཐོབ་པ་དེས་ནི་འགྲོ་བ་འདི་དག་
ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྦྱེས་ནས་མཐའ་

ཡས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་མངའ་བ་དང་སྒོང་ཆེན་པོ་ཆེ་དང་ཡེ་ཤེས་དབག་
ཏུ་མེད་པའི་ཞལ་མཐོང་ཞིང་སངས་རྒྱས་དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་ནི་དེ་ལས་ཆོས་ཐོས་
པ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་མེག་དྲི་མ་མེད་པ་མཐོང་ལམ་སོགས་སྐྱེས་ཏེ།
མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སངས་རྒྱས་སྐུར་དུ་ཐོབ་
པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །

འཆད་ཚུལ་བསྟུ་བ། རྒྱ་གར་ལས་བཤད་ན། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པས་བསྟན་ཞིང་། རྒྱ་མཆོན་ནམ་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་བཤད་
ན། བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་སོགས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཆོགས་བཅད་གཅིག་དང་། ཚུལ་རི་
ལྟ་བུར་བཤད་པ་ནི། རི་ལྟར་སྒྲོན་སྒྲོག་ནོར་བུ་ཉི་ཟླ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དོན་གང་
པོ་ཤད་པ་ནི། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ནི་
གང་ཡིན་པ་དེ། གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། ཁྱོད་
བསྐྱེམས་ན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་རྗེས་གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་
མཁས་སོགས་དང་། ཉོན་མོངས་སྤོངས་བདག་སོགས་ཏེ་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་
བདག་ཉིད་ཆོས་སྤང་གི་སྤྱི་བ་པས་དག་པ་ཡི་ཐབས་དང་། དེ་རྗེས། སྒོ་དམན་ཕྱིར་དང་
སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་ཆོས་ཐབ་མོ་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱ་དང་། དེ་ནས་རི་
ལྟར་ཐབ་མོའི་ཆོས་ཉམས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི། གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་སྤངས་
པའི་འབྲས་བུ་མི་བཟད་པ་འབྱུང་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གནས་སྐབས་སུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྐྱེས་ནས་བཞོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་

བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲིགས་མདོར་ན་དམ་པའི་ཆོས་
ལ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནམ་པ་གཉིས་ནི། དཀོན་
མཆོག་ནམ་པར་བྱང་ཁམས་སོགས་ཆོགས་བཅད་ཐ་མ་ཡིས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱི་མ་གཉིས་འདི་ཆེ་ཁྱུ་ས་བཞིན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ཆེ་མའི་བསྟན་བཅོས་
དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་ནམ་པར་དབྱེ་བ་ལས། བན་ཡོན་གྱི་སྐབས་ཏེ་ལྷ་པོ། ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ཆེ་མའི་བསྟན་བཅོས་མགོན་པོ་བྱམས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །དོན་
དེ་ལེགས་པར་བསྐྱར་ཚུལ་ན། །དཔལ་གྱི་ཁྱེད་དཔེ་མེད་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བྲས་
ཟེ་རིན་ཆེན་རྟེན་རྫིད་དཔོན་པོ་བཞུགས་པ་ཆེན་པོ་སད་སང་རྩྭ་ན་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་
ལྷ་གྱེད་དག་སྒྲོང་སྒྲོལ་ལྟ་ལས་རབ་གྱིས་གོང་ཁྱེད་དཔེ་མེད་ཏུ་བསྐྱར་བཤོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་
ཐུག་མཆན་ཡོད་རིགས་ནམས་གང་ལ་གཟེགས་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ནམས་
རང་རང་གི་མཁྱུ་ཏུ་གསལ་བ་ལས་འདིར་ཡང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། དོལ་
སོ། ཁྱུ་ས་སྐས་ཐོགས་མེད། རེ་མདའ་བ། རོང་སྟོན་ནམས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཐུག་མཆན་
ཏུ་གསལ་ན་ཡང་། དངོས་དོན་ཏུ་རང་གར་ཐད་ཀའི་འགྲེལ་བར་གང་ཡོད་མཆན་ཏུ་
བཏབ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་ཆ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པར་གང་འཕྱོར་གྱིས།
གནད་དོན་སྤྱིར་པོ་སྤང་སྤོང་ཕྱོགས་སུ་མ་སྤྱང་བའི་རང་ལུགས་གསལ་བོར་བཀོད་
འདུག་པར་གཟུར་གནས་དཔྱོད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་དེ་དག་ལ་ཞིབ་པར་
གཟེགས་རྟོག་མཛོད་དང་གསལ་བར་རྟོགས་ངེས་ཡོད་པ་ལགས་སོ། །

རྒྱུད་ཆེ་འདིར་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་ས་བཅད་གསལ་ཏུ་མ་མཛད་པར་དཔལ་སྤུལ་རིན་

པོ་ཆེས་མཛད་པའི་བསྐྱུས་དོན། ཐེག་མཆོག་ངེས་དོན་ཟབ་མོའི་གཏམ། །ཆོག་ཙམ་
ཐོས་ཀྱང་སྐལ་ཆེན། །མཁས་པའི་གསུང་གི་རྗེས་འབྲང་སྟེ། །ལེགས་པར་འཆད་ཅུས་
སྐལ་པ་བཟང་། །དེ་སྤྲད་དེ་ཡི་བསྐྱུས་པའི་དོན། །རྩི་ཐང་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྲང་མཆོག་ །མི་
པམ་བསྟན་པའི་འབབ་སྟེགས་སུ། །འཆད་པའི་ཐུན་བར་དག་ཏུ་བྲིས། །དེ་དག་
བྲི་མེད་འོད་སྟོང་གིས། །ཆོངས་པའི་རབ་རིབ་ཀུན་བསལ་ནས། །འགྲོ་ཀུན་ངེས་དོན་
ཟབ་མོའི་གཏམ། །ཉན་པའི་ན་བའི་བདུད་ཅིར་གྱུར། །རྟོག་གི་འཆའ་བའི་དགྲག་
མ་བྲངས། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྩལ་དངས་པའི། །བྲི་མེད་ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའི་
དགྲིལ། །བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་འབར་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པའི་མཛད་བྱང་ཅན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་པར་མཛད་པ་ཐུད་མ་ཕྱག་མཆན་
ཅན་གྱི་ཕྱག་དཔེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདི་བཞུགས་པར་མཛད་ནས་དེའི་མཐུག་ཏུ། མི་
འཛིགས་ཤེས་རབ་སེང་གའི་ང་རོ་ཡིས། །ཐེག་མཆོག་བསྟན་པའི་རྗེ་རྗེའི་རྒྱལ་མཆན་
བསྐྱེངས། །བྲམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཁྲོན། །ལུང་རྟོགས་སྤང་བ་
ཆེན་པོས་བྲབ་བྱེད་ཤོག །

ཅེས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་གསུང་ཕྱག་བྲིས་དངོས་གསལ་འདིས་ཤེས་ཤིང་རྟོགས་
པར་ངེས་སོ། །འདི་ལྟར་ཕྱག་མཆན་དགྲུས་སུ་འགོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆའི་
བཀའ་བྲིན་ལས་ཀུན་བཟང་དཔལ་ལྷན་ནོ། །

རྒྱལ་དགོངས་མཐར་ཐུག་རྒྱལ་ཆབ་ས་བཅུ་པས། །ལེགས་བཀྲལ་འོད་གསལ་
ཐེག་མཆོག་དབུ་མ་ཆའི། །རིང་ལུགས་སྲིད་མཐའི་བར་དུ་ཆེར་རྒྱས་ཤིང་། །ཆོས་རྩ་

སྒྲོགས་པས་འཇིག་རྟེན་མངོས་བྱེད་ལོག། ༥ རབ་འབྱམས་ཤེས་བྱ་ཀུན་གཟིགས་སི་
ཏུ་བཤུ་ཆེན་གྱིས་བཀའ་ཐེབས་བཞིན་ཤིང་སྤང་ལྷ་ལ་ཆོས་ལ་ཟེ་ཞེ་ཆེན་ཡང་དབེན་
བདེ་མཆོག་བཀའ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དུ་ཤི་རྩེ་མའི་བྲག་མཆན་དང་གཏུགས་ཏེ་ཞུ་དག་
ལན་ཅིག་བཅས་ཟེ་ཆེན་པའི་འགྲུར་མེད་པ་རྣམས་རྒྱལ་གྱིས་བགྱིས་པའོ།

ཨ་རྩི་ཏས་བརྩམས་པ། ཆོག་གཅིག་གིས་ཀྱང་དོན་གྱི་རྣམ་འགྲུར་བརྒྱ། །གསལ་
བར་མཐོང་བ་དྲངས་ཤེས་མེ་ལོང་འདྲ། །ཟབ་མོའི་གནད་བརྒྱ་འགག་གཅིག་གིས་
བཀྲོལ་བ། །འཁྲུལ་འཁོར་མཁས་པས་གསང་ཐག་བཀྲོལ་བ་བཞིན། །ཆོག་གསལ་
དོན་ཟབ་འཁྲུལ་བལ་ཟེ་ཆོས་གྱི། །མདུད་པ་ཀུན་འགྲོལ་ཡིད་ལོང་སྟོན་དག་ལྗན། །སྒོ་
ལྗན་སུ་ཡིས་མཐོང་ཡང་ཡིད་འཕྲོག་པ། །སྒོད་ཀྱི་གསུང་དང་མཚུངས་པ་གཞན་མ་
མཆིས། །བལྟས་ན་སྒོ་གྲོས་གསལ་བྱེད་ཉི་མ་འདྲ། །བསམས་ན་ཀུན་དགའི་དཔལ་
སྤྱོན་རྒྱ་བའི་ཚུལ། །རྟོགས་ན་མི་ལྟོག་ཡིད་ཆེས་རྒྱལ་གསུངས་བཞིན། །དེ་བྱིར་བྱེད་
གསུངས་ཐོལ་མེད་དད་པས་བསྟོད། །ཅིས་མེ་རྟ་རྒྱ་ཉམ་ཆོས་ཉམ་ལའོ།

༥ ཨི་སྤྱ་སྤྱི་སི་རྒྱ། སྤྱིགས་དུས་ལྟར་བཅས་འགྲོ་བའི་སྟོན་པ་མཆོག། །ཐུགས་
བསྐྱེད་ཆོགས་རྫོགས་མཛད་པ་མཐར་བྱིན་པ། །བསྐྱལ་བཟང་རྣམ་འཛེན་བཞི་པ་
ལྷ་ཀྱའི་རྒྱལ། །བསྟན་པ་དེ་འཇིན་བཅས་པ་མཆོད་ཅིང་བསྟོན། །ཐུབ་པའི་མཛད་
པ་གཙོར་གྱུར་ཆོས་འཁོར་གསུམ། །འཕགས་ཆོགས་རིགས་ཅན་རྣམས་གསུམ་འཇུག་
པའི་གཞི། །འཁོར་ལོ་བར་མཐའི་དགོངས་དོན་འཁྲུལ་མེད་པ། །རྒྱལ་ཆབ་སེམས་
དཔས་ལེགས་བཀའ་ཟབ་རྒྱས་གཞུང་། །དེ་རྩེ་ལྷ་སྤྱའི་གནས་བདུན་བསྐྱས་ནས་

ནི། །འབྲས་བུའི་དགོན་མཆོག་རྣམ་གསུམ་ཐེག་ཆེན་གྱི། །གཞུང་ལུགས་སྤྱན་མེན་
རྣམས་ལས་གསུངས་བཞིན་བསྟན། །བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་མདོར་བསྟན་རྣམ་
གསུམ་དང་། ༣།རྣམ་གཞག་བཙུ་ཡིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་བབ། །ཐབས་ཤེས་
ལམ་གྱིས་ལས་ཉོན་སྤྱིབ་པ་སྤངས། །སྤྱི་འཆི་ལས་གྲོལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་འབྲས་
གཅིག །བསྟན་བ་ཚོ་མཆོག་ལྡན་པས་རྟོགས་པར་འགྱུར། ༤།སྤྱིང་པོས་འགྲོལ་བྱུང་
ཚུལ་དཔེ་དོན་དགུས། །བཤད་ཅིང་དེ་ཉིད་བྱང་པས་དབྱེ་གསལ་མཛད། །དག་ཐོབ་
བྲལ་བ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ནི། །སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱི་དང་ཡེ་ཤེས་ལྡན། ༥།
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས། །བྲལ་བྲལ་སྤོན་ཡོན་ཏན་བྱུང་ཙུ་
ཅ་བཞི་མངལ། །ནམ་མཁའ་རྒྱ་གཟུགས་ཚུ་འཆར་ངེ་བཞིན་དུ། །གཏུལ་བྱ་དག་དང་
མ་དག་ཉེ་རིང་མཐོང་། ༦།རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྟག་བྱུང་སྤྱན་གྲུབ་ཚུལ། །བརྒྱ་བྱིན་
རྩ་སོགས་རྣམ་དགུའི་དཔེ་ཡིས་བསྟན། །འབད་ཚོལ་བྲལ་ཡང་ཤིན་ལས་རྒྱུན་མི་
འཆད། །མཐོང་བ་སྤོན་ལམ་རྟོན་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད་མཐུ། ༧།གནས་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་
ཐོས་པན་ཡོན་ནི། །བསོད་ནམས་ཆད་མེད་ཐོབ་དང་བཀའ་བསྟན་གྱི། །མཆོན་ཉིད་
གནས་ངན་སྤོང་དང་ཐེག་ཆེན་མོས། །གསུང་རབ་བཤད་པའི་དགེ་བསྐྱེད་ལེགས་པར་
བསྟན། ༨།རྣམ་འབྲེན་ལྟ་པའི་བཀའ་ལུང་ངེ་མ་མེད། །འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་རྣམས་
གྱིས་བཤད་པའི་རྒྱུ། །མི་པམ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་གཞུང་བཟང་འདི། །སྤྱིང་མཐའི་
བར་དུ་མི་ཉམས་འཕེལ་བའི་སྤང། ༩།ཆེ་དབང་རྟོ་རྟོ་དཔེ་དཔེ་གསུ་སྤྱོད་པའི་རྫོས། །རྣམ་
དཀར་ཡོན་སྤྱར་སྤྱན་གྲུབ་སྤྱིང་ཉིད་དུ། །གཅིག་ལས་མང་འབྱུང་སྤང་གི་སྤྱི་འབྲལ་

ཆེ། །འཕགས་མཆོག་རིག་པོལ་སྒོ་གསུམ་དྲངས་པས་བསྐྱེད། ༡༠།འདྲིར་འབད་
དགེ་བས་མཆོན་ཏེ་དུས་གསུམ་དུ། །འཕགས་བཞི་སོ་སྐྱེས་ནམ་དཀར་ཅི་མཆིས་
ཀྱལ། །ཕྱོགས་བསྐྱེམས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་ཐབས་མཁས་ནི། །ཀྱན་བཟང་འངས་
དཔལ་དཔལ་བོའི་རྗེས་སྟོབ་མཐུས། ༡༡།ཁྱལ་བསྐྱེད་དར་ཞིང་འཁོར་ལོ་ནམ་གསུམ་
གྱི། །བསྐྱེད་འཛིན་མང་འཕེལ་བཤད་སྐྱབ་ཕྱོགས་བརྒྱར་བྱལ། །སྟོན་བཅུད་དཔལ་
འབྱོར་ཁྱུ་ཤིང་ཡིད་ཅན་ཀྱལ། །གནས་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་པན་བདེའི་འབྱོར་གྱུར་
ཅིག་༡༢།ཁྱད་པར་ཆོས་འདི་སྤྱི་ཞུ་བགྱིས་བ་ཡི། །འདྲི་སྟོག་ཆོས་བྱེད་སྤྱིན་བདག་
སྟོས་བཅས་གྱི། །འགལ་ཁྱེན་ཞི་ཞིང་ལེགས་ཆོགས་རབ་ཏུ་འཕེལ། །ཆོས་མཐུན་
བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་འབྱུང་གྱུར་ཅིག་༡༣།ཐེག་མཆོག་ངེས་དོན་ཟབ་མོའི་ཆོག་
དོན་མཐུན། །སྤྱིང་བཅེ་བྱང་ཆེན་པར་བྱིན་སྟོན་ལ་དབང་། །བདུད་གྱིས་མི་ཐུབ་ཀུས་
སྟོབས་ཡོངས་སུ་རྟོགས། །མ་པམ་ཁྱལ་བའི་བྱང་དུ་སྐྱེ་གྱུར་ཅིག་༡༤།

ཅེས་གཞུང་བཟང་ཁྱད་འཕགས་འདི་ཉིད་སྤར་གྱི་ལས་འདུ་བགྱི་བའི་དོ་དམ་པ་
འཕགས་མཆོག་རིག་པོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞེན་ནས་འངས་དབྱངས་མཐུན་རབ་
མཐའ་ཡས་གྱིས་བྲིས་པ་དོན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །སཏྲ་མཉྱ་ལྟ། ལུ་ཟློ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་སྐྱང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་སྤང་བའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།
ངེས་ལེགས་ཁོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ལྷ་ཀྱ་སེམྱེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་
ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕུལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་ངེས་
མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོན་སྟོན་ཆིག་
ཏུ་ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྟོང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བཤོ།